

JESUS NAIPONTÎ'SAN NÎKUPÎ'PÎKON YEKARE ATOS

Î' pî' teeseurîmasen pe sîrîrî kaareta wanî? Sîrîrî kaareta ese' wanî Jesus naipontî'san nîkupî'pîkon. Sîrîrî kaareta eseporî Lucas kaaretarî pîkîrî, maasa pra pemonkon yepi'nen itese' Lucasya imenuka'pî nîrî. 80 ou 90 kono' esuwa'kasa' Jesus esenpo'pî pata pai, imenuka'pîiya.

Î' kai'ma itekare esekaremekî'pî Jesus naipontî'san wenai, mîrîrî pî' teeseurîmasen pe sîrîrî kaareta wanî. Morî Yekaton Wannî ena'pî Jesus naipontî'san esa' pe moropai imeruntîri wenai, itekare ekaremekî'pî pinunpapîti'pî to'ya, tu'ke pata poro. E'mai' pe Jerusalém po itekare ekaremekî'pî to'ya. Miari'pai to' wîtîpîti' tiaronkon pemonkonyamî' ko'manto'kon poro Judéia pata ponkon. Mîrîrî pata pai, to' wîtîpîti'pî tiaron pata pona, itese' Samaria. Mîrîrî tîpo mararonkon pepîn pata poro itekare ekareme'se to' wîtîpîti'pî. (At 1.8)

Moropai tamî'nawîronkon Jesus naipontî'san pî' eeseurîma pepîn, tîise Pedro moropai Paulo pî' eeseurîma tiaronkon pî' eeseurîma yentai. E'mai' pe capítulo 1 —12 pîkîrî Pedro pî' eeseurîma. Mîrîrî tîpo capítulo 13 pata pai Paulo pî' eeseurîma aataretî'ka pîkîrî. Morî Yekaton Wannîya Pedro yarima'pî Judeuyamî' kore'ta Judéia pata poro. Tîise Paulo yarima'pîiya Judeuyamî' pepîn

kore'ta tu'ke pata poro. Mîrîrî î' e'kupî'pî Pedro yarakkîrî moropai Paulo yarakkîrî, mîrîrî menuka'pî Lucasya. Ineta'pî tiaronkon piapai, moropai inera'ma'pî pî' eeseurîma'pî sîrîrî kaareta po.

Morî Yekaton Wannî Yarima Tîuya Pî'

Jesus Eseurîma'pî

¹⁻² Tiófilo, manni' kaareta aapia unmenuka'pî wanî Jesus yekare ekareme'nen pe. Tamî'nawîrî î' kupî'pî Jesusya teesenyaka'ma pia'tî'pî pata pai ka' pona tarî Paapaya pîkîrî ekareme'nen pe awanî. Î' ikupî eserîkan pepîn ku'pîtî'pîiya, moropai pemonkonyamî' yenupapîtî'pîiya ekareme'nen pe awanî. Moropai tînaipontî'san pia tîmaimu tîrî'pîiya Morî Yekaton Wannî wenai to' nîkupî ton pe.

³ Inkamoro pia Jesus esenpo'pî enen tîlsa'manta tîpo. Asakî'ne pemonkon (40) wei tîiko'mamî pîkîrî eesenpopîtî'pî to' pia tu'ke ite'ka. Mîikîrî nîkupî'pî era'ma'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen enen awanî epu'tî'pî to'ya aasa'mantasa' pe ikupî to'ya pîn. Moropai tînaipontî'san yarakkîrî eeseurîmapîtî'pî Paapa yeseru pî'. Î' kai'ma Paapa iipî tamî'nawîronkon esa' pe ekareme'pîtî'pîiya to' pî'. ⁴ Moropai tiwin ite'ka tînaipontî'san pere'sa' tîuya yai tîmaimu tîrî'pîiya to' pia. Ta'pîiya: —Maasa tarî e'tî Jerusalém po Paapa nîtîrî yapisîkonpa. Inîmî'tî. Maasa pra yarima tîuya taasai'ya man apî'nîkon. Mîrîrî warantî rî uurîya nîrî ta'pî —ta'pî Jesusya. ⁵ —A'kî, Joãoya imakui'pî tînkupî'pîkon rumakanenan yenpatakona'pî tuna ke pena. Tîise inî' panpî' yapisîya'nîkon kupî sîrîrî. Mararî tîiko'manse

aapia'nîkon Morî Yekaton Wannî erepamî kupî sîrîrî ayesa'kon pe, aako'manto'pe ipatîkarî —ta'pî Jesusya to' pî'.

Ka' Pona Jesus Yari Paapaya

⁶ Mîrîrî tîpo Jesus naipontî'san emurukuntî'pî ipokonpe „Oliveira kîrî po„. Mîrîrî yai ekaranmapo'pî to'ya: —Anna Yepotorî, î' pensa anna kupîya kupî sîrîrî anna pata esa' pe anna ko'manto'pe anna warîrî, sîrîrî ka'rî, maasa ka'rî? —ta'pî to'ya Jesus pî'.

⁷ Jesusya yuuku'pî: —Mîrîrî epu'tîya'nîkon yu'se Paapa wanî pra man. Uyun Paapaya neken epu'tî, iweiyu iku'ne'tîsa' tîuya ye'nen —ta'pîiya to' pî'.

⁸ —Tîise meruntî yapîsîya'nîkon kupî sîrîrî Morî Yekaton Wannî ena yai ayesa'kon pe. Mîrîrî yai meruntî ke uyekare pî' eeseurîmakon kupî sîrîrî Jerusalém po, moropai Judéia pata po, Samaria pata po, moropai tamî'nawîrî patakon kaisarî —ta'pîiya to' pî'. ⁹ Mîrîrî taasai'ya tîpo, Jesus yanu'nîpî'pî Paapaya ka' pona, era'ma to'ya tanne. Moropai inî' era'ma to'ya pra to' ena'pî. Maasa pra katupuruya yettapurî'pî.

¹⁰ Tîise tîwîrî era'ma'pî to'ya ka' yekaya. Jesus era'ma yu'se to' tîise, tiwinarî asakî'nankon warayo'kon esenpo'pî aimutunkon to' ponkon to' pia. ¹¹ Inkamoroya ta'pî to' pî': —Warayo'kon Galiléia ponkon, anî' era'ma yu'se awanîkon? —ta'pî to'ya. —Manni' Jesus akore'ta'nîkon wanî manni' wîtîn pî' man. Ka' pona yanu'nîpî'pî Paapa man —ta'pî to'ya. —Tîise teenuku manni' warantî, awenna'po kupî sîrîrî inî'rî katupuru po —ta'pî to'ya to' pî'.

Matias Menka To'ya

Judas Nuri'ti Pata'pi Ya' Awe'to'pe.

¹² Mîrîrî tîpo Jesus naipontî'san enna'po'pî Oliveira ye'kon kîrî poi Jerusalém pona. Aminke pu'kuru pra itaminkeno awanî'pî. ¹³ Jerusalém cidaderî pona teerepamîkon pe, to' ewomî'pî kawonpan po tîwe'sen wîtî ta, o'non pata Pedro pokon e'to' ta. Insamoro wanî'pî miarî, João moropai Tiago, moropai André, moropai Filipe, moropai Tomé, moropai Bartolomeu, moropai Mateus, moropai tiaron Tiago, Alfeu munmu, moropai Simão Zelote, moropai Judas, mîikîrî yun ese' wanî'pî Tiago pe nîrî. ¹⁴ Inkamoro wanî'pî teepîremakon pî' tîwîrî wei kaisari tîmurukun pe si'ma. Inkamoro kore'ta Jesus yan wanî'pî moropai Jesus ya'mi'san nîrî wanî'pî to' pokonpe. Moropai tiaronkon wîri'sanyamî' nîrî wanî'pî to' kore'ta.

¹⁵ Tiwin wei to' emurukuntîsa' tanne, Pedro e'mî'sa'ka'pî to' kore'tapai eseurîmai. Inkamoro emurukuntî'san wanî'pî 120 kaisari. Moropai ta'pîiya to' pî': ¹⁶ —Uyonpayamî', eesera'maton pî' kinî Morî Yekaton Wannî eseurîma'pî pena utamokon Davi nurî'ti pî' —ta'pîiya. —Judas nurî'ti yekare pî' eeseurîma'pî pena. Mîikîrî Judas wanî'pî Jesus yapi'nenan Judeuyamî' esanon ye'mai'norî pe. ¹⁷ Mîikîrî wanî'pî uurî'nîkon yonpa pe ukore'ta'nîkon. Maasa pra imenkasa' pe awanî'pî eesenyaka'mato'pe uurî'nîkon pokonpe —ta'pî Pedroya.

¹⁸ (Mîikîrî Judasya tînmîri ton yenna'pî mîrîrî tîniru Jesus rumakapîtîuya Judeuyamî' esanon

yenya' yepe'pî ke. Miarî tînmîri ya' mîikîrî ena'pî kawîne pai. Mîrîrî yai iro'ta e'karaka'pî moropai non pona isiwisikkî e'soroka'pî. Moropai aasa'manta'pî. ¹⁹ Tamî'nawîronkon Jerusalém po tîlko'mansenonya mîrîrî epu'tî'pî. Mîrîrî ye'nen ipata'se' esatî'pî to'ya Aceldama kai'ma, tîise to' maimu ta awanî'pî mîn pata'se' kai'ma esatî'pî to'ya.)

²⁰ Mîrîrî ye'nen Pedroya ta'pî: —Sîrîrî e'menukasa' pena Salmo kaaretariya ta'pî:

Mîikîrî ataretî'ka kupî sîrîrî.

Mîrîrî ye'nen anî' ko'mamî pepîn itewî' ta, *Sl 69.25* kai'ma Salmo kaaretarî po awe'menukasa' mîrîrî. Moropai inî'rî ta'pî Salmo kaaretariya:

Tiaronya ipata'pî yapisî e'pai awanî eesenyaka'mato' rî'pî konekaton ya', *Sl 109.8* taiya mîrîrî —ta'pî Pedroya.

²¹⁻²² —Mîrîrî ye'nen tiaron warayo' menkapai awanî sîrîrî uurî'nîkon pokonpe eesenyaka'ma ton. Tîise mîikîrî warayo' menkapai man teeseurîmasen innape Uyepotorîkon Jesus e'mî'sa'ka'pî pî'. Tîise imenkapai man manni' uurî'nîkon pokonpe Joãoya Jesus yenpatakona yai moropai ka' pona Paapaya Jesus yanu'nîpî pîkîrî, aasarî'pî upokonpe'nîkon — ta'pî Pedroya.

²³ Mîrîrî ye'nen to' esenumenka'pî. Asakî'ne warayo'kon menka'pî to'ya tîpokon pe'nîkon asarî'san. Inkamoro ese' wanî'pî José. Mîikîrî ese' wanî'pî eseurîwî'ne kaisarî, Barsabás moropai Justo kai'ma esatî'pî to'ya. Iwanîyakon ese' wanî'pî Matias. Inkamoro menka'pî to'ya. ²⁴ Mîrîrî tîpo inkamoro pona to' epîrema'pî. Ta'pî to'ya Paapa

pî': —Paapa, anna yepotorî, amîrî tamî'nawîronkon yewan epu'nen. Mîrîrî ye'nen insanan anna yonpayamî' ekareme'kî o'non ye'ka mo'kaya amîrî ton pe eesenyaka'mato'pe, Jesus naipontî'pî pe. ²⁵ Maasa pra anna yonpa Judas anna pokonpe esenyaka'ma'pîya teesenyaka'mato' rumaka'pî inî' anku'pai pra eena'pî. Moropai mîikîrî wîtî'pî e'taruma'tûnto' pata'se' ya'. Mîrîrî ye'nen anî' ekaremekîya anna pokonpe eesenyaka'ma ton José Matias ka'rî. Mîrîrî warantî to' epîrema'pî. ²⁶ Mîrîrî tîpo inkamoroya asakî'ne tî' yapisî'pî. Mîrîrî asakî'nan tî' pî' to' ese' e'menukasa' wanî'pî José moropai Matias. Moropai tesorukon ta mîrîrî tî' yenumî'pî to'ya e'mai'non tî' to' nenumî'pî wanî'pî Matias ese' yarakkîron. Mîrîrî warantî mîikîrî ena'pî Jesus naipontî'san pokonpe teesenyaka'masen pe.

2

Pentecoste Festa Pî' To' Tîise

Morî Yekaton Wannî Erepamî

¹ Judeuyamî' festarî weiyu eseporî yai, itese' Pentecoste, tamî'nawîronkon innape Jesus ku'nenan emurukuntî'pî tiwinan wîtî ta.

² Mîrîrî yai to' emurukuntîsa' tanne, ka'ne' pe ka' winîpainon kure'nan a'situn ata'se'masa' iipî warainon eta'pî innape Jesus ku'nenanya. Kure'ne awanî ye'nen mîrîrî wîtî tawonkonya eta'pî. ³ Moropai mîrîrî era'ma'pî wîtî tawonkonya. Apo' awittasa' ya'se'masa' a'situnya warantî innape Jesus ku'nenan ekaya. Esekainunpî'tî'pî to' kaisarî tiwin pî' to' tîise,

era'ma'pî to'ya. ⁴ Mîrîrî yai tamî'nawîronkon esa' pe Morî Yekaton Wannî ena'pî. Moropai to' eseurîma emapu'tî'pîiya tiaronkon maimukon ta.

⁵ Inkamoro kore'ta Jerusalém po Judeuyamî' Paapa yapurînenan wanî'pî aminke pai festa pona iipî'san. Tamî'nawîrî patakon poinokon wanî'pî. ⁶ Mîrîrî a'situn warainon eta tîuya'nîkon yai, to' emurukuntî'pî. Mîrîrî yai innape Jesus ku'nenan eseurîma tiaronkon maimukon ta eta'pî to'ya. Tîise eta'pî inkamoro aminke pai iipî'sanya tîmaimukon pe awanî. Mîrîrî pî' to' esenumenka'pî kure'ne. ⁷ Ta'pî to'ya: —Insamoro warayo'kon Galiléiaponkon. A'kî umaimukon ta to' eseurîma. ⁸ Tîise î' kai'ma mîrîrî warantî umaimukon ta to' eseurîma mîrîrî? —ta'pî to'ya. ⁹⁻¹¹ —Maasa pra uurî'nîkon wanî aminke pai iipî'san pe. Pártia patapai'nîkon pe, Média pata pai'nîkon pe, Elão pata pai'nîkon pe, Mesopotâmia pata pai'nîkon pe, Judéia pata pai'nîkon pe, Capadócia pata pai'nîkon pe, Ponto pata pai'nîkon pe, Ásia pata pai'nîkon pe, Frígia pata pai'nîkon pe, Panfília pata pai'nîkon pe, Egito pata pai'nîkon pe, Líbia pata woinîkon nîrî wanî, aminke pra awanî Cirene pî', Roma poinokon pe, Creta pata pai'nîkon pe moropai Arábia pata pai'nîkon pe. Judeuyamî' moropai Judeuyamî' pepîn Paapa yapurînenan, tamî'nawîrî aminke pai'nîkon pe e'nî tanne tiwin pî' si'ma umaimukon eta sîrîrî ukaisarî'nîkon. Paapa nîkupî'pîkon kure'nan pî' umaimukon eta sîrîrî ukaisarî'nîkon. Paapa nîkupî'pîkon kure'nan pî' to' eseurîma mîrîrî umaimukon ta eta sîrîrî —ta'pî to'ya.

¹² Mîrîrî warantî tamî'nawîronkon wanî'pî

kure'ne teesenumenkai to' winîkîi. Î' e'ku'sa' epu'ti to'ya pra awanî'pî. To' esekaranmapopîtî'pî. —Î' taato'pe see sîrîrî wanî sîrîrî? —kai'ma ta'pî to'ya. ¹³ Tîise moro to' kore'ta tiaronkon wanî'pî to' patakapîtî pî' tîwe'sanon. Inkamoroya ta'pî to' pî': —A'kî, insamoro warayo'kon etînsa' mîrîrî. E'tari pe to' wanî mîrîrî —kai'ma ta'pî to'ya to' winîkîi.

Pedro Eseurîmato' To' Pî'

¹⁴ Tîise Pedro e'mî'sa'ka'pî tiwin pu' pona tîimo'tai'nîkon Jesus naipontî'san pokonpe. Mîikîrî eseurîma'pî meruntî ke arinîkonya eta tanne. —Uyonpayamî', Judeuyamî' Jerusalém ponkon moropai tamî'nawîronkon amîrî'nîkon tarîwaya iipî'san. Maasa eseurîma etatî î' taato'pe mîrîrî wanî ekaremekîuya sîrîrî etatî —ta'pîiya. ¹⁵ —Insamoro warayo'kon etînsa' kai'ma eesenumenkakon mîrîrî to' pî' —ta'pîiya. —Tîise kaane, insamoro wanî maasa î' enîrîtîponkon pepîn insamoro. Penane pu'kuru anna wanî sîrîrî î' yonpa annaya pra man —ta'pîiya. ¹⁶ —A'kî, pena Paapa maimu ekareme'nen profeta Joel nurî'tî nekaremekî'pî era'maya'nîkon sîrîrî —ta'pî Pedroya to' pî'.

¹⁷ —Ta'pî Paapaya: “See warantî ikupîuya kupî sîrîrî tamî'nawîron ataretî'ka rawîrî,” ta'pî Paapaya. “Morî Yekaton Wannî yarimauya kupî sîrîrî tamî'nawîronkon esa' pe, aako'manto' pe. Mîikîrî Morî Yekaton Wannî wenai, to' eseurîma kupî sîrîrî uyekare pî'. Moropai anmukukon pia nîrî yarimauya moropai ayensitonon pia nîrî yarimauya.

Inkamoro eseurîma kupî sîrîrî mîlkîrî wenai
umaimu pî”, ta'pî Paapaya.

“Maaronkon we'ne'pîtî warantî
yairon epu'tî to'ya kupî sîrîrî
tînera'ma'pîkon pepîn.

A'yeke'tonon we'ne'pîtî tîwetun ya'
mîrîrî epu'tî to'ya kupî sîrîrî.

Mîrîrî wenai to' eseurîma kupî sîrîrî.

¹⁸ Moropai manni'kan upoitîrî pe tîwe'sanon,
inkamoro pia nîrî Morî Yekaton Wannî yarimauya
kupî nîrî sîrîrî.

Inkamoro eseurîma kupî nîrî sîrîrî uyekare pî',
tamî'nawîronkon pî' ekaremekî to'ya.

¹⁹ Moropai teesera'masen kupîuya kupî sîrîrî
anera'makon ton ka' pî'.

Moropai teesera'masen kupîuya kupî sîrîrî non po,
Mîrîrî wanî kupî sîrîrî mîn warantî.

Moropai apo' warantî

moropai were'tî warantî kure'ne era'maya'nîkon,

²⁰ Moropai teesera'masen kupîuya inî'rî ka' pî'
wei ena kupî sîrîrî ewaron pe,

moropai kapoi ena kupî sîrîrî mîn warantî,

Mîrîrî e'kupî kupî sîrîrî

manni' ipîkku weiyu eseporî rawîrî,

uupî rawîrî tamî'nawîron yaretî'kai.

²¹ Mîrîrî yai tîwenpenatasan awanî ya,

taawon wanî ya,

Paapa, upîika'tîkî.

Paapa, aapia iko'manpai wai

taawon wanî ya, mîlkîrî pîika'tîuya”, ta'pî Paapaya

Jl 2.28-32

ta'pî mîikîrî profeta Joel nurî'tîya pena —ta'pî Pedroya.

²² Mîrîrî pî' Pedro eseurîma ko'mannîpî'pî. Ta'pîiya: —Warayo'kon, amîrî'nîkon Israel pemonkonoyamî', eseurîma Jesus Nazaré poinon yekare pî' etatî —ta'pîiya. —Mîikîrî Paapa naipontî'pî era'ma'pîya'nîkon. Î' ikupî eserîkan pepîn kupîiya wenai, kure'nan teesera'masen pepîn kupîiya wenai, Paapa winîpaino pe awanî epu'tî'pîya'nîkon ukore'ta'nîkon tîwanî yai. ²³ Mîikîrî rumaka'pîya'nîkon imakui'san warayo'kon yenya'. Inkamoroya ipokapî'tî'pî pakî'nan pona. Mîrîrî warantî amîrî'nîkonya iwî'pî itu'se Paapa e'to' yawîrî. Pena mîrîrî kupîya'nîkon rawîrî Paapaya epu'tî'pî. ²⁴ Moropai Paapaya mîikîrî Jesus pîmî'sa'ka'pî. Awe'taruma'tîto' yapai imo'ka'pîiya. Sa'mantanto' yentai ikupî'pîiya, maasa pra isa'manta'san kore'ta aako'mamî eserîke pra awanî'pî. ²⁵ Mîrîrî pî' utamokon Davi nurî'tî eseurîma'pî pena. Mîikîrî Jesus pî' ta'pîiya: Uyepotorî era'ma pî' uuko'mamî aminke pra uupia,

maasa pra mîikîrî wanî umeruntîri winî.

Mîrîrî ye'nen uurî wanî pepîn eranne' pe maasa pra uupia aako'mamî ye'nen.

²⁶ Mîrîrî ye'nen taatausinpai

uyewan wanî sîrîrî,

umaimu wanî kure'ne atausinpa'pî maimu pe.

Tîise uurî wanî tîisa'mantassen pe

tîise eranne' pe pra uuko'mamî uusa'mantato' pî',

²⁷ Maasa pra uurî sa'manta yai

uuko'mamî pepîn non yo'koi isa'manta'san
kore'ta.

Urumakaya pepîn.

Moropai apoitîrî imakui'pî ton pîn

sa'mantasa' ko'mamî pepîn,

itesa'rî'pî kata pepîn,

i'mî'sa'kaya kupî ye'nen.

Mîrîrî nîmîkî pî' uuko'mamî,

²⁸ Uyepotorî, mîrîrî yairon epu'tou'ya ton ke

uyenupa'pîya ipatîkaron uuko'manto' ton epoto'pe.

Mîrîrî ye'nen taatausinpai pu'kuru uurî wanî

sîrîrî.

Maasa pra uupia aako'mamî ye'nen, *Sl 16.8-11*

ta'pî Davi nurî'tîya —ta'pî Pedroya.

²⁹ Moropai Pedro eseurîma ko'mannîpî. Ta'pîiya:

—Uyonpayamî', maasa eseurîma etapai'nîkon, pe-

naron manni' utamokon Davi nurî'tî yekare pî'.

Mîikîrî ko'manpî'tî'pî tamî'nawîronkon esa' pe pena.

Tîise aasa'manta'pî. Mîrîrî tîpo yu'na'tî'pî to'ya,

mîikîrî uruwasi man uurî'nîkon kore'ta. ³⁰ Mîikîrî

e'pî'tî'pî Paapa maimu ekareme'nen pe. Mîrîrî

ye'nen epu'tî'pîiya, î' taasa' Paapaya inna'poka

tîuya pata pe pra. Mîikîrî payanyamî' rî'san kore'ta

Paapaya ipîkku pata esa' ton yarima tîuya, ekare-

mekî'pî Davi nurî'tî wanî'pî warantî awe'to'pe.

³¹⁻³² —Moropai epu'tî'pîiya î' kupî Paapaya.

Mîrîrî ye'nen eeseurîma'pî Cristo pîmî'sa'kato'

Paapaya pî'. Ta'pîiya see warantî: “Mîikîrî

sa'manta tîpo isa'manta'san kore'ta aako'mamî

pepîn Mîrîrî ye'nen itesa'rî'pî kata pepîn”, taa Davi

nurî'tîya manni' Jesus pîmî'sa'kato' Paapaya pî'.

³³ Mîrîrî kupî'pîiya. Mîikîrî e'mî'sa'kasa' era'ma'pî

annaya. I'mî'sa'kasai'ya tîpo, Paapaya yarî'pî ka'

pona. Ta'pîiya ipî': "Umeruntîri winîkîi ereutakî," ta'pîiya. Moropai Morî Yekaton Wannî yarima pî' man, yarima tîuya ta'pî tîuya yawîrî. Mîikîrî erepansa' sîrîrî anna esa' pe. Mîikîrî wenai eseurîma sîrîrî amîrî'nîkon maimu ta. Mîrîrî era'maya'nîkon sîrîrî, etaya'nîkon sîrîrî. ³⁴⁻³⁵ Davi eseurîmasa' pra man tîpî' maasa pra mîikîrî enu'sa' pra man ka' pona tesa' yarakkîrî. Tîise eeseurîma'pî Cristo enuku'pî pî'. Ta'pîiya see warantî:

"Paapaya ta'pî Uyepotorî pî':

'Umeruntîri winîkîi ereutakî

maasa ayeyatonon yentai akupîuya pîkîrî,' ta'pîiya"

Sl 110.1

ta'pî Davi nurî'tîya. ³⁶ Mîikîrî manni' anwî'pîkon antaruma'tî'pîkon pîmî'sa'ka Paapaya yai ikupî'pîiya kure'ne Uyepotorîkon pe, tînmenka'pî pe. Tamî'nawîronkon Judeuyamî', mîrîrî epu'tîya'nîkon e'pai awanî —ta'pî Pedroya to' pî'.

³⁷ Mîrîrî eta tîuya'nîkon pî' yairî ma're to' ena'pî kure'ne to' esewankono'ma'pî. Moropai ta'pî to'ya Pedro pî' moropai tiaronkon Jesus naipontî'san pî': —Uyonpayamî', î' kupî annaya e'painon? Mîrîrî warantî Paapaya anna taruma'tî namai kai'ma.

³⁸ Mîrîrî yuuku'pî Pedroya: —Enpenatatî imakui'pî anku'pî'pîkon pî' moropai irumakatî tamî'nawîrî Paapaya tîwanmîra iku'to'pe. Mîrîrî tîpo esenpatakonatî innape Jesus kupîya'nîkon wenai. Tamî'nawîrî tîwanmîra iku'sa' tîuya tîpo Paapaya Morî Yekaton Wannî yarima ayesa'kon pe —ta'pî Pedroya to' pî'. ³⁹ —Maasa pra mîrîrî pî' Paapa eseurîma'pî pena Morî Yekaton Wannî yarima tîuya pî', amîrî'nîkon pia

moropai anmukukon pia yarima tûuya moropai tamî'nawîronkon aminkankon pia yarima tûuya manni'kan tînmenkakon pia yarima tûuya —ta'pîiya.

⁴⁰ Mîrîrî warantî Pedroya to' panama'pî, to' teka'nunkai. Ta'pîiya to' pî': —Epa'katî imakui'pî kupî pî' tîwe'sanon kore'ta pai. Maasa pra inkamoro taruma'tî Paapaya yai, ataruma'tîiya'nîkon namai awe'pîika'tîto'kon yuwatî —ta'pî Pedroya.

⁴¹ Mîrîrî tîpo innape Pedro maimu kupî tûuya'nîkon ye'nen to' esenpatakona'pî. To' wanî'pî 3.000 kaisarî yonpa. Mîrîrî tîpo innape Jesus ku'nenan pokonpe to' emurukuntîpî'tî'pî.

⁴² Mîrîrî yai Paapa maimu ke to' yenupa'pî Jesus naipontî'sanya. Tekkarikon yonpa tûuya'nîkon yai tîmurukun pe to' e'pî'tî'pî. Moropai teepîremakon yai tîmurukun pe to' e'pî'tî'pî. Mîrîrî warantî to' ko'mamî'pî innape Jesus kupî tûuya'nîkon ye'nen.

Innape Jesus Ku'nenan Yeseru

⁴³ Mîrîrî yai Jesus naipontî'sanya î' ikupî eserîkan pepîn ku'pî'tî'pî. Esenenmenkanto' kure'nan ku'pî'tî'pî to'ya. Mîrîrî ku'pî'tî to'ya wenai, tu'kankon pemonkonyamî' esenenmenka'pî. Mîrîrî era'ma tûuya'nîkon wenai tamî'nawîronkonya to' nama'pî. ⁴⁴ Moropai tamî'nawîronkon innape Jesus ku'nenan ko'mamî'pî tîmurukun pe. Moropai î' itesa' pe tîwe'to'kon mîrîrî tîrataikai to' wanî'pî se' kaisarî. ⁴⁵ Inkamoro e'repa'pî temannekon ke, tînmîrikon ke. Mîrîrî yepe'pî yapi'sa' tûuya'nîkon yai, mîrîrî yarataika'pî to'ya itu'se tiaronkon e'to' kaisarî. Mîrîrî kupî'pî to'ya tîwakîrikon pe, mîi pe pra. ⁴⁶ Moropai wei kaisarî to' emurukuntîpî'tî'pî

Judeuyamî' epîremato' yewî' ta. Moropai tewî'kon kaisari tekkarikon yonpapîti'pî to'ya tiwakîrikon pe, taatausinpai, e'sentai pra. ⁴⁷ Inkamoroya Paapa yapurîpîti'pî tamî'nawîron pî'. Mîrîrî to' yeseru wenai, tiaronkon pemonkonyamî'ya tiwakîrikon pe to' era'ma'pî. Mîrîrî ye'nen wei kaisari Paapa yapurînenan epamî'pî. Maasa pra Uyepotorîkonya mîrîrî warantî ikupî'pî, mîrîrî warantî innape tîku'nenan e'pîika'tîto'pe kai'ma. Mîrîrî warantî arinîke to' ena'pî.

3

Pedroya Ma'takî'pan Warayo' Yepi'ti

¹ Tiwin wei Pedro wîti'pî João yarakkîrî Judeuyamî' epîremato' yewî' ta epîremai. Ko'mamîiya to' wîti'pî teeserukon ta, Judeuyamî' eperepîti'pî ko'mamî kaisari epîremai. ² Moro warayo' ma'takî pe tîwe'sen e'pîti'pî mîrîrî to' epîremato' mana'ta po. Morî itese' manni' mana'ta pia itonpayamî'ya yaapîti'pî wei kaisari teewonsenon nîtirî tîniru yapi'to'peiya kai'ma. Mîikîrî awanî'pî asakoi pepîn teesenpo'pî pata painon.

³ Mîrîrî yai mîikîrî pri'yawon pepîn ma'takî'pan warayo' sa'neya Pedro, João era'ma'pî, mana'ta po tîwe'senya. Mîikîrîya to' era'masa' tîuya pe tenya kainumî'pî to' nîtirî tîniru yapisîpa kai'ma. ⁴⁻⁵ Mîrîrîya Pedro João ko'mamî'pî mîikîrî yenu pîkîrî. Moropai ta'pî Pedroya ipî': —Anna era'makî —ta'pîiya. Mîikîrîya to' era'ma'pî î' to' nîtirî yapisîpa kai'ma eesenumenka'pî teuren. ⁶ Tîise ta'pî Pedroya see warantî: —A'kî, î' rî ton

pra man tîniru ton pra man aapia untîrî ton. Tîise Cristo nîtirî'pî Paapa meruntîri upîika'tîto' Jesusya manni' Nazaréponya, tarî man uupia. Mîrîrî ke apîika'tîuya. Mîrîrî ye'nen Jesus maimu pe tauya apî', asakî —ta'pîiya. ⁷ Moropai meruntî winon itenya pî' yapisî'pî Pedroya. I'mî'sa'ka'pîiya, mîikîrî pri'yawon pepîn sa'ne. Mîrîrî pe rî mîikîrî e'mî'sa'ka'pî, morî pe satippe aapîta'pî inî' ike'ne awanî pra. ⁸ Mîrîrî tîpo mîikîrî atausinpasa' arapunpîti'pî kure'ne. Mîrîrî ye'nen mîikîrîya Paapa yapurî'pî tîwakîri pe taatausinpai moropai to' pîkîrî eewomî'pî Judeuyamî' epîremato' yewî' ta. ⁹ Mîrîrî yai era'ma'pî arinîkonya. Mîikîrî pri'ya pra tîwe'sen e'mî'sa'kasa'ya Paapa yapurî era'ma'pî to'ya. ¹⁰ Mîrîrî ye'nen to' esenumenka'pî kure'ne ipî'. —Manni' mîikîrî, pri'ya pra tîwe'sen mana'ta po e'mî'sa'kakoi pepîn. Î' kai'ma see awe'mî'sa'kasa' mîrîrî? —Kai'ma to' esenumenka'pî teesewankono'mai ipî'.

Arinîkon Pemonkonyamî' Yeurîma Pedroya

¹¹ Mîrîrî tîpo mîikîrî warayo' Pedro João nepi'tî'pî wanî'pî to' ra' pîkîrî. Mîikîrî era'ma tîuya'nîkon wenai, pemonkonyamî' esenumenka'pî kure'ne. Moropai to' eka'tumî'pî epîremanto' yewî' waikatoi varanda ta itese' Salomão pata'se' ya', o'non pata Pedro João moropai warayo' ike'nan esepi'tîsa' wanî manni' pata. ¹² Mîrîrî yai arinîkon erepamî era'ma tîuya pe ta'pî Pedroya to' pî': —Uyonpayamî', î' wani' awanî ye'nen eesewankono'makon mîrîrî? Î' kai'ma eesenumenkakon mîrîrî anna pî'? Î' wani' awanî ye'nen anna yenu pîkîrî aako'mamîkon? Mîserî

warayo' esepi'tîsa' wenai anna meruntîri ke yepi'tîsa' annaya kai'ma awanîkon? Morî anna yeseru wenai tîmeruntîri tîisa' Paapaya kai'ma awanîkon ka'rî? ¹³ Mîikîrî esepi'tîsa' mîrîrî anna meruntîri wenai pra tîise manni' Paapa poitîrî Jesus meruntîri wenai. Manni' anna tamokon Abraão nurî'tî napurî'pî, moropai Isaque nurî'tî napurî'pî moropai Jacó nurî'tî napurî'pî. Mîikîrî Paapaya Jesus kupî'pî kure'ne. Tîise amîrî'nîkonya irumaka'pî ipîkku pe tîwe'sanon ayesa'kon pia. Mîikîrî rumaka'pîya'nîkon Pilatos yenya' mîikîrî anrumakapai awanî tanne tîise “kaane” ta'pîya'nîkon itu'se pra awanî'pîkon. ¹⁴ Mîikîrî wanî'pî morî pe tîwe'sen pe imakui'pî ton pra tîwe'sen pe, tîise mîiwîni tîise iwanmîrî'pîya'nîkon. —Mîikîrî rumakakî —taaya'nîkon pra awanîkon Pilatos pî'. Tîise tiaron warayo' pemonkon wîitîpon rumakato'peiya ta'pîya'nîkon. ¹⁵ Mîrîrî warantî amîrî'nîkonya uurî'nîkon ko'manto' esa' pe tîwe'sen wîi me'po'pî. Tîise mîikîrî pîmî'sa'ka'pî Paapaya. Mîrîrî epu'tî pî' anna man maasa pra era'ma'pî annaya. ¹⁶ Mîrîrî ye'nen mîikîrî Jesus meruntîri wenai mîiserî warayo' esepi'tîsa' sîrîrî. Maasa pra innape ikupî'pîya. Mîrîrî ye'nen Jesusya yepi'tî'pî tamî'nawîronkon amîrî'nîkonya era'ma tîmapu'tîi.

¹⁷ —Uyonpayamî', amîrî'nîkonya iwî me'po'pî pakko pe awanîkon ye'nen, tamî'nawîrî ayesa'kon pokonpe si'ma. Mîrîrî epu'tî pî' wai. ¹⁸ Tîise mîrîrî kupî'pî Paapaya. Pena penaronkon profetayamî' nurî'tîya ekaremekî'pî, î' kai'ma Paapa narima'pî pîika'tîton pe e'taruma'tî kupî. Mîrîrî yawîrî

ikupî'pî Paapaya ta'pî tûya yawîrî. ¹⁹ Mîrîrî ye'nen enpenatâtî imakui'pî ankupî'pîkon pî', irumakatî, ayeserukon mo'tanî'tî. Moropai Paapa pia eturumakatî tîwanmîra imakui'pî ankupî'pîkon ku'to'peiya. Ipia eturumakatî ayekatonkon meruntîri ton tîto'peiya. ²⁰ Ipia eturumakatî aapia'nîkon manni' Jesus tînmenka'pî pîka'tîton yarimato'peiya. ²¹ Tîise mîikîrî wanî sîrîrî ka' po aapî pra. Tamî'nawîron miakanma tûya weiyu pîkîrî aako'mamî, mîrîrî weiyu pî' Paapa eseurîma'pî penaronkon tîmaimu ekareme'nenan profetayamî' wenai. ²² Moisés nurî'tîya ta'pî:

“Paapaya tîmaimu ekareme'nen yarima kupî sîrîrî, amîrî'nîkon kore'ta uurî yarimasa' tûya warantî. Mîikîrî maimu ekareme'nen wanî kupî sîrîrî akore'ta'nîkon ayonpakon pe.

Maasa etatî morî pe î' taiya apî'nîkon.

²³ Anî'ya imaimu eta pra awanî ya, mîikîrî mo'kaiya kupî sîrîrî tîpemonkonoyamî' kore'ta pai.

Inî'rî tîpemonkono pe pra ikupîiya.

Mîikîrî wîiya kupî sîrîrî,” *Dt 18.15,18,19*
ta'pî Moisés nurî'tîya —ta'pî Pedroya.

²⁴ —Tamî'nawîronkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' nurî'tîya sîrîrî ekaremekî'pî. E'mai'ne Samuelya ekaremekî'pî. Moropai mîrîrî tîpo ite'ma'pî pî' tiaronkonya ekaremekî'pî. Sîrîrî yai eesera'ma manni' ekaremekî'pî to'ya. ²⁵ Î' etanto' Paapaya pena inkamoro wenai, mîrîrî wanî sîrîrî amîrî'nîkon ton pe. See warantî ekaremekî'pî Paapaya Abraão pî' pena. Ta'pîiya:

“Apayanrî'san wenai tamî'nawîronkon
 sîrîrî pata po tûlko'mansenon pia morî
 tîrîuya kupî,” *Gn 22.18; 26.4*
 ta'pîiya Abraão pî'. Mîrîrî wanî sîrîrî amîrî'nîkon
 ton pe maasa pra amîrî'nîkon wanî ipayanyamî'
 rî'san pe. ²⁶ Mîrîrî ye'nen Paapaya tîpoitîrî
 menka'pî moropai yarima'pîiya e'mai' pe
 amîrî'nîkon pîika'tîton pe, morî ku'to'peiya
 amîrî'nîkon ton pe, moropai imakui'pî
 ankupî'pîkon rumakakonpa akaisarî'nîkon tiwin
 pî' si'ma.

Mîrîrî warantî Pedro eseurîma'pî to' pî'.

4

Pedro, João Yarî To'ya Judeuyamî' Esanon Pia

¹ Pedro moropai João wanî'pî pemonkonyamî'
 yenupa pî'. Mîrîrî tanne, Judeuyamî' esanon
 teepîremasanon esanon erepamî'pî to' kore'ta.
 Moropai tiaronkon saduceuyamî' moropai
 epîremanto'yewî' era'manenan esa'. ² Inkamoroya
 pemonkonyamî' yenupa to'ya eta'pî, to' eseurîma.
 Pedro eseurîma'pî Jesus Cristo pîmî'sa'ka'pî
 Paapaya pî'. —Mîrîrî ye'nen Jesus Cristo
 e'mî'sa'kasa' wenai isa'manta'san e'mî'sa'ka nîrî
 —ta'pîiya. Mîrîrî eta tîuya'nîkon pî' to' eseta'ka'pî,
 to' maimu pî'. To' ekore'ma'pî to' winîkî. ³ Mîrîrî
 ye'nen to' yapisî me'po'pî to'ya. Moropai
 to' yarakkamo'pî to'ya mîrîrî ewaron neken
 yuwa'kato'pe to'ya, maasa pra ko'mamîiya pata
 wanî'pî mîito'pe. ⁴ Tîise mîrîrî yai to' nekaremekî'pî
 itekare etatîpono'sanya innape Jesus kupî'pî
 arinîke. Mîrîrî ye'nen inkamoro innape Jesus

ku'nenan ena'pî inî' panpî'. Tarîpai 5.000 kaisarî to' wanî'pî.

⁵ Mîrîrî erenma'sa' pe miarî Jerusalém po to' emurukuntî'pî, inkamoro ipîkkukon pe tîwe'sanon, yenupatonkon moropai tiaronkon pemonkonyamî' esa' pe tîwe'sanon emurukuntî'pî.

⁶ Inkamoro kore'ta to' wanî'pî teepîremasanon esanon yepotorî Anás itese' moropai Caifás, João, Alexandre moropai tiaronkon Anás yonpayamî'.

⁷ Mîrîrî yai inkamoro Jesus naipontî'san arakkansa' tîuya'nîkon enepî'pî to'ya inkamoro ipîkkukon rawîrî. Mîrîrî ye'nen to' ekaranmapo'pî to'ya. —O'non ye'ka pe see mîrîrî kupîya'nîkon mîrîrî? Anî' meruntîri ke ikupîya'nîkon mîrîrî? Anî' maimu pe mîrîrî kupîya'nîkon? —ta'pî to'ya to' pî'. Anepu'pai to' wanî'pî maasa pra warayo' esepi'tîsa' era'masa' tîuya'nîkon ye'nen.

⁸ Morî Yekaton Wannî wanî'pî Pedro yarakkîrî. Mîrîrî ye'nen Pedro eseurîma'pî eranne' pe pra. Ta'pîiya to' pî': —Amîrî'nîkon ipîkkukon pemonkonyamî' esanon, epu'nenan, mîserî warayo' yepi'tîsa' annaya wenai anna yekaranmapoya'nîkon. Mîrîrî anepu'pai awanîkon.

Tarîpai etatî, —ta'pî Pedroya to' pî'. ⁹⁻¹⁰ Moropai ta'pîiya: —Mîîkîrî manni' Jesus Nazaré poinon, manni' anwî'pîkon anpokapîti'pîkon pakî'nan pona, mîîkîrî pîmî'sa'kasa' Paapaya. Mîîkîrî meruntîri wenai, mîîkîrî maimu pe eesepi'tîsa' mîrîrî —ta'pî Pedroya to' pî'. ¹¹ Ta'pî Pedroya inî'rî to' pî': —Manni' mîîkîrî Paapaya taasa':

“manni' wîttî konekanenya imakui'pî pe tî' wanî

kai'ma yenunsa',
 ipînamaya pra awanîkon, iwanmîrîya'nîkon.
 Mîikîrî kupî'pî Paapaya ipîkku pe," *Sl 118.22*
 mîikîrî Jesus. ¹² Mîikîrî pia neken e'pîika'tînto'
 eseporî mîrîrî. Inî'rî tiaron iwarainon ton pra man
 sîrîrî pata po upîika'tînenkon ton. Mîikîrî, Paapa
 nîtirî'pî neken wanî uuri'nîkon pîika'tîton pe, —
 ta'pî Pedroya.

¹³ Pedro eseurîma eta tûuya'nîkon yai inkamoro
 emurukuntî'san esenumenka'pî kure'ne to' pî'.
 Ta'pî to'ya: —Î' kai'ma see to' eseurîma mîrîrî
 pî' esenupa'sanon pepîn teuren tîise eranne' pe
 pra to' wanî. Moriya insamoro wanî sîrîrî Je-
 sus yarakkîrî asarî'san pe kai'ma —ta'pî to'ya.

¹⁴ Mîrîrî ye'nen moo to' wanî'pî. Î' taa to'ya pîn
 Jesus naipontî'san pî'. Maasa pra mîikîrî warayo'
 eke'nan to' nepi'tî'pî wanî'pî to' pia. ¹⁵ Mîrîrî
 tîpo to' yenpa'ka'pî to'ya poro pona. Moropai
 tîwarîrî'nîkon to' esiyu'pî'tî'pî to' eseurîmato' pî'.

¹⁶ —Î' kupî e'painon to' yarakkîrî. Ikupî es-
 erîke pra awanî to' winîkîi maasa pra tamî'nawîrî
 Jerusalém po anî' nîkupî eserîkan pepîn ku'sa' to'ya
 epu'sa' tamî'nawîronkonya man. Yenomî eserîke
 pra man, to' nîkupî'pî —ta'pî to'ya. ¹⁷ —Tîise taa-
 pai awanî sîrîrî to' pî' inî'rî Jesus pî' to' eseurîma
 namai tiaronkon pemonkonyamî'ya eta namai, to'
 eseurîmato' Jesus pî' emî'pannî'pai awanî sîrîrî —
 ta'pî to'ya.

¹⁸ Moropai to' yawonnîpî'pî to'ya inî'rî. Mo-
 ropai ta'pî to'ya: —Inî'rî pemonkonyamî' yenu-
 paya'nîkon yu'se pra anna wanî sîrîrî. Inî'rî mîikîrî
 warayo' pî' Jesus pî' eseurîmakon yu'se pra anna

man. Atî'napantî mîrîrî pîkîrî tîise —ta'pî to'ya to' pî'. ¹⁹⁻²⁰ Tîise î' kupî to'ya yentai awanî'pî. Mîrîrî pî' Pedroya ta'pî: —Inna, annaya tîwî ikupî eserîke pra man. Anna eseurîma tîrumakai pra maasa pra anna nera'ma'pî, anna neta'pî mîrîrî ekaremekî annaya, —ta'pî to'ya. Moropai ta'pî to'ya: —Amîrî'nîkonya taa aawarîrî'nîkon rî eesenumenkakon mîrîrî î' wanî yairî Paapa ton pe. Amaimukon yawîrî anna wanî kai'ma. Amîrî'nîkon nama annaya Paapa ka'rî nama annaya. Mîrîrî epu'tîya'nîkon e'pai awanî —ta'pî Pedroya.

²¹ Mîrîrî tîpo inî' î' kupî to'ya eserîke pra to' wanî'pî. Maasa pra pemonkonyamî'ya Paapa yapurî'pî warayo' to' napi'tî'pî era'ma tîuya'nîkon ye'nen. Mîrîrî ye'nen to' eseurîma'pî neken to' yarakkîrî. —Inî'rî kîseurîmatî mîikîrî Jesus pî'. Eeseurîmakon yu'se anna wanî pra man —ta'pî to'ya to' pî'. Moropai to' epa'ka'pî, î' kupî to'ya yentai awanî'pî mîito'pe. ²² Mîikîrî warayo' esepi'tî'pî kono po awanî'pî 40 kono' yentai.

Innape Jesus Ku'nenan Epîrema

²³ Atarakkannîto' yewî' tapai teepa'ka tîpo'nîkon Pedro, João wîti'pî tonpayamî' pia, innape Jesus ku'nenan pia. Inkamoroya ekaremekî'pî to' pî', î' taasa' a'yeke'tonon Judeuyamî' yenupanenanya moropai teepîremasanon esananya. ²⁴ Mîrîrî eta tîuya'nîkonya yai tamî'nawîrî si'ma to' epîrema pia'tî'pî Paapa pî'. Ta'pî to'ya: —Anna yunkon, Paapa, amîrî pata koneka'tîpon, moropai ka' koneka'tîpon. Moropai tuna koneka'tîpon. Moropai tamî'nawîron sîrîrî pata po tîiko'mansen

koneka'pîya. ²⁵ Moropai pena eeseurîma'pî Morî Yekaton Wannî yai anna tamokon Davi nurî'tî apoitîrî eeseurîma wenai. Ta'pîya:

“Î' wani' awanî ye'nen pemonkonyamî',
Judeuyamî' pepîn ekore'ma uwinîkîi.

²⁶ Î' wani' awanî ye'nen Uwinîkîi imakui'pî kupî
tîuya'nîkon pî' to' esenumenka.

Tîise î' kupî to'ya eserîke pra awanî.

Ipîkkukon reiyamî' pata esanon pokonpe to' emu-
rukuntî'pî

teepîkonpa Uyarakkîrî moropai pîika'tîton
unarima'pî yarakkîrî.

Tîise mîrîrî wanî î' pe pra rî”,

Sl 2.1,2

ta'pîya, pena Davi nurî'tî eeseurîmato' wenai.

²⁷ A'kî, pena Davi nurî'tî yai eeseurîma'pî, Paapa. Mîrîrî warantî awe'kupî'pî sîrîrî amen. To' eseta'pî î' rî kupîkonpa pemonkonyamî' esa' pe tîwe'sen Herodes pokonpe moropai pata esanon Pôncio Pilatos pokonpe. To' eseta'pî anna yonpayamî' moropai anna yonpayamî' pepîn pokonpe tesorukon konekakonpa kai'ma. Mîkîrî anarima'pî pîika'tîton imakui'pî ton pîn Jesus winîkîi, teepîto'kon yeseru konekakonpa to' eperepî'pî. Mîrîrî eseta'pî pena innape rî awe'kupî sîrîrîpe eeseputîto'pe kai'ma. ²⁸ Mîrîrî warantî pena eeseurîma'pî manni' yawîrî sîrîrî awe'kupî esera'ma sîrîrî, Paapa. Sîrîrî warantî ikupî'pî to'ya maasa pra awe'ku'to'pe ta'pîya. Mîrîrî warantî ta'pîya itu'se awanî ye'nen, meruntî ke awanî ye'nen. ²⁹ Anna yunkon, Paapa, tamî'nawîrî epu'tî pî' nai î' kai'ma anna winîkîi to' eeseurîmasa' epu'tî pî' nai, anna taruma'tî

tîuya'nîkon pî' to' eseurîmasa'. Tîise Paapa, apoitîrîtonon anna pia meruntî tîikî, meruntî ke amaimu pî' anna eseurîmato'pe inî' panpî'.³⁰ Moropai Paapa, anna pia itîikî apoitîrî imakui'pî ton pîn Jesus wenai anî' nîkupî eserîkan pepîn ku'to'pe annaya, pri'yawonkon pepîn yepi'tîto'pe annaya ameruntîri ke. „Mîrîrî era'ma tîuya'nîkonya yai pemonkonyamî' esenumenkato'pe kure'ne ameruntîri pî', —kai'ma to' epîrema'pî Paapa pî'.

³¹ To' epîrema ataretî'ka pe, tîwakîri pe Paapaya eta'pî. Mîrîrî ye'nen ita to' e'to' wittî eserentîkî'ma'pî. Moropai Morî Yekaton Wannî ena'pî to' esa' pe inî' panpî' meruntî ke to' e'to'pe. Mîrîrî tîpo inî' panpî' itekare ekaremekî'pî to'ya meruntî ke.

Tamî'nawîrî Itesa' Pe Tîwe'to'kon Kupî To'ya Tiwinan Yemanne Warantî

³² Mîrîrî yai tamî'nawîronkon innape Jesus ku'nenan esenumenkapî'tî'pî se' kaisarî. To' esenumenkato' e'pî'tî'pî tiwin. Moropai to' yeseru e'pî'tî'pî î' kai'ma to' ko'manto' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen anî'ya taa pra awanî'pî to' kore'ta: —Uyemanne sîrîrî uurî sîrîrî —kai'ma to' esenumenka pîn. Tîise tamî'nawîrî itesa' pe tîwe'to'kon kupî'pî to'ya tiwinan yemanne warantî. ³³ Mîrîrî yai Jesus pîmî'sa'ka'pî Paapaya ekareme'pî'tî'pî to'ya meruntî ke. Mîrîrî ye'nen kure'ne morî pe to' e'to' ton tîrî'pî Paapaya to' pia. ³⁴⁻³⁵ Moropai temannekon ke to' e'repa yai, tewî'kon ke, tînmîrikon ke, itepe'pî yapisî to'ya, moropai mîrîrî enepî to'ya tamî'nawîrî Jesus naipontî'san yenya itîrî to'ya. Moropai mîrîrî

yonpa tîrî Jesus naipontî'sanya to' pia, itu'se to' e'to' kaisari. Mîrîrî ye'nen anî' e'taruma'tî pra awanî'pî to' kore'ta. Mîrîrî kupî'pî to'ya tamî'nawîrî teesenumenkato'kon ke.

³⁶⁻³⁷ Inkamoro kore'ta tiwin warayo' wanî'pî itese' José. Mîikîrî e'repa'pî tînmîri ke. Itepe'pî yapisi'pîiya moropai enepî'pîiya tamî'nawîrî Jesus naipontî'san yenya tîwe'taruma'tîsanon pîika'tîto'pe Jesus naipontî'sanya kai'ma. Mîikîrî warayo' wanî'pî Levi nurî'tî paari'pî pe. Ipata ese' wanî'pî eesenpo'pî pata Chipre wono po. Mîikîrî e'pîti'pî to' pîika'tînen pe. Mîrîrî ye'nen esatî'pî Jesus naipontî'sanya Barnabé kai'ma, tiaron meruntîri ton tînen taato' mîrîrî.

5

Ananias Safira Yekare

¹ Mîrîrî tîpo tiaron warayo' wanî'pî itese' Ananias. Mîikîrî wanî'pî tîno'pî kenan. Ino'pî ese' wanî'pî Safira. Mîikîrî esenumenka'pî tîwe'repa pî tînmîri ke, itepe'pî tîrîpa kai'ma Jesus naipontî'san pia. Mîrîrî ke tîwe'taruma'tîsanon pîika'tîto'pe to'ya.

² Tîise tamî'nawîrî itîrîiya pîn tamî'nawîrî tîrîuya taa tîpo. Itonpa yarakkîrî awe'nîmî'pî. Mîrîrî epu'tî'pî ino'pîiya. Mîrîrî tîpo yapisi'pîiya itepe'pî. Mîrîrî tîrî'pîiya Pedro pia itonpa pe, tamî'nawîrî tîrîiya pîn.

³ Mîrîrî ye'nen ta'pî Pedroya ipî':

—Î' wani' awanî ye'nen mîrîrî warantî Makui pata'se' ton tîrîya ayewan ya? —ta'pî Pedroya ipî'. —Î' ton pe mîrîrî warantî seru'ye' pe awanî Morî Yekaton Wannî winîkîi —ta'pîiya. —Î' ton pe tamî'nawîrî itîrîiya pra awanî'pî itîrîuya taa tîpo?

⁴ Maasa pra anmîri wanî'pî amîrî pe pena. Moropai awe'repasa' tîpo itepe'pî wanî nîrî amîrî pe. Tîise î' ton pe yenku'tî yu'se eesenumenkasa' anna winîkîi pra neken tîise Paapa winîkîi?

⁵ Mîrîrî taa Pedroya, eta tûuya pe Ananias esenumî'pî, aasa'manta'pî. Mîrîrî e'ku'sa' eta tûuya'nîkon pe arinîkon ena'pî eranne' pe. ⁶ Mîikîrî yapi'se warayo'kon erepamî'pî, kamisa ke ya'santî'pî to'ya. Moropai yenpa'ka'pî to'ya poro pona. Mîikîrî yu'na'tî'pî to'ya.

⁷ Mîrîrî tîpo, tîko'man pe pu'kuru pra ino'pîrî'pî erepamî'pî, î' e'ku'sa' epu'tîiya pra tînyo yarakkîrî.

⁸ Mîikîrî ekaranmapo'pî Pedroya: —Ka'kî upî' —ta'pîiya. —Seenî' neken wanî tamî'nawîrî anmîrikon ke awe'repa'pîkon yepe'pî pe? —ta'pîiya.

—Inna —ta'pî Safiraya. ⁹ Tîise ta'pî Pedroya:

—Î' ton pe see mîrîrî warantî Paapa epu'to' ton tîrîya'nîkon sîrîrî? Ataruma'tîiya'nîkon pepîn kai'ma? Seru'ye' pe awanîkon Morî Yekaton Wannî winîkîi —ta'pîiya. Moropai ta'pî Pedroya: —A'kî, mîrîrî warantî anyo seru'wasa' wenai aasa'manta'pî. Mîikîrî yu'na'tî warayo'konya amenrî to' ataretî'ka —ta'pîiya. —Moro to' man inkamoro yu'na'tîtîponkon —ta'pîiya. — Inkamoroya ayarî nîrî sîrîrî ayu'na'tîi —ta'pî Pedroya ipî'.

¹⁰ Mîrîrî eta tûuya pe, Safira esenumî'pî Pedro rawîrî aasa'manta'pî. Mîikîrî yenpa'ka'pî warayo'konya moropai yu'na'tî'pî to'ya inyo yu'na'tî'pî tûuya'nîkon winîkîi. ¹¹ Mîrîrî eta tûuya'nîkonya yai, innape Jesus ku'nenan ena'pî eranne' pe. Moropai tamî'nawîronkon mîrîrî

yekare etanenan pemonkonyamî' nîrî wanî'pî eranne' pe.

Jesus Naipontî'sanya Pri'yawonkon Pepîn Yepî'tî

¹² Tu'ke ite'ka Jesus naipontî'sanya tu'ke ikupî eserîkan pepîn ku'pî'tî'pî. Moropai esenumenkanto' ku'pî'tî'pî to'ya pemonkonyamî' nera'maton pe. Mîrîrî yai tamî'nawîronkon innape Jesus ku'nenan emurukunpî'tî'pî epîremanto' yewî' waikatoi varanda ta itese' Salomão pata'se' ya'. ¹³ Tiaronkon emurukuntî pra awanî'pî to' pokonpe maasa pra eranne' pe tîwanîkon ye'nen. Tîise to' eseurîmapî'tî'pî morî pe to' pî'. ¹⁴ Moropai arinîkon warayo'kon moropai wîri'sanyamî'ya nîrî innape Uyepotorîkon kupî'pî tîwîrî. Mîrîrî wenai arinîke to' ena'pî. ¹⁵ Mîrîrî Jesus naipontî'san nîkupî'pî era'ma tîuya'nîkon wenai, pri'yawonkon pepîn enepî'pî to'ya o'non poro Pedro wî'tîto' e'ma ta. Tette' ta to' tîise inkamoro tîrî'pî to'ya e'ma ena pona, mîrîrî taawîrî Pedro wî'tî yai, itekatonya mîikîrî napontîsa' yai eese'pî'tîto'pe kai'ma. ¹⁶ Moropai arinîkon pemonkonyamî' Jerusalém woi tîiko'mansenonya tiaronkon pri'yawonkon pepîn nîrî enepî'pî. Moropai o'ma'kon yarakkîrî tîwe'sanon enepî'pî to'ya. Tamî'nawîrî inkamoro esepî'tî'pî mîrîrî warantî.

Jesus Naipontî'san Taruma'tî To'ya

¹⁷ Moropai teepîremasanon esanon yepotorî moropai mîikîrî yarakkîronkon, Judeuyamî' esanon saduceuyamî', inkamoro kinmuwa'pî Jesus naipontî'san winîkîi. ¹⁸ Ta'pî to'ya: —To' arakkanpai awanî sîrîrî inî'rî to' eseurîma namai —ta'pî to'ya. Moropai to' yapisî me'po'pî to'ya

moropai to' arakkamo me'po'pî to'ya imakui'pî kupîtîponkon kore'ta. ¹⁹ Mîrîrî ewaron ya', Paapaya inserî yarima'pî to' pia. Mîikîrîya mana'ta arakkanmoka'pî. Moropai to' yenpa'ka'pîiya mîrîrî atarakkannîto' yewî' tapai. ²⁰ Ta'pî inserîya Jesus naipontî'san pî':

—Atîti, epîremanto' yewî' ta pemonkonyamî' yenupatantî. Sîrîrî itekare ekareme'tantî, tamî'nawîrî ipatîkarî enen ko'mannîto' yekare —ta'pî inserîya Jesus naipontî'san pî'.

²¹ Moropai inserî maimu yawîrî to' wîtî'pî penane pu'kuru to' ewomî'pî epîremanto' yewî' ta. Inkamoroya to' yenupa'pî miarî.

Mîrîrî tîpo mîrîrî wei yai, teepîremasanon esanon yepotorî moropai mîikîrî yarakkîronkon Judeuyamî' esanon emurukuntî'pî tamî'nawîrî pemonkonyamî' esa' pe tîwe'sanon eseta'pî teeseurîmakonpa tekarekon pî', tonpakon saduceuyamî' pokonpe. Inkamoro emurukuntîsa'ya ta'pî: —To' era'matantî, inkamoro arakkansa'kon —ta'pî to'ya. ²²⁻²³ Moropai surarayamî' wîtî'pî atarakkannîto' yewî' ta. Eporî'pî to'ya atarakkannîto' yewî' atarakkansa' wanî'pî. Surarayamî' era'manenanya era'ma ko'mannîpî mana'ta po si'ma. Tîise î' e'ku'sa' epu'tî to'ya pra awanî'pî mîrîrî yai. Mîrîrî arakkanmoka'pî to'ya tîise Jesus naipontî'san eporî to'ya pîn. Anî' ton pra awanî'pî. Tarîpai î' kai'ma tîwanîkon epu'tî to'ya pra to' ena'pî. To' enna'po'pî tesa'kon pia. Ekaremekî'pî to'ya, tamî'nawîrî.

—Î' kai'ma to' epa'ka'pî epu'tî annaya pra man. Mana'ta man arakkansa' pe —ta'pî to'ya.

24 Mîrîrî eta tîuya'nîkon ya yai, to' esananya î' kupî tîuya epu'tî pîn nîrî to' warantî. 25 Tîise mîrîrî pe rî warayo' erepamî'pî. Ta'pîiya: —A'kî manni'kan atarakkannîto' yewî' ta to' wanî manni'kan man sinpata epîremanto' yewî' ta pemonkonyamî' yenupa pî' —ta'pî warayo'ya to' pî'. 26-27 Mîrîrî eta tîuya'nîkon pe tiwinarî surarayamî' esananya ta'pî surarayamî' pî': —Ka'ne' pe to' era'matantî. To' wîtî'pî. To' enepî'pî to'ya. Î' kupî to'ya pîn to' winîkî maasa pra pemonkonyamî'ya tîpa'tîpîtikon nama'pî to'ya tî' ke. Moropai to' ene'sa' to'ya yai, inkamoro pî' ta'pî Judeuyamî' esanon pe tîwe'sananya: —Mîrîrî warantî “Inî'rî pemonkonyamî' kîsenupatî mîikîrî Jesus ese' pî'”, ta'pî annaya apî'nîkon yuukuya'nîkon pra awanîkon sîrîrî. 28 Ankupî'pîkon era'matî maasa î' ku'sa'ya'nîkon mîikîrî ese' pî' eeseurîmakon ke pemonkonyamî' Jerusalém cidaderî ponkonya etasa' era'matî. Mîrîrî warantî tîise anna Judeuyamî' esananya Jesus wî'pî taa pî' aako'mamîkon mîrîrî.

29 Tîise Pedroya moropai tiaronkon Jesus naipontî'sanya inkamoro maimu yuuku'pî. Ta'pî to'ya: —Paapa maimu yawîrî e'nîpai awanî sîrîrî warayo'kon maimu yawîrî e'nî yentai. 30 Mîikîrî Paapa penaronkon utamokon napurî'pî mîikîrî Paapaya Jesus pîmî'sa'ka'pî amîrî'nîkonya iwî me'posa' tîpo, pakî'nan pona ipokapîti me'posa'ya'nîkon tanne. 31 Mîikîrî Jesus kupî'pî Paapaya tîmeruntîri winî eereutato'pe, tamî'nawîronkon esa' pe, moropai upîika'tînenkon pe. Paapaya itîrî'pî manni'kan tîpemonkonoyamî'

Judeuyamî'ya imakui'pî pe tîwe'to'kon rumaka ya tîlwanmîra Paapaya iku'to'pe —ta'pî to'ya to' pî'.
 32 —Mîrîrî ekaremekî annaya sîrîrî maasa pra era'ma pî' anna man tamî'nawîrî. Moropai Morî Yekaton Wannîya nîrî yenpo pî' man tamî'nawîrî. Mîikîrî Morî Yekaton Wannî Paapa narima'pî tîmaimu yawîrî tîiko'mansenon pia —ta'pî Pedroya to' pî'.

33 Mîrîrî eta tîuya'nîkonya yai, inkamoro Judeuyamî' esanon emurukuntî'san ekore'ma'pî inî' panpî' to' winîkîi. Mîrîrî to' tî'ka tîuya'nîkon pî' to' eseurîma'pî. 34 Tîise moro awanî'pî warayo' to' kore'ta. Mîikîrî fariseu itese' Gamaliel to' yenupanen Judeuyamî' yeseru pî'. Mîrîrî ye'nen tamî'nawîronkon nînama pe awanî'pî. Mîikîrî e'mî'sa'ka'pî. Ta'pîiya to' pî':

—Jesus naipontî'san yenpa'katî maasa poro pona ka'ne'perî —ta'pîiya. Moropai to' yenpa'ka'pî to'ya. 35 Moropai eeseurîma pia'tî'pî arinîkon emurukuntî'sanya eta tanne.

—A'kî, uyonpayamî' —ta'pîiya. —Aka, î' kupîya'nîkon kai'ma kîsenku'tîtî insamoro Jesus naipontî'san winîkîi. Maasa ekaremekîuya etatî —ta'pîiya. 36 —Pena pu'kuru pra warayo' wanî'pî itese' Teudas. Mîikîrî wanî'pî pemonkon esa' pe arinîkon 400 kaisaronkon esa' pe Teudas wanî'pî. Ipîkku pe tîwe'to'pe awe'kupî'pî. Tîise iwî'pî to'ya. Mîrîrî tîpo inenupakon rî'san e'paraipîka'pî. Inî'rî ipokonpe tîwanî'pîkon warantî pra to' ena'pî. Mîrîrî warantî to' ataretî'ka'pî —ta'pîiya. 37 —Moropai inî'rî tiaron wanî'pî Judas itese' Galiléia pon —ta'pîiya. —Manni' yai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' ku'ne'tî to'ya yai, mîikîrî wanî'pî

mîrîrî warantî. Ipîkku pe tîwe'to'pe awe'kupî'pî. Ipemonkonoyamî' wani'pî tu'ke inenupakon. Tîise mîikîrî wî'pî to'ya. Moropai inkamoro inenupa rî'san e'paraipîka'pî —ta'pîiya. ³⁸ —Mîrîrî warantî naka inkamoro wani. Mîrîrî ye'nen tîwî to' ku'pai'nîkon, maasa pra pemonkon yeseru pe awanî ya, î' pe pra rî to' nenupa'san wani —ta'pî Gamalielya. ³⁹ —Tîise mîrîrî warantî pra Paapa meruntîri pe to' wani tanne, î' kupîya'nîkon kai'ma kîsenku'tîtî. Mîrîrî warantî ikupî pî' eesenumenkakon ya, Paapa winîkîi imakui'pî kupîya'nîkon mîrîrî —ta'pîiya to' pî'.

⁴⁰ Mîrîrî tîpo mîikîrî Gamaliel eseurîmato' kupî'pî to'ya innape. Mîrîrî ye'nen, —Jesus naipontî'san yawonnî'tî —ta'pî to'ya. To' yawonnîpî'pî to'ya. To' po'pîtî'tîpo'nîkon inkamoro rumaka'pî to'ya. To' rumaka pe ta'pî to'ya: —Atî'tî, inî'rî eeseurîmakon yu'se anna wani pra man mîikîrî Jesus ese' pî' —ta'pî to'ya. ⁴¹ Moropai Pedro tiaronkon Jesus naipontî'san epa'ka'pî arinîkon emurukuntî'san kore'tapai taatausinpai maasa pra Jesus yekare pî' ekaremekî tîuya'nîkon wenaî tîwe'taruma'tîkon epu'tî to'ya eserîke awanî. Mîrîrî warantî si'ma, to' atausinpasa' wani'pî kure'ne. Inkamoro wî'tî'pî. ⁴² Inkamoroya wei kaisari Paapa maimu ekareme'pî'tî'pî epîremanto' yewî' ta moropai tuutîkon pe wîttîkon kaisari. Pîika'tîton pe Jesus Paapa narima'pî wani ekareme'pî'tî'pî to'ya tîwîrî, tîrumakai pra.

6

Asakî'ne Mia' Pona Tîmo'tai'nîkon Menka To'ya

Jesus Naipontî'san Pîika'tînenan Pe

¹ Tîko'man pe pu'kuru tîko'manse pra Judeuyamî innape Jesus ku'nenan ena ko'mannîpî'pî arinîke. Tiaronkon wanî'pî mîrîrî yai grego maimu ta teeseurîmasanon pe moropai tiaronkon wanî'pî aramaico pe teeseurîmasanon pe. Mîrîrî yai inkamoro grego maimu ta teeseurîmasanon esiyu'pîtî pia'tî'pî maasa pra tonpakon inyo isa'manta'san pîika'tî to'ya pra awanî to' yekkari ton ke era'ma tîuya'nîkon wenai. ² Mîrîrî ye'nen Jesus naipontî'sanya to' muurukuntî'pî. Inkamoro eseurîma'pî î' kai'ma to' pîika'tî tîuya'nîkon pî'. Mîrîrî ye'nen ta'pî to'ya:

—Morî pe pra awanî Paapa maimu pî' eseurîman rumakasa' ya manni'kan tîwe'taruma'tîsanon neken pîika'tîto'pe. Tîise ekareme'pai awanî sîrîrî tîrumakai pra — ta'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen to' esenumenka'pî mîrîrî esenyaka'manto' kupîtonkon menka tîuya'nîkon pî'. ³ Mîrîrî ye'nen ta'pî to'ya: —Asakî'ne mia' pona tîimo'tai warayo'kon menkapai'nîkon. Warayo'kon manni'kan epu'nenan yairî tîwe'sanon to' yeseru innape Jesus ku'nenan, Morî Yekaton Wannî maimu yawîrî tîwe'sanon menkapai'nîkon. Insamoro pia sîrîrî esenyaka'manto' rumakapai'nîkon man iku'to'pe to'ya. ⁴ Tîise annaya irumaka pepîn tîise wei tî'ka annaya e'pai awanî epîreman pî' kure'ne moropai itekare ekaremekî pî' —ta'pî to'ya.

⁵ Inkamoro Jesus naipontî'san maimu eta tîuya'nîkon yai inna ta'pî tamî'nawîronkonya. Mîrîrî ye'nen Estêvão mo'ka'pî to'ya. Mîîkîrî

eturumakasa' wanî'pî Morî Yekaton Wannî yenyâ' ipoitîrî pe tîwe'to'pe. Moropai tiaronkon menka'pî to'ya nîrî ipokonpe. Filipe moropai Prócoro, Nicanor, Timão, Pármenas, Nicolau Antioquia pon. Mîikîrî wanî'pî Judeu pe pra tîise Judeuyamî' epîremato' yawîrî tîwe'sen pe awanî'pî. ⁶ Mîrîrî tîpo inkamoro warayo'kon enepî'pî to'ya Jesus naipontî'san pia. Moropai inkamoro epîrema'pî to' pu'pai pona tenyakon tîrî'pî to'ya Paapa esenyaka'mato' ku'to'pe to'ya kai'ma. ⁷ Mîrîrî warantî Paapa maimu esekaremekî'pî innape Jesus ku'nenan wenai. Mîrîrî yai inî' panpî' innape Jesus ku'nenan ena ko'mannî'pî'pî arinîke Jerusalém po. To' kore'ta mararî pra teepîremasanonya nîrî innape Jesus kupî'pî.

Estêvão Yapisî To'ya

⁸ Mîikîrî warayo' Estêvão wanî'pî kure'ne Paapa nîpîika'tî'pî pe. Mîrîrî ye'nen Paapa meruntîri wanî'pî iipia. Mîrîrî wenai î' ikupî eserîkan pepîn moropai kure'nan esenumenkanto' kupî'pîiya pemonkonyamî' nera'maton pe. ⁹ Tîise mîrîrî wenai Estêvão winîkîi tiaronkon iipî'san Judeuyamî' Cirene cidaderî poi moropai Alexandria cidaderî poi wo'ma'ta pia'tî'pî. Inkamoro wanî'pî epere'nîto' yewî' tawonkon pena to' poitîrî pe si'san. Tarîpai to' poitîrî pe pra to' enasa'. Inkamoro moropai tiaronkon Judeuyamî' iipî'san Cilícia pata poi moropai Ásia pata poinokon, inkamoro wo'ma'ta pia'tî'pî Estêvão pî'. Mîrîrî ye'nen iteseru anepu'pai to' wanî'pî yairî pra awe'to', imakui'pî pe awe'to', î' kupîkonpa kai'ma yarakkîrî. ¹⁰ Tîise Estêvãoya tamî'nawîrî

yapîtanîpî'pî yairî to' maimu yuuku'pîiya. Maasa pra Morî Yekaton Wannî wanî'pî iipia. ¹¹ Mîrîrî ye'nen inkamoroya tiaronkon pemonkonyamî' ye'ma'pî eeseurîmatonkon seru'ye' pe iwinîkîi.

—Inna era'ma'pî annaya. Imakui'pî pe Moisés yeseru winîkîi eeseurîma'pî. Moropai Paapa winîkîi eeseurîma'pî eta'pî annaya kai'ma —ta'pî to'ya.

¹² Mîrîrî warantî inkamoroya Judeuyamî' esanon moropai Moisés nurî'tîya yenupato' pî' yenupatonkon moropai pemonkonyamî' meruntîtannîpî'pî inî' panpî', Estêvão winîkîi î' ku'to'pe to'ya kai'ma. Moropai mîrîrî tîpo Estêvão yapisî'pî to'ya moropai yari'pî to'ya. Judeuyamî' esanon pe tîwe'sanon rawîrî yari'pî to'ya. ¹³ Moropai tiaronkon pemonkonyamî' yuwa'pî to'ya inî'rî iwinîkîi eeseurîmatonkon seru'ye' pe. Inkamoroya ta'pî: —Mîrîrî eta'pî annaya eeseurîmato' epîremanto' yewî' winîkîi moropai Moisés nurî'tîya yenupanto' winîkîi. Mîrîrî pî' teeseurîma pî' aako'mamî. ¹⁴ Jesus Nazaréponya epîremanto' yewî' yanmaka moropai tamî'nawîrî Moisés yeseru mo'tanîpîiya kupî sîrîrî taapîtîiya eta'pî annaya. Mîrîrî warantî to' eeseurîma'pî seru'ye' pe.

¹⁵ Mîrîrî yai tamî'nawîronkon emurukuntî'sanya Estêvão era'ma'pî morî pe. Mîikîrî yenpata wanî'pî inserî yenpata warantî era'ma'pî to'ya.

7

Estêvão Eeseurîmato' To' Pî'

¹ Mîrîrî tîpo teepîremasanon esanon yepotorîya Estêvão ekaranmapo'pî: —Inna pî' rî to' eseurîma mîrîrî? —ta'pîiya.

² Yuuku'pî Estêvãooya: —Uyonpayamî' uyuntonon, eseurîma etatî —ta'pîiya. —Pena morî pu'kuru a'ka pe tîwe'sen Paapa esenpo'pî utamokon Abraão nurî'tî pia, maasa Mesopotâmia pata po aako'mamî tanne, Harã pona iko'manse attî pra tîise. ³ Mîikîrîya ta'pî Abraão pî':

“Apata yapai epa'kakî.

Apemonkonoyamî' kore'tapai atîkî,

o'non pata apata'se' ton ekaremekîuya manni' pata
ya”,

Gn 12.1

ta'pîiya. ⁴ Mîrîrî ye'nen Abraão wîtî'pî Caldéia poi iko'manse Harã pata pona. Mîrîrî tîpo, itun sa'mantasa' tîpo, Paapaya mîikîrî enepî'pî sîrîrî pata pona o'non pata uurî'nîkon ko'mamî manni' pata ya'. ⁵ Mîikîrî pia Paapaya iwaikkatoi pe sîrîrî pata tîisa' pra man mîrîrî yai. Tîise tamî'nawîrî itîrî tîuya taasai'ya wanî'pî. Moropai apayanrî'san pata'se' pe awanî kupî sîrîrî, taasai'ya wanî'pî in-muku ton pra tîise. ⁶ Mîrîrî tîpo Paapaya ta'pî Abraão pî':

“Inkamoro apayanyamî' rî'san ko'mamî pe man tiaron pata po ka'ran pe.

Mîrîrî pata ponkon poitîrî pe to' ko'mamî pe man 400 kono' kaisari.

Inkamoro e'taruma'tî pe man mararî pra tiaronkon poitîrî pe mîrîrî to' pata ya' si'ma”,

ta'pîiya.

⁷ Moropai Paapaya ta'pî Abraão pî':

“Inkamoro amîrî'nîkon taruma'tîponkon
taruma'tûya pe wai”,
ta'pîiya.

“Upemonkonoyamî' mo'kauya pe wai sîrîrî pata
po si'ma upoitîrî pe to' e'to'pe”, *Gn 15.13,14*
ta'pîiya Abraão pî'. ⁸ Mîrîrî ye'nen Paapa es-
eta'pî Abraão yarakkîrî. Moropai Abraão nîkupî
ton tîrî'pîiya, tînmukukon esenposa' yai tiwin se-
mana kaisarî aako'mansa' tîpo Abraãoya Isaque
mere pi'pî pottî ya'tîto'pe. Mîrîrî yawîrî Abraãoya
ikupî'pî. Mîrîrî warantî Isaqueya nîrî ikupî'pî
tînmu Jacó yarakkîrî. Moropai Jacóya manni'kan
tînmukuyamî' pî' ikupî'pî mîrîrî warantî —ta'pî
Estêvãoya.

⁹ Inkamoro pî' Estêvão eseurîma ko'mannîpî'pî.
Ta'pîiya: —Manni'kan penaronkon utamokon
rî'san Jacó munkîyamî' nurî'tîya tonpakon José
yewanmîrî'pî maasa pra tentai'nîkon tîyunkonya
yapurî ye'nen. Mîrîrî ye'nen ike to' e'repa'pî Egito
ponkon pia to' poitîrî pe awe'to'pe kai'ma. Tîise
mîikîrî yarakkîrî Paapa wanî'pî. ¹⁰ Mîrîrî ye'nen
Paapaya ipîika'tî'pî awe'taruma'tîto' yapai. Egito
pata esa' rei Faraó pia José wanî yai Paapaya
mîikîrî kupî'pî tîwakîri pe era'mato'pe Faraóya.
Mîrîrî ye'nen Faraóya ta'pî ipî': “Epu'nen pe awanî
wenai, tarîpai pata esa' pe eena pe nai kai'ma. Pata
esa' pe eena pe nai moropai uyewî' tawonkon esa'
pe nîrî eena pe nai”, ta'pîiya José pî'.

¹¹ Mîrîrî tîpo kure'ne iwan wanî'pî Egito pata
po moropai Canaã pata po. Mîrîrî yai utamokon
nurî'tîya kure'ne iwan epu'tî'pî. ¹² Mîrîrî yai Jacó
nurî'tîya yekkari wanî yekare eta'pî Egito po trigo

wanî. Mîrîrî ye'nen tînmukuyamî' yarima'pîiya tekkarikon ton yennai. ¹³ Itakon te'ka pe to' wî'tîsa' yai José esekaremekî'pî anî' pe tîwanî tonpayamî' pî'. Mîrîrî warantî José yonpayamî' epu'tî'pî Faraóya. ¹⁴ Moropai ta'pî Joséya Jacó nurî'tî wî'tîto'pe Egito pona. Mîrîrî ye'nen Jacó wî'tî'pî 75 kaisarî tîpemonkonoyamî' pokonpe. ¹⁵ Miarî Egito po mîîkîrî utamokon Jacó ko'mamî'pî tîîsa'manta pîkîrî. ¹⁶ Mîrîrî tîpo inmukuyamî' rî'san utamokon e'tî'ka'pî. Mîrîrî tîpo to' esa'rî'pî menna'po'pî to'ya Siquém pata pona to' yu'na'tîi. Maasa pra miarî utamokon Abraão nurî'tî nenna'pî pe awanî'pî. Hamor payanyamî' rî'san pî' mîrîrî pata yenna'pîiya moropai ye'ma'pîiya tîniru ke tîpata pe awe'to'pe.

¹⁷ Abraão pî' î' kupî tîuya ta'pî tîuya kupî Paa-paya pra tîise mîrîrî weiyu eseporî tanne, utamokon epansa' wanî'pî mararî pra Egito pata po. ¹⁸ Mîrîrî yai tiaron Faraó ena'pî pata esa' pe José epu'nen pepîn. ¹⁹ Mîîkîrîya utamokon nurî'tî yenku'tî'pî moropai to' taruma'tî'pîiya kure'ne. Mîrîrî yai to' munkîyamî' teesenposanon yenpa'ka me'po'pîiya to' e'tî'kato'pe. ²⁰ Mîrîrî kore'ta Moisés esenpo'pî morî more. Mîîkîrî tîwarîkka'pî isanya itunya eseurîwî'ne kapoi kaisarî. ²¹ Mîrîrî tîpo mîîkîrî yenpa'kasa' to'ya tanne Moisés eporî'pî pata esa' Faraó yensiya. Mîîkîrî tîwarîkka'pîiya tînre pe. ²² Mîrîrî ye'nen mîîkîrî esenupa'pî tamî'nawîrî Egito ponkon esenupato' pî'. Epu'nen pe awanî'pî. Ipîkku pe awanî'pî. Moropai teeseurîma epu'nen pe awanî'pî. Î' rî kupîiya yai morî pe awanî'pî — ta'pî Estêvãoya.

23 —Mîrîrî tîpo a'yeke'ton pe teenai asakî'ne pemonkon kono' kaisarî tîwanî ye'ka pe Moisés esenumenka'pî ipemonkonoyamî' anera'mapai tîwanî pî'. 24 Mîrîrî yai teepîsanon era'ma'pîiya, Egito pon moropai tonpa Judeu yarakkîrî. Mîikîrî taruma'tînen pî' eese'ma'pî, moropai iwî'pîiya. 25 Mîrîrî pî' Moisés esenumenka'pî, uurî wenai upemonkonoyamî'ya epu'tî tîpîika'tîkon Paapaya kai'ma, tîise epu'tî to'ya pîn. 26 Mîrîrî tîpo erenma'sa' pe inî'rî tiaronkon teepîsanon era'ma'pîiya. Inkamoro pia attî'pî. Inkamoro wanî'pî itonpayamî' Judeuyamî' pe. Inkamoro pîika'tî kai'ma esenumenka'pî. To' rataikai attî'pî. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya: “Warayo'kon, amîrî'nîkon uyonpayamî', ayakon yarakkîrî eekore'ma mîrîrî î' wani' awanî ye'nen?” ta'pîiya to' pî'.

27 Tîise manni' tîwanîyakon taruma'tînenya Moisés tukka'pî. Ta'pîiya: “Amîrî e'kupî mîrîrî anna yepuru pe. O'non ye'ka pe anna esa' pe akupî annaya kai'ma awanî mîrîrî?” ta'pîiya ipî'.

28 “Uurî anwîpai awanî mîrîrî, ko'manpara Egito pon warayo' wî'pîya warantî?” *Êx 2.14* ta'pîiya ipî'. 29 Mîrîrî eta tîuya pe Moisés epe'pî. Attî'pî Egito pata poi Midiã pata pona ko'manse. Miarî Moisés munkîyamî' ton esenpo'pî asakî'ne — ta'pî Estêvãoya.

30 —Asakî'ne pemonkon kono' (40) kaisarî Moisés ko'mansa' tanne, inserî esenpo'pî iipia. Mîikîrî esenpo'pî keren po apo' mî'nî ye' taransen ya', manni' wî' itese' Sinai mîrîrî pia. 31 Mîrîrî ye'nen Moisésya era'ma'pî mîrîrî apo' teesewankono'mai kure'ne teesenumenkai.

Mîrîrî era'mai awe'rennuku'pî inî' panpî' morî pe era'mapa kai'ma. Mîrîrî yai Paapa maimu eta'pîiya.

³² “Uurî atamokon nurî'tî yepotorî, Abraão nurî'tî napurî'pî,

moropai Isaque nurî'tî napurî'pî, moropai Jacó nurî'tî napurî'pî”,

Êx 3.6

ta'pîiya. Mîrîrî taiya eta tîuya yai, Moisés esi'nîpî'pî awe'tîtîka'pî kure'ne. Eranne' pe tîwanî ye'nen era'maiya pîn. ³³ Moropai Paapa eseurîma'pî. Ta'pîiya ipî':

“A'sa'sa' mo'kakî, maasa pra sîrîrî pata wanî morî pe maasa pra uurî wanî ye'nen tarî”, ta'pîiya.

³⁴ “Upemonkonoyamî' e'taruma'tî era'ma pî' wai kure'ne Egito po.

To' karau eta pî' wai.

Mîrîrî ye'nen inkamoro pîika'tîi awenna'popa Egito pona.

Ayarimauya sîrîrî”, *Êx 3.5, 7, 8, 10* ta'pîiya. Mîrîrî warantî Paapa eseurîma'pî Moisés yarakkîrî —ta'pî Estêvãoya.

³⁵ —Mîîkîrî Moisés manni' innape ikupî to'ya pra awanî'pî. Ta'pî to'ya ipî': “Anna yepotorî pe kai'ma awanî? Anna yepotorî pe akupî annaya pra man tiwin kin”, ta'pî to'ya ipî'. Tîise Paapaya iku'sa' wanî'pî to' pîika'tîto'peiya kai'ma. Manni' mî'nî ye' taransen yawon esenpo'pî winîpai Paapaya taasa' epu'tî'pîiya. ³⁶ Mîîkîrî Moisésya tîpemonkonoyamî' Judeuyamî' mo'ka'pî Egito poi. Mîrîrî yai ikupî eserîkan pepîn kupî'pîiya, kure'nan esenumenkanto'

kupî'pîiya, manni' tuna Suuyu tuna kure'nan nu-
urukku' to'ya yai. Moropai asakî'ne pemonkon
kono' tûko'mamî yai, keren po Moisésya ikupî'pî
to' nera'maton pe —ta'pî Estêvãoya. ³⁷ —Mîikîrî
Moisésya ta'pî tîpemonkonoyamî' pî':

“Apîika'tînenkon ton yarima Paapaya pe man,
tîmaimu ekareme'nen uyarima'pî tûuya warantî”,
ta'pîiya to' pî'.

“Ayonpakon perî tîwe'sen iipî pe man”, *Dt 18.15*
ta'pîiya to' pî'. ³⁸ Mîikîrî Moisés ko'mamî'pî
keren po inkamoro tîpemonkonoyamî' pokonpe.
Miarî mîikîrî wanî'pî utamokon nuri'tî pokonpe,
moropai manni' inserî warainon ponkon
pe awanî'pî wî' itese' Sinai pia yarakkîrî
eeseurîma'pî. Mîrîrî yai mîikîrî Moisésya Paapa
winîpainon itekare ipatîkarî enen ko'mannîto' pî'
teeseurîmasen yapisî'pî. Mîrîrî ekaremekî'pîiya
uurî'nîkon pî'.

³⁹ Miarî keren po tîwanîkon yai, innape Moisés
kupî utamokon rî'sanya pra awanî'pî tesa'kon pe
awanî. Mîrîrî ye'nen itentai to' ena'pî. Mîrîrî
ye'nen enna'popai to' wanî'pî Egito pona. ⁴⁰ Ta'pî
to'ya Arão pî':

“Unapurîkon ton konekakî e'mai' pe tuutîsanonya
yaato'pe,
to' wenairî wîtînto'pe. Maasa pra Moisés o'non
poro renamo attî'pî mîrîrî,
uurî'nîkon mo'ka'tîpon Egito pata poi.

O'non pata awanî esepu'tî pra awanî sîrîrî”, *Êx*
32.1

ta'pî to'ya. ⁴¹ Mîrîrî ye'nen Arãoya ikoneka'pî to'
napurî ton. Paaka more warantî ikoneka'pîiya.
Moropai mîikîrî paaka more yapurî'pî to'ya.

Yapurî tûuya'nîkon wenai tekînkon wî'pî to'ya yapurîkonpa kai'ma. Festa pî' to' wani'pî moropai kure'ne to' atausinpa'pî mîkîrî tîkoneka'pîkon yapurî tûuya'nîkon pî'. ⁴² Mîrîrî ye'nen Paapa atarima'pî to' pia pai moropai to' rumaka'pîiya sirikkîyamî' yapurîto'pe to'ya. Mîrîrî kupî'pî to'ya Paapa maimu ekareme'nenanya taasa' yawîrî. See warantî imenuka'pî to'ya pena. Paapaya ta'pî inkamoro Judeuyamî' pî':

“Uyapurîkonpa ayekînkon wîsa'ya'nîkon pepîn mîrîrî
 asakî'ne pemonkon kono' kaisarî (40) keren po awanîkon yai?

⁴³ Amîrî'nîkonya anapurîkon pe ankoneka'pîkon itese' Moloque yarî'pî itewî' ton tappî tîkonekai. Mîrîrî warantî rî nîrî anapurîkon Renfã yarî'pîya'nîkon.

Mîrîrî ankupî'pîkon kaiwano' warainon awanî'pî yapurîkonpa.

Mîrîrî wenai apatakon yapai amîrî'nîkon yarî me'pouya kupî sîrîrî aminke, Babilônia mîi winîkî”,

Am 5.25-27

ta'pî Paapaya. Mîrîrî warantî penaron Paapa maimu ekareme'nenanya imenuka'pî —ta'pî Estêvãoya.

⁴⁴ —Pena utamokon nurî'sanya tappî koneka'pî mîrîrî ta si'ma Paapa yapurîkonpa. Mîrîrî tappî ta Paapa wani'pî to' yarakkîrî keren po. Mîrîrî tappî koneka'pî to'ya iku'to'pe Moisésya ta'pî Paapaya yawîrî. Moisés pia Paapa nenpo'pî manni' warantî ikoneka'pî to'ya. ⁴⁵ Mîrîrî tappî yapî'sa' to'ya wani'pî. Moropai tîtamokon nurî'tî sa'manta yai ipayanyamî' rî'san pia awe'nîmî'pî. Tuutîkon

yai mîrîrî tappîi yari'pî to'ya Josué pîkîrî sîrîrî pata pona. Mîrîrî yai to' eseya'nama'pî sîrîrî pata ya tîlko'mansenon yarakkîrî. Inkamoro mo'ka'pî to'ya maasa pra Paapaya to' yenpa'ka'pî inkamoro pata'pî ya' tîpemonkonoyamî' ko'manto'pe. Mîrîrî tîpo mîrîrî tappîi e'nîmî'pî tarî to' kore'ta tesa'kon pe Davi wanî pîkîrî. ⁴⁶ Mîkîrî Davi era'ma'pî Paapaya tîwakîri pe. Mîrîrî ye'nen Daviya Paapa pî' esatî'pî epîremanto' yewî' ton konekapa kai'ma, utamokon Jacó nurî'tî napurî'pî yapurîpa kai'ma. ⁴⁷ Tîise ikonekaiya pîn. Inmuri'pî Salomãoya neken Paapa yapurîto' yewî' ton koneka'pî —ta'pî Estêvãoya.

⁴⁸ —Tîise mîrîrî wîtî itenya ke warayo' nîkoneka'pî ta pî' Paapa ko'mamî eserîke pra awanî. Maasa pra kure'nan mîikîrî tamî'nawîronkon yentainon. ⁴⁹ Mîrîrî pî' Paapa maimu ekareme'nen eseurîma'pî. Ta'pîiya pena see warantî:

“Uuko'manto' wanî ka' po,
miarî si'ma tamî'nawîron ko'mannîpîuya.
Mîrîrî ye'nen sîrîrî pata wanî si'mîrikkî pe.
Ipona u'pu tîrîuya eserîke awanî.

⁵⁰ Kure'ne itentai wanî ye'nen,
î' ye'ka see wîtî konekaya'nîkon ita uuko'manto'
ton?

O'non pata pata nai uurî erî'ka'to' ton?

Tamî'nawîrî unkoneka'pî pe awanî
epu'tîya'nîkon pra naatî?”

Is 66.1,2

ta'pî Paapaya ta'pî Profetaya.

⁵¹ Moropai Estêvão eseurîma ko'mannîpî'pî. Ta'pîiya: —Î' wani' awanî ye'nen yuukuya'nîkon pra awanîkon mîrîrî? Paapa epu'nenan pepîn

warantî awanîkon. Î' wani' awanî ye'nen sa'me pu'kuru ayewankon kupîya'nîkon? Î' wani' awanî ye'nen Paapa maimu anetapai pra awanîkon? Atamokon nurî'tî warantî awanîkon. Inkamoroya Morî Yekaton Wannî yewanmîrî'pî warantî yewanmîrîya'nîkon. ⁵² Inkamoroya pena Paapa maimu ekareme'nenan taruma'tî'pî. Morî Paapa poitîrî iipî pî' teeseurîmasanon tî'ka'pî to'ya nîrî. Mîrîrî warantî nîrî amîrî'nîkonya mîikîrî rumaka'pî iwîto'pe to'ya. ⁵³ Paapa winîpainon ankupîkon ton yapisî'pîya'nîkon inserîyamî' wenai tîise mîrîrî yawîrî pra aako'mamîkon mîrîrî —ta'pî Estêvãoya.

Estêvão Wû To'ya Tî' Ke Tîpa'tîpî'se

⁵⁴ Eta tîuya'nîkon ya teepîremasanon wanî'pî teekore'mai kure'ne Estêvão winîkî. ⁵⁵ Mîrîrî yai Morî Yekaton Wannî wanî'pî Estêvão esa'pe. Mîrîrî yai ka' yekaya era'ma'pîiya. Paapa era'ma'pîiya a'ka pe awanî. Moropai Jesus era'ma'pîiya Paapa meruntîri winî aapîta'pî'sa' satippe. ⁵⁶ Mîrîrî ye'nen ta'pîiya: —A'kî, ka' esettapurukasa' era'ma pî' wai. Moropai Paapa narima'pî manni' pemonkon pe era'ma pî' wai imeruntîri winî —ta'pîiya.

⁵⁷ Tîise anetapai pra tîwanîkon wenai tîpanakon yettapurî'pî to'ya. Moropai meruntî ke tîwentaimepîtkon ye'ka pe Estêvão winîkî to' iipî'pî. ⁵⁸ Moropai inkamoroya yapisî'pî yenpa'ka'pî to'ya cidade poi. Mîikîrî pa'tî'pî pia'tî'pî to'ya tî'kon ke. Mîrîrî yai tîponkon mo'ka'pî to'ya mîikîrî warayo' maaron Saulo pia irumaka'pî to'ya era'mato'peiya kai'ma Estêvão pa'tî tîuya'nîkon tanne. ⁵⁹ Mîrîrî yai tîpa'tîpîtî to'ya tanne Estêvãooya

Jesus yanno'pî. Ta'pîiya: —Uyepotorî Jesus, uyekaton yapi'kî aapia uuko'manto'pe —ta'pîiya.
 60 Mîrîrî tîpo awe'sekunka'pî moropai mîkîrî entaime'pî meruntî ke. Ta'pîiya: —Uyepotorî, insamoro kîtaruma'tîi imakui'pî to' nîkupî wenai. Mîrîrî taa tîpo Estêvão sa'manta'pî. Mîrîrî era'ma'pî manni' maasaron Sauloya. Estêvão wîi taa to'ya pî' inna taasai'ya wanî'pî.

8

Innape Jesus Ku'nenan Taruma'tî Sauloya

1-2 Estêvão wîi to'ya tîpo tiaronkon innape Jesus ku'nenan Jerusalém ponkon karawa'pî mararî pra. Moropai inkamoroya Estêvão esa'rî'pî yu'na'tî'pî. Mîrîrî weiyu yai innape Jesus ku'nenan manni'kan Jerusalém ponkon e'taruma'tî pia'tî'pî innape Jesus kupî to'ya wenai. Moropai kure'nan inkamoro ataimerunpa'pî moropai to' wîtîpî'tî'pî Judéia pata pona moropai tiaron Samaria pata pona. Tîise Jesus naipontî'san neken ko'mamî'pî miarî Jerusalém po.

3 Mîrîrî yai Sauloya innape Jesus ku'nenan taruma'tîpî'tî'pî. Innape Jesus ku'to' to'ya anaretî'kapai awe'pî'tî'pî. Mîrîrî wenai to' yuwapî'tî'pîiya to' yewî'kon ta pî' tewonpî'se to' yapi'pî'tî'pîiya. To' tîworoka'pî'se to' yenpa'kapî'tî'pîiya to' yewî' tapai atarakkannîto' yewî' ta to' yarîpa.

4 Mîrîrî wenai innape Jesus ku'nenan pemonkonyamî' ataimerunpa'pî moropai to' e'paraipîka'pî. To' wîtîpî'tî'pî patakon kaisarî.

Miarî tuutîsa'kon yai itekare ekaremekî'pî to'ya, tîwî ikupî to'ya pra.

Filipe Witî Samaria Pona Itekare Ekareme'se

⁵ Inkamoro yonpa Filipe wîtî'pî Samaria pata pona. Miarî itekare pî' eeseurîma'pî nîrî. Jesus wanî Paapa nîmenka'pî pe ekareme'pîtî'pîiya. ⁶ Moropai miarîronkon pemonkonyamî'ya imaimu eta'pî morî pe tîttî'napanse to' wanî'pî. Moropai Paapa meruntîri ke î' ikupî eserîkan pepîn kupî Filipeya era'ma'pî to'ya. ⁷ Imakui'pî yekaton yarakkîrî tîwe'sanon pemonkonyamî' inkamoro yapai imariwa'yamî' yenpa'kaiya era'ma'pî to'ya. Moropai tiaronkon pri'yawonkon pepîn eke'nankon moropai asakoi'kon pepîn inkamoro yepî'tî Filipeya era'ma'pî to'ya. ⁸ Mîrîrî ye'nen kure'ne taatausinpai mîrîrî cidade ponkon pemonkonyamî' wanî'pî.

Pia'san Pe Tîwe'sen Simão Yekare

⁹ Miarî mîrîrî cidade po tîiko'mansen warayo' wanî'pî itese' Simão. Mîîkîrî Simão e'pîtî'pî pia'san pe tîwe'sen. Miarî Samaria pata ponkonya Simão yeseru era'mapîtî'pî. Î' ikupî eserîkan pepîn ku'pîtîiya. To' esenumenka'pî kure'ne. Mîrîrî ye'nen ipîkku pe Simão atapuri'pî to' rawîrî. ¹⁰ Mîrîrî ye'nen taapîtî'pî Samaria pata ponkonya, ipîkkukon moropai î' ton pînon, tamî'nawîronkonya taapîtî'pî ipî': —A'kî, mîserî warayo' yeseru wanî mîrîrî. Paapa meruntîri ke ikupî eserîkan pepîn ku'pîtîiya kai'ma. Meruntî mîîkîrî anna napurîton taa pî' to' ko'mamî'pî. ¹¹ Kure'ne to' esenumenka'pî ipî'. Maasa pra pena pata pai î' kupîiya era'mapîtî'pî to'ya Samaria pata po. Mîrîrî

ye'nen iwenairî to' wâtîpâtî'pî î' ikupî eserîkan pepîn ku'pâtîiya ye'nen. ¹² Mîrîrî kore'ta Filipe maimu eta'pî to'ya, Jesus yekare ekaremekîiya ye'nen. Paapa wanî tamî'nawîronkon esa' pe taa Filipeya wenai innape ikupî'pî to'ya. Mîrîrî eta tûya'nîkon wenai innape ikupî'pî to'ya. Moropai warayo'kon pî' moropai wîri'sanyamî' pî' nîrî, innape Jesus kupî to'ya wenai to' yenpatakona'pîiya. ¹³ Inkamoro kore'ta nîrî mîikîrî Simão pia'sanya innape ikupî'pî. Mîrîrî ye'nen eesenpatakona'pî nîrî. Mîrîrî tîpo Filipe yarakkîrî aasarî'pî itekare ekaremekî pî' Filipe wanî tanne. Mîrîrî yai ikupî eserîkan pepîn ku'pâtî Filipeya era'ma'pîiya. Moropai Simão esenumenkapâtî'pî ipî' kure'ne. —Filipe nîrî ka'rî ikupî eserîkan pepîn ku'nen —taapâtî'pîiya ipî'.

¹⁴ Mîrîrî yai Jerusalém ponkon Jesus naipontî'sanya Samariaponkonya innape Jesus ku'sa' yekare eta tûya'nîkon ye'nen, Pedro João yarima'pî to' yekare etai, innape to' wanî etai. ¹⁵⁻¹⁶ Mîrîrî yai Pedro João yarakkîrî teerepamîkon yai inkamoro innape Jesus kupî'pono'san eporî'pî to'ya. To' pona to' epîrema'pî Morî Yekaton Wannî enasa' pra awanî ye'nen to' esa'. Innape Jesus ku'sa' to'ya neken awanî'pî, mîrîrî wenai to' esenpatakonasa' wanî'pî. ¹⁷ Mîrîrî ye'nen to' pu'pai pona tenyakon tîrî'pî to'ya. Moropai to' epîrema'pî Morî Yekaton Wannî enato'pe to' esa' pe.

¹⁸ Mîrîrî era'ma'pî Simãoya. Warayo' pu'pai pona mia' tûisa' yai Morî Yekaton Wannî iipî kai'ma eesenumenka'pî. ¹⁹ Mîrîrî ye'nen ta'pîiya Pedro pî': —Mîrîrî nîrî meruntî yu'se wai. Anî' pu'pai

pona uyenya tîsau'ya ya, Morî Yekaton Wannî enato'pe itesa' pe —ta'pîiya. Mîrîrî ye'nen tîniru kainumî'pîiya Pedro pia, mîrîrî yepe' ton pe.

²⁰ Tîise imaimu yuuku'pî Pedroya: —Atîkî apo' ya' atînurî yarakkîrî, maasa pra Paapa meruntîri anennapai wai kai'ma eesenumenka yairî pra —ta'pîiya. ²¹ —Anna pokonpe Paapa esenyaka'mato' pî' eesenyaka'ma eserîke pra nai. Maasa pra yairî pra ayeseru awanî ye'nen, Paapa winîkîi seru'ye' pe awanî ye'nen. ²² Esewankono'makî yairon pepîn eesenumenkato' winîpai irumakakî Paapa pî' tîwanmîra iku'to'peiya —ta'pîiya. ²³ —Maasa pra anna pî' kinmuwanî pî' nai kure'ne anna winîkîi, î' kupî annaya era'maya ye'nen —ta'pî Pedroya ipî'. —Kure'ne imakui'pî pe ayeseru wanî, ayentai imakui'pî enasa' man, —ta'pîiya. Tarîpai eesenumenka'pî mîrîrî ta'pî Pedroya pî', Paapaya ayenumî apo' ya' ta'pîiya pî'.

²⁴ Mîrîrî ye'nen Simãoya ta'pî: —Moriya esa'tî uurî ton pe Paapa pî' —ta'pîiya. —Esa'tî apo' ya' uyenumîiya namai, manni' taaya'nîkon manni' ya' —ta'pî Simãoya.

²⁵ Mîrîrî tîpo, Paapa maimu ekaremekî tîpo Pedro João enna'po'pî Jerusalém pona Samaria poi. Mîrîrî pe, tuutîkon pe e'ma taawîrî Samaria pata poronkon pî' itekare ekaremekî'pî to'ya.

Etiofia Pon Yarakkîrî Filipe Eseurîma

²⁶ Samaria po Filipe wanî tanne, Uyepotorîkon narima'pî inserî eseurîma'pî Filipe yarakkîrî. —Ekonekakî moropai atîkî e'ma taawîrî —ta'pî inserîya. Filipe ekoneka'pî moropai attî'pî Jerusalém poi tuutîsen e'ma Gaza pona taawîrî.

Mîrîrî e'ma wanî'pî tu'ke pemonkonyamî' wîtîto'pe pra. ²⁷⁻²⁸ Moropai Filipe wîtî'pî miarî ya'. Mîrîrî e'ma ta warayo' eporî'pî Filipeya. Paapa yapurîi wîtî'pî Jerusalém pona mîîkîrî eporî'pîiya, tîwenna'posen tîpata Etiopia pon. Rainha poitîrî pe tîwe'sen, miarî tîniru konekanen pe awanî'pî, teesenyaka'masanon pia itîînen pe. Mîrîrî ye'nen Rainha Candace poitîrî pe awanî'pî kure'ne. Mîîkîrîya Paapa maimu ekareme'nen profeta Isaías nurî'tî kaaretarî erenka'pî tuutî pe tararan po si'ma. ²⁹ Mîrîrî yai Morî Yekaton Wannîya ta'pî Filipe pî': —Ka'ne' pe e'rennu'kî iipia —ta'pîiya. —Atîkî yarakkîrî —ta'pî Morî Yekaton Wannîya.

³⁰ Mîrîrî ye'nen Filipe eka'tumî'pî ka'ne' pe. Moropai mîrîrî profeta Isaías kaaretarî erenka mîîkîrî warayo'ya eta'pî Filipeya. Moropai ekaranmapo'pîiya. —Mîrîrî erenkaya manni' epu'tî pî' nan? —ta'pî Filipeya ipî'.

³¹ Tîise mîrîrî yuuku'pî warayo'ya: —O'non ye'ka pe epu'tîuya e'painon anî'ya ekaremekî pra tîise? —ta'pîiya Filipe pî'. —Enu'kî uupia eereutapa —ta'pîiya. ³² Mîîkîrî warayo' nîrenka'pî profeta Isaías nurî'tî kaaretarî wanî'pî see warantî:

Carneiro yapisî to'ya moropai yarî to'ya iwîto' pata'se' ya'.

Mîîkîrî itekîn wanî moo,

î' ku'nenan tîsi'po ya'tînenan winîkîi.

Mîrîrî warantî nîrî mîîkîrî wanî,

î' taiya pepîn tîwinîkîi imakui'pî ku'nenan pî'.

³³ Mîîkîrî wanî itaruma'tîsa' pe

tîise anî'ya taa pra awanî ipî'.

Morî mîîkîrî î' imakui'pî kupîtîpon pepîn,

taa anî'ya pra awanî.

Tarî aako'manto' ataretî'ka inmuku ton pra tîise.

Mîrîrî ye'nen anî' eseurîma eserîke pra awanî
inmukuyamî' rî'san pî', moropai ipayanyamî' rî
san pî'. *Is 53.7,8*

Mîrîrî warantî ekaremekî'pî Isaiás nurî'tîya pena.

³⁴ Mîrîrî ye'nen warayo'ya ta'pî Filipe pî': —
Moriya, upî' ekareme'kî sîrîrî anî' pî' kin mîikîrî
profeta Isaiás eseurîma mîrîrî? Tîpî' rî ka'rî,
tiaron pî' ka'rî eeseurîma? —ta'pî warayo'ya Filipe
pî'. ³⁵ Mîrîrî ye'nen Filipeya ekaremekî pia'tî'pî
mîrîrî profeta Isaiás kaaretarî eseurîma manni'
wanî mîrîrî. —Jesus yekare pî' teeseurîmasen
pe. Mîikîrî taruma'tî'pî to'ya tîise mîikîrîya î' taa
pîn tîtaruma'tînan pî' tîwînenan pî'. Tamî'nawîrî
mîikîrîya apî'tanîpî'pî î' tîkai pra —ta'pî Filipeya.
Mîrîrî warantî Jesus yekare ekaremekî'pî Filipeya.

³⁶ Tuutîkon ye'ka pe teeseurîmakon pe to'
erepamî'pî tuna ena pona. Mîrîrî ye'nen ta'pî
mîikîrî warayo'ya: —A'kî tuna tarî man, —ta'pî
warayo'ya. Mîrîrî ye'nen ta'pîya: —Esenpatakona
ya, î' wani' awanî pepîn? ³⁷ Ta'pî Filipeya: —
Tamî'nawîrî ayewan ke innape ikupî pî' nan?
—ta'pî Filipeya. —Inna, innape Jesus Cristo
kupî pî' wai Paapa munmu pe awanî —ta'pî
warayo'ya Filipe pî'. ³⁸ Moropai mîikîrî warayo'ya
tararan emî'panîpî me'po'pî moropai to' autî'pî
sa'nîrî. To' ena'pî tuna ka, moro yenpatakona'pî
Filipeya. ³⁹ Mîrîrî tîpo tuna kapai to' eseu'ka
pe, Morî Yekaton Wannîya Filipe yarî'pî. Inî'
eesera'ma pra eena'pî. Warayo'ya inî' era'ma pra
eena'pî tîise mîrîrî tîpo warayo' wî'tî'pî tîpata pona

kure'ne taatausinpai. ⁴⁰ Mîrîrî tîpo tiwinarî Filipe esepu'tî'pî. Azoto cidaderî po tîwanî epu'tî'pîiya. Moropai mîîkîrîya tuutî pe itekare ekaremekî pinunpa'pî patakon poro Paapa wanî pîika'tîton pe, Cesaréia cidaderî pona teerepamî tîpose.

9

Sauloya Innape Jesus Kupî (At 22.6-16; 26.12-18)

¹ Jerusalém po tîwanî yai Sauloya innape Jesus ku'nenan taruma'tîpî'tî'pî. Taapî'tî'pîiya to' pî': —Innape Jesus ku'to'yakon rumakaya'nîkon pra awanîkon ya, atî'kauya'nîkon —ta'pîiya. Moropai attî'pî teepîremasanon esanon yepotorî pia. ² Mîîkîrî wî'tî'pî kaareta esa'se imaimu yaponse' tiaronkon innape Jesus ku'nenan taruma'tîi Damasco po Judeuyamî' epere'to' yewî' ta tuutîpa kai'ma. Maasa pra mîrîrî kaareta wenai Jesusya tenupato'kon yawîrî tîlko'mansenon ekaremekî Judeuyamî' esananya ya, to' yarîpa Jerusalém pona, warayo'kon moropai wîri'sanyamî' atarakkannîto' yewî' ta.

³ Mîrîrî tîpo attî'pî. Aminke pra eerepamî winîkîi Damasco pona e'ma ta a'ka ena'pî Saulo pona.

⁴ Mîîkîrî esenumî'pî non pona. Moropai mai teeseurîmasen eta'pîiya.

—Saulo, î' wani' ye'nen utaruma'tîya mîrîrî? — ta'pî maiya. ⁵ Moropai Sauloya ta'pî: —Anî' kin amîrî, uyepotorî? —ta'pî Sauloya. Moropai Maiya ta'pî: —Uurî Jesus. Itaruma'tî pî' aako'mamî

manni' —ta'pî maiya. ⁶ Moropai ta'pîiya: — E'mî'sa'kakî, erepankî Damasco pona. Miarî î' ankupî ton ekaremekî to'ya.

⁷ Moropai warayo'kon yarakkîrî tuutîsanon emî'pamî'pî tîise î' taa to'ya pra awanî'pî. Mai teeseurîmasen eta'pî to'ya tîise anî' era'ma to'ya pîn. ⁸ Moropai Saulo e'mî'sa'ka'pî non poi moropai tenu yenponka'pîiya tîise anî' era'maiya pra awanî'pî. Enkaru'ne eenasa' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen itonpayamî' yarakkîronkonya itenya pî' yarî'pî Damasco pona. ⁹ Mîikîrî ko'mamî'pî eseurîwî'ne wei kaisarî î' tera'mai pra. Mîrîrî yai ta're' yonpaiya pîn moropai î' enîriya pîn.

¹⁰ Miarî wanî'pî Damasco po warayo' Jesus nenupa'pî itese' Ananias. Mîikîriya Uyepotorîkonya tannoto' eta'pî tîiwe'ne'pîti warantî maasa pra iwe'nasa' pra tîise. Ta'pî Uyepotorîkonya ipî': —Ananias —ta'pîiya. Yuuku'pîiya: —Tarî wai —ta'pî Ananiasya.

¹¹ —Ekonekakî moropai atîkî mîrîrî ito'saron e'ma taawîrî Judas yewî' ta. Miarî warayo' yuwata Tarso pon itese' Saulo. Mîikîrî man teepîrema pî' —ta'pîiya. ¹² —Teepîrema kore'ta tîiwe'ne'pîti warantî warayo' esenpo era'ma'pîiya. Amîrî era'ma'pîiya mîrîrî. Tenya tîriya ipu'pai pona inî'rî era'mato'peiya kai'ma —ta'pî Uyepotorîkonya Ananias pî'.

¹³ Tîise Ananiasya Uyepotorîkon maimu yuuku'pî see warantî: —Mîikîrî warayo' yekare pî' tu'kankon eseurîma etasau'ya wai. Innape amîrî ku'nenan winîkîi, Jerusalém ponkon innape tepotorîkon ku'nenan taruma'tîiya etasau'ya wai.

14 Mîîkîrî erepansa' sîrîrî Damasco pona kaareta yarakkîrî. Tarîronkon innape Jesus ku'nenan ekareme'sa' Judeuyamî', teepîremasanon esanonya ya, to' yarîiya Jerusalém pona. Inkamoro apî' esa'nenan yarîiya atarakkannîto' yewî' ta — ta'pîiya.

15 Tîise Uyepotorîkonya ta'pî Ananias pî': — Atîkî maasa pra mîîkîrî warayo' menkasau'ya sîrîrî uurî ton pe, eesenyaka'mato'pe uurî ekaremekî pî' manni'kan Judeuyamî' pepîn pî' moropai to' esa'kon pî' moropai Judeuyamî' pî' nîrî. 16 Uurîya ekaremekî sîrîrî mîîkîrî Sauloya tîmoron epu'to'pe uwenai, tamî'nawîrî umaimu ekaremekî tîuya wena — ta'pîiya.

17 Mîrîrî ye'nen Ananias wîtî'pî ito'saron e'ma taawîrî Judas yewî' ta. Miarî mîîkîrî warayo' eporî'pîiya. Saulo pu'pai pona tenya tîrî'pîiya moropai ta'pîiya: —Uyakon Saulo, Uyepotorîkonya uyarima pî' man aapia. Manni' Jesus Damasco ye'marî ta era'maya ne'tîkiniya uyarima pî' man inî'rî era'mapa kai'ma, moropai Morî Yekaton Wannî enato'pe ayesa' pe — ta'pîiya. 18 Mîrîrî taiya pe itenu yapai moro' pi'pî warainon e'soroka'pî. Moropai Sauloya era'ma pia'tî'pî inî'rî. Mîrîrî pe rî awe'mî'sa'ka'pî moropai eesenpatakona'pî. 19 Mîrîrî tîpo tekkari yonpa'pîiya moropai pena tîwanî'pî warantî meruntî ke eena'pî. Moropai mîîkîrî ko'mamî'pî tu'ke pu'kuru pra wei kaisarî innape Jesus ku'nenan kore'ta Damasco po.

Sauloya Itekare Ekaremekî Pia'tî Damasco po

20 Mîrîrî pe rî Damasco po mîîkîrî Sauloya itekare ekaremekî pia'tî'pî Judeuyamî' epere'to'

yewî'kon ta pî'. Mîikîrîya ekaremekî e'pîti'pî: — Jesus wanî Paapa munmu pe —taapîti'pîiya.

²¹ Mîrîrî eta tîuya'nîkon wenai to' wanî'pî teesenumenkai ipî'. Ta'pî to'ya: —A'kî, manni' mîikîrî Saulo Jesus yapurînenan inkamoro taruma'tîpîti'pon. Mîikîrîya to' taruma'tîpîti'pî. Tarîpai mîikîrî iipi'pî tarîwaya innape Jesus ku'nenan taruma'tîpa kai'ma to' yapi'se, inkamoro yarîpa teepîremasanon esanon pia to' rumakapa kai'ma —ta'pî to'ya ipî'. ²² Tîise ekaremekî'pîiya inî' panpî' meruntî ke: —Mîikîrî Jesus Paapa nîmenka'pî pîika'tîton pe wanî yairon pe. Meruntî ke ekaremekî'pîiya. Mîrîrî ye'nen Judeuyamî' Damasco ponkonya imaimu wa'tî eserîke pra awanî'pî. Kure'ne to' esenumenkai'pî ipî'.

²³ Mîrîrî tîpo tîko'man pe wei tîko'mamî tîpo, inkamoro Judeuyamî' emurukuntî'pî teeseurîmakonpa. Inkamoroya teeserukon koneka'pî î' kupîkonpa iwinîkîi. Ta'pî to'ya: — Iwîpai awanî sîrîrî —ta'pî to'ya. ²⁴ Tîise mîrîrî yekare eta'pî Sauloya. Mîrîrî ye'nen î' kupî to'ya kupî tîwinîkîi epu'tî'pîiya. Inkamoro ko'mamî'pî mîrîrî cidade yewa'to' woi mana'ta era'ma pî' Saulo epa'ka ya yapisîkonpa, iwîkonpa kai'ma. Mîikîrî nîmîkî pî' to' ko'mamî'pî ewaron wei iwîkonpa kai'ma. ²⁵ Tîise ewaron ya innape Jesus ku'nenan Saulo nenupa'sanya Saulo yeka'ma'pî kure'nan waikara'pî ya'. Mîrîrî ya' tîise yenu'tî'pî to'ya cidade iwa'to' poi winîkîi poro pona. Mîrîrî warantî Saulo wîito' to'ya esuwa'ka'pî.

Jerusalém Po Saulo Wanî

²⁶ Moropai mîkîrî wîtî'pî Jerusalém pona. Miarî innape Jesus ku'nenan anepu'pai awanî'pî to' pokonpe tîwanîpa maasa pra innape Jesus ku'sa' tîuya ye'nen. Tîise eranne' pe to' wanî'pî ipî' maasa pra tenku'tîiya'nîkon nama tîuya'nîkon ye'nen.

²⁷ Tîise Barnabé erepamî'pî. Saulo yari'pîiya Jesus naipontî'san pia moropai eerepamî'pî. Ekaremekî'pîiya to' pî': —Sauloya Jesus era'ma'pî e'ma ta. Moropai yarakkîrî eeseurîma'pî. Mîrîrî ye'nen Saulo wanî tarîpai Jesus maimu pe teesenyaka'masen pe. Damasco po meruntî ke itekare ekareme'pîtî'pîiya —ta'pî Barnabéya to' pî'.

²⁸ Mîrîrî pata pai Sauloya Uyepotorîkon maimu ekaremekî pia'tî'pî Jerusalém poro meruntî ke.

²⁹ Moropai grego maimu ta teeseurîmasanon yarakkîrî eeseurîmapî'pî. Tîise to' wakîri pe pra eeseurîma'pî. Mîrîrî ye'nen iwî tîuya'nîkon pî' to' esenumenka'pî. ³⁰ Mîrîrî yekare etasa' tîuya'nîkon ye'nen innape Jesus ku'nenanya Saulo yari'pî Cesaréia cidaderî pona. Mîrîrî pata pai yarimakonpa kai'ma Tarso cidaderî pona attîto'pe to'sarî.

³¹ Mîrîrî tîpo innape Jesus ku'nenan e'taruma'tîto' tî'napansa' wanî'pî Judéia pata po moropai Galiléia pata po moropai Samaria pata po. Mîrîrî ye'nen inî' panpî' arinîke innape Jesus ku'nenan ena ko'mannîpî'pî, maasa pra Morî Yekaton Wannîya tîpîika'tîkon wenai. Mîrîrî warantî kure'ne Uyepotorîkon namapî'pî to'ya.

Enéias Yekare

³² Pedroya innape Jesus ku'nenan era'mapî'pî patakon kaisarî. Mîrîrî yai attî'pî Lida cidaderî

pona to' era'mapî'se. ³³ Miarî warayo' eporî'pîiya eke'nepamî'pî itese' Enéias. Aako'mansa' wanî'pî eseurîwî'ne mia' pona tûmo'tai kono' kaisarî tîwe'mî'sa'kai pra. ³⁴ Mîîkîrî pî' ta'pî Pedroya: —Enéias, Jesus Cristoya ayepî'tî. Mîrîrî ye'nen e'mî'sa'kakî. Ayette' yanmako'makî —ta'pîiya. Mîrîrî eta tîuya pe Enéias e'mî'sa'ka'pî. Moropai eesepe'tîsa' wanî'pî. ³⁵ Mîrîrî yai mîîkîrî e'mî'sa'kasa' era'ma tîuya'nîkonya yai Lida ponkonya innape Jesus kupî'pî. Moropai Saronâ ponkonya nîrî innape ikupî'pî.

Dorcâs Yekare

³⁶ Jope cidaderî po awanî'pî wîri' innape Jesus ku'nen. Mîîkîrî ese' wanî'pî Tabita, Grega maimu ta Dorcas. Mîîkîrî e'pî'tî'pî morî ku'pî'tî'pîiya. Tîwe'taruma'tîsanon pîika'tî'pî'tî'pîiya. ³⁷ Mîrîrî kore'ta, tiwin wei pri'ya pra Dorcas ena'pî. Moropai aasa'manta'pî. Mîîkîrî esa'rî'pî rona'pî to'ya. Mîrîrî tîpo yarî'pî to'ya kawînpa wîttî ta. ³⁸ Tîise Pedro yekare eta'pî innape Jesus ku'nenanya Lida cidaderî po, aminke pra Jope pî'. Mîrîrî ye'nen asakî'ne warayo'kon yaipontî'pî to'ya ekareme'se Pedro pî'. To' wîttî'pî. Moropai Pedro eporî'pî to'ya miarî. Ta'pî to'ya ipî':

—Pedro, aase ka'ne' pe Jope pona —ta'pî to'ya.

³⁹ Moropai Pedro ekoneka'pî. Attî'pî to' pîkîrî. Eerepamî'pî miarî, mîrîrî ita to' e'to' wîttî ta. Tîise kawînpa pe wîttî wanî'pî. Mîrîrî ye'nen o'non pata mîîkîrî isa'manta'pî yaasa' to'ya pata' Pedro yawonnî'pî'pî to'ya. Miarî wîri'sanyamî' wanî'pî, inyo isa'manta'san. Inkamoro karawa'pî kure'ne. Ta'pî to'ya Pedro pî': —A'kî Tabita nîsi'pîmî'pî upon

seeni' pena enen tîwanî yai —ta'pî to'ya ipî'. Maasa pra inyo isa'manta'san pon ton si'pînpîti'pîiya mîito'pe.

⁴⁰ Moriya ta'pî Pedroya to' pî': —Epa'katî poro pona. Mîrîrî tîpo to' epa'ka'pî tanne, Pedro e'sekunka'pî moropai eepîrema'pî. Mîrîrî tîpo teepîrema ataretî'ka pe, eera'tî'pî isa'manta'pî winîkîi. Moropai ta'pîiya ipî': —Tabita, e'mî'sa'kakî —ta'pîiya. Moropai tenu yarakkamo'pî Tabitaya moropai Pedro era'ma tîuya pe awe'mî'sa'ka'pî tîmaikko pona. Pedro era'ma'pîiya. ⁴¹ Moropai Pedroya itenya pî' yapisî'pî. Ipîika'tî'pîiya i'mî'sa'ka'pî'. Mîrîrî tîpo pemonkonyamî' innape Jesus ku'nenan yanno'pî Pedroya, inyo isa'manta'san pokonpe. Moropai Dorcas yenpo'pîiya to' yenu ya' enen. ⁴² Mîrîrî yekare eta tîuya'nîkon wenai innape Uyepotorîkon kupî'pî tu'kankon Jope cidaderî ponkonya. ⁴³ Mîrîrî tîpo Pedro ko'mamî'pî paaka pi'pî sakari'manen Simão yewî' ta. Tu'ke wei kaisarî aako'mamî'pî Jope po.

10

Cornélioya Pedro Yanno Me'po

¹ Cesaréia cidaderî po warayo' wanî'pî itese' Cornélio. Mîîkîrî wanî'pî 600 kaisaronkon surarayamî' Itália ponkon esa' pe tîwe'sen pe. ² Mîîkîrî wanî'pî Paapa yapurînen pe. Tîpemonkonoyamî' pokonpe si'ma Paapa yapurî'pî to'ya. Moropai tu'ke morî ku'pîti'pîiya, Judeuyamî' î' ton pînon tîpakkori'tasanon pîika'tîpîti'pîiya. Moropai wei kaisarî eepîremapîti'pî Paapa pî'.

3 Tiwin wei ko'mamîiya Cornélio we'ne'pîti warantî awanî'pî iwe'nasa' pra tîise. Era'ma'pîiya Uyepotorîkon narima'pî. Inserî wanî tîpia era'ma'pîiya. Mîikîrîya ta'pî ipî': —Cornélio. 4 Eranne' pe si'ma inserî era'ma'pîiya. Moropai ekaranmapo'pî Cornélioya: —Î' wani' nai, uyepotorî? —ta'pîiya. Inserîya yuuku'pî. Ta'pîiya ipî': —Paapaya tîwakîri pe eepîremato' etasa' man, maasa pra î' ton pînon pîika'tîsa'ya ye'nen. Apî' Paapa atausinpasa' man —ta'pî inserîya ipî'. 5 —Mîrîrî ye'nen apemonkonoyamî' yarimakî Jope cidaderî pona to' wîtîto'pe, warayo' itese' Simão Pedro yannoi to' wîtîto'pe —ta'pîiya. 6 —Mîikîrî wanî Paaka pi'pî sakari'manen, tuna ena po aako'mamî manni' Simão yewî' ta —ta'pîiya.

7 Mîrîrî tîpo inserî wîtî'pî Cornélio piapai. Mîrîrî ye'nen Cornélioya asakî'ne tîpoitîrîtonon yanno'pî ka'ne' pe, moropai tiwin surara to' pokonpe. Mîikîrî surara wanî'pî Paapa yapurînen pe nîrî. Moropai Cornélio esenyaka'mato' ku'nen pe awanî'pî. Inkamoro yarima'pîiya Jope cidaderî pona. 8 Cornélioya to' pî' tamî'nawîrî î' ta'pî inserîya tîpî' ekaremekî'pî to' pî': —A'kî sîrîrîpe uyewî' ta ko'mamîiya epîrema tanne, Paapa narima'pî inserî esenpon pî' man —ta'pîiya to' pî'. —Mîikîrîya taa pî' man upî': “Asakî'ne apemonkonoyamî' yarimakî to' wîtîto'pe warayo' itese' Pedro yannoi Jope cidaderî pona”, taa pî' man —ta'pîiya. —Mîrîrî ye'nen atîti —ta'pîiya.

9 Tiaron wei yai to' wîtî'pî Jope cidaderî pona aminke pra to' erepamî tanne, Jope cidaderî pî' ineka'ta pairî wei tîise, Pedro enuku'pî wîtî

neka'ta pona epîremai. Miarî eepîrema tanne inkamoro warayo'kon erepamî'pî Jope cidaderî pona. ¹⁰ Moropai Pedroya emi'nan epu'tî'pî tekkari anonpapai ena'pî. Maasa pra tekkarikon ton koneka wîri'ya tanne Pedro we'ne'pîtî warantî awanî'pî. ¹¹ Tîwe'ne'pî'to' ya' era'ma'pîiya ka' esettapurukasa'. Mîrîriya kure'nan kamisa warainon autî'pî ewa'tîsa' pe asakîrîrî yaretikon pî'. Mîrîrî autî'pî non tîpose iipia. ¹² Mîrîrî ya' tu'ke si'kore'ta kamoyamî' moropai o'ma'kon tîro'takon po taasa'senon moropai toronyamî' wanî era'ma'pî Pedroya. ¹³ Mîrîrî yai Pedroya mai eta'pî, Paapa eseurîmato'. Ta'pî maiya Pedro pî': — E'mî'sa'kakî ayo' ton wîkî insanan yonpa moropai entamo'kakî —ta'pîiya ipî'.

¹⁴ Tîise Pedroya yuuku'pî: —Kaane Uyepo-torî. Maasa pra inkamoro ye'kakon anna nanîkon pepîn. Yanîuya eserîke pra wai —ta'pî Pedroya.

¹⁵ Moropai inî'rî Paapa eseurîma'pî Pedro yarakkîrî. —Inkamoro ye'ka anna nanîkon pepîn tîkai pra e'kî uurî nîkupî'san pî' —ta'pî Paapaya Pedro pî'.

¹⁶ Mîrîrî warantî Paapa eseurîma'pî eseurîwî'ne ite'ka. Ta'pîiya: —Insanan yonpa wîkî, entamo'kakî —ta'pîiya. Mîrîrî tîpo mîrîrî kamisa warainon menna'po'pî Paapaya ka' pona.

¹⁷ Mîrîrî tîpo Pedro esenumenka'pî mîrîrî tîwe'ne'pî'to' pî'. Î' taato'pe epu'tîiya pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen awanî'pî yairî ma're eena'pî. Mîrîrî tanne, warayo'kon Cornélio narima'san erepamî'pî. O'non pata Simão yewî' wanî ekaranmapo tîuya'nîkon tîpo to' emî'pamî'pî

mana'ta pia. ¹⁸ To' emî'pamî'pî wîtî esa' yanno'pî to'ya. Moropai ekaranmapo'pî to'ya.

—O'non pata warayo' nai Pedro itese' tarî nai? —ta'pî to'ya. ¹⁹ Pedro esenumenka ko'mannîpî tanne tîwe'ne'pî'to' pî', Morî Yekaton Wannîya ta'pî: —Pedro, a'kî, eseurîwî'nankon warayo'kon erepannî pî' man. Inkamoroya ayuwa pî' man —ta'pî Morî Yekaton Wannîya ipî'. ²⁰ Moropai ta'pîiya Pedro pî': —Ekonekakî autîkî to' pia. Tîwanmîra atîkî teesewankono'mai pra, uutî naka ta'ye' tîkai pra atîkî. Maasa pra uurîya to' yarimasa' sîrîrî, to' ii'to'pe tarîwaya aapia —ta'pî Morî Yekaton Wannîya.

²¹ Mîrîrî ye'nen Pedro autî'pî to' pia. Moropai ta'pîiya warayo'kon pî': —Uurî Pedro, tarî wai. Mîkîrî yuwaya'nîkon manni' uurî —ta'pîiya. —Î' kai aai'sa'kon sîrîrî? —ta'pîiya to' pî'.

²² Inkamoroya yuuku'pî: —Surarayamî' esa' Cornélioya anna yarimasa' sîrîrî —ta'pî to'ya. —Mîkîrî warayo' wanî morî pe pu'kuru maasa pra Paapa yapurîiya ye'nen. Mîrîrî ye'nen kure'ne tînamasen pe awanî Judeuyamî' rawîrî. Mîkîrî wenai Paapa narima'pî inserîya taasa' ipî' ayanno me'poto'peiya tewî' ta attîpa kai'ma. Moropai î' kai'ma amîrî eseurîma anetapai awanî —ta'pî to'ya ipî'. ²³ Moropai Pedroya ta'pî to' pî': —Ewontî —ta'pîiya warayo'kon pî'. Moropai to' ewomî'pî. Tiwin ewaron yuwa'ka'pî to'ya miarî yarakkîrî.

Eerenma'sa' pe Pedro ekoneka'pî. Moropai to' pîkîrî attî'pî. Moropai tiaronkon Jope ponkon innape Jesus ku'nenan Judeuyamî' wî'tî'pî nîrî to' pokonpe. ²⁴ Moropai tiaron wei yai to'

erepamî'pî Cesaréia cidaderî pona. Mîrîrî yai Cornélio moropai itonpayamî' nepu'tikon emurukuntîsa' wanî'pî miarî itewî' ta. Maasa pra to' etasai'ya wanî'pî Pedro erepamî nîmîkîkonpa kai'ma. ²⁵ Mîrîrî yai Pedro erepamî'pî. Eewomî tanne Cornélio iipî'pî iponaya. Mîikîrî e'sekunka'pî Pedro eporî tîuya pe yapurîpa kai'ma. ²⁶ Tîise Pedroya ta'pî ipî': —E'mî'sa'kakî. Maasa pra uurî awarainon warayo', Paapa warainon pepîn uurî —ta'pî Pedroya ipî'.

²⁷ Moropai teeseurîmakon ye'ka pe, Pedro ewomî'pî Cornélio yewî' ta. Miarî arinîke pemonkonyamî' emurukuntîsa' wanî'pî itewî' ta. Moropai Pedro eseurîma pia'tî'pî to' pî'. Ta'pîiya: —Epu'nenan amîrî'nîkon anna Judeuyamî' yeseru. Anna emurukuntî eserîke pra awanî amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn pokonpe —ta'pî Pedroya to' pî'. ²⁸ —Tîise Paapaya ekareme'sa' sîrîrî upî', anî' kupîuya namai tiaronkon yentai. Anî' menkauya namai tamî'nawîrî se' kaisarî to' konekato'peuya, morî pe to' ku'to'peuya ta'pîiya upî' —ta'pî Pedroya. ²⁹ —Mîrîrî ye'nen uyannosa'ya'nîkon ye'nen uui'sa' sîrîrî uwakîri pe pu'kuru —ta'pîiya. —Mîrîrî ye'nen anepu'pai wanî sîrîrî kure'ne î' ton pe uyannosa'ya'nîkon —ta'pîiya to' pî'.

³⁰ Mîrîrî yuuku'pî Cornélioya: —Eseurîwî'ne wei esuwa'kasa' man. Mîrîrî rawîrî epîrema tanne, uyewî' ta ko'mamîiya tiwinarî warayo' esenpo'pî aimutun ipon uupia —ta'pîiya. ³¹ —Mîikîrîya ta'pî upî': “Cornélio, Paapaya eepîremato' etasa' man tîwakîri pe maasa pra tîipakkori'tîsanon pîika'tîsa'ya wanî morî pe”, ta'pîiya upî'. ³² Moropai ta'pîiya:

“Pemonkonyamî' yarimakî Jope cidaderî pona to' wîtîto'pe warayo' itese' Pedro yannoi. Mîîkîrî wanî paaka pî'pî sakari'manen Simão yewî' ta, tuna ena po tîlko'mansen”, ta'pî inserîya upî' —ta'pî Cornélioya. ³³—Mîrîrî ye'nen ayanno me'po'pîuya. Morî pe pu'kuru awanî sîrîrî aai'sa' ye'nen anna kore'ta. Anna epere'sa' sîrîrî tarî Paapa pia pu'kuru. Mîrîrî ye'nen î' kai'ma Uyepotorîkonya î' taasa' apî' ekaremekîya etato'pe annaya kai'ma —ta'pî Cornélioya Pedro pî'.

Pedro Eseurîmato' To' Pokonpe

³⁴ Mîrîrî ye'nen Pedro eseurîma pia'tî'pî. —Uyonpayamî' —ta'pîiya. —Eseurîma sîrîrî î' kai'ma uyarakkîrî esekaremekî'pî une'ta'pî ekaremekîuya sîrîrî. Anna Judeuyamî' pîika'tî Paapaya epu'nenan uurî'nîkon. Amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn pîika'tîiya pepîn kai'ma esenumenkakoi'kon anna. Tîise sîrîrî pata pai epu'tî pî' wai tarîpai Paapa wanî tamî'nawîronkon pîika'tînen pe. ³⁵ Tamî'nawîronkon wakîmanen pe se' kaisarî, e'sentai pra. Mîrîrî ye'nen tauya sîrîrî amîrî'nîkon pî'. Tamî'nawîronkon innape tîku'nenan, yairî tîlko'mansenon wakîma Paapaya pata kaisaronkon. ³⁶ Sîrîrî itekare ekaremekî'pî Paapaya anna pî', tîpemonkonoyamî' Judeuyamî' pî'. Ekaremekî'pîiya î' kai'ma tîpemonkono pe uurî'nîkon kupîiya innape Jesus Cristo ku'sa' uurî'nîkonya wenai. Mîîkîrî wanî tamî'nawîrî e'nî tanne uyesa'kon pe. ³⁷⁻³⁸ Epu'tîya'nîkon î' e'ku'sa' tarî Israel pata poro. E'mai' pe Judéia pata po João Batistaya ekaremekî'pî sîrîrî itekare. Taapîtî'pîiya: “Imakui'pî pe awe'to'kon

rumakatî moropai esenpatakonatî”, taapîtî'pîiya. Mîrîrî tîpo tamî'nawîrî Israel pata poro itekare esekaremekî'pî. Mîrîrî yai Paapaya tîmeruntîri tîrî'pî Jesus Nazaré poinon pia. Morî Yekaton Wannî wenai itîrî'pîiya. Mîrîrî meruntî yarakkîrî Jesus esenyaka'ma pia'tî'pî Galiléia pata po. Mîrîrî yai morî ku'pîtî'pî Jesusya pemonkonyamî'pî'. Makui nîtaruma'tî'san pîika'tî'pîiya maasa pra Paapa wanî ye'nen tîîpia. Mîrîrî ku'pîtî'pî Jesusya tarî tîwanî yai. ³⁹ Mîrîrî era'ma'pî annaya. Tamî'nawîrî inkupî'pî tarî anna pata po, Jerusalém po era'ma'pî annaya. Mîrîrî tîpo Judeuyamî', ipemonkonoyamî'ya iwî'pî, ipokapîtî'pî to'ya pakî'nan pona.

⁴⁰ Mîrîrî tîpo, eseurîwî'ne wei tîîko'manse Paapaya i'mî'sa'ka'pî. Paapa meruntîri yai awe'mî'sa'kasa'eesenpo'pî anna kore'ta. ⁴¹ Mîîkîrî era'masa'tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya pra man, tîîse Paapa nîmenka'san annaya neken era'ma'pî. Anna yekkari yonpa'pî annaya. Anna wuku enîrî'pî annaya ipokonpe si'ma awe'mî'sa'kasa'tîpo. ⁴² Mîîkîrîya anna menka'pî moropai anna yaipontî'pî itekare ekareme'to'pe annaya. Mîrîrî yai itekare ekaremekî annaya yai taato'pe annaya pemonkonyamî'pî'. Paapaya Jesus ku'sa' ipîkku pe tamî'nawîronkon esa' pe. Mîîkîrîya taa kupî sîrîrî anî' wîtî ka' pona, anî' wîtî apo' ya'. Mîrîrî warantî ikupî'pî Paapaya. ⁴³ Sîrîrî ekaremekî'pî penaronkon, Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' nuri'sanya. Mîrîrî eseposa' sîrîrî. Mîrîrî ye'nen anî'ya innape Jesus kupî ya tamî'nawîrî imakui'pî inkupî'pî kupî Paapaya

tîwanmîra tînmu Jesus Cristo wenai. Mîrîrî warantî ekaremekî'pî to'ya pena —ta'pî Pedroya to' pî'.

Judeuyamî' Pepîn Esa' Pe Morî Yekaton Wannî Ena

⁴⁴ Mîrîrî yai Pedro eseurîma tanne, itekare pî' etanenan pemonkonyamî' Judeuyamî' pepîn Cornélio yewî' ta tîwe'sanon esa' Morî Yekaton Wannî ena'pî. ⁴⁵⁻⁴⁶ Mîrîrî ye'nen Judeuyamî' pepîn eseurîma tiaron mai ta, eta'pî Judeuyamî' Pedro yarakkîrî iipî'sanya Paapa yapurî'pî to'ya. Morî pe anna pîika'tîsa' Paapaya sîrîrî taa to'ya eta'pî Judeuyamî'ya. Mîrîrî pî' innape Jesus ku'nenan Judeuyamî' Jope poi iipî'san Pedro yarakkîrî esewankono'ma'pî kure'ne to' pî'. Ta'pî to'ya: —A'kî, Paapaya Judeuyamî' pepîn pia nîrî Morî Yekaton Wannî tîrî ka'rî uurî'nîkon warantî —ta'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen Pedroya ta'pî to' pî':

⁴⁷ —Insamoro Judeuyamî' pepîn esa' pe Morî Yekaton Wannî enan pî' man uurî'nîkon esa' pe tîwanî manni' warantî. Mîrîrî ye'nen anî'ya taa eserîke pra awanî to' esenpatakona pepîn taa eserîke pra awanî —ta'pî Pedroya.

⁴⁸ Moropai to' esenpatakona'pî innape Jesus Cristo ku'sa' to'ya ye'nen. Mîrîrî tîpo ta'pî to'ya Pedro pî': —Anna kore'ta ako'mankî î' warapo rî wei kaisarî —ta'pî to'ya Pedro pî'.

11

Judeuyamî' Pepîn E'pîika'tîsa' Wanî

Ekaremekî Pedroya Jerusalém Ponkon Pî'

1 Cesaréia po Pedro wanî tanne, Judéia pata ponkon Jesus naipontî'san moropai tiaronkon in-nape Jesus ku'nenanya Judeuyamî' pepîn yekare eta'pî. Î' kai'ma Paapaya to' pîika'tî'pî eta'pî to'ya. Mîrîrî kore'ta Pedro erepamî'pî. 2 Mîrîrî yai Jerusalém pona Pedro erepamî pe, Pedro pî' to' o'ma'ta pia'tî'pî. Ta'pî to'ya ipî': 3 — Inkamoro uurî'nîkon yeseru warainonkon pepîn kore'ta aako'mansa' mîrîrî. Î' ton pe inkamoro yekkari enasa' ya yairî pra to' yeseru era'mai'ma —ta'pî to'ya. —Yairî pra awe'sa' mîrîrî uyeserukon yawîrî pra kai'ma to' o'ma'ta'pî Pedro pî'.

4 Mîrîrî tîpo Pedroya tamî'nawîrî tarakkîrî e'kupî'pî, tînera'ma'pî ekaremekî'pî eta to'ya tanne, ikî'pî pata pai. Mîrîrî eta'pî to'ya tamî'nawîrî î' kai'ma Pedro eseurîma. Ta'pîiya: 5 —A'kî Jope cidaderî po si'ma uurî we'ne'pîti warantî wanî'pî, uurî epîrema tanne era'ma'pîuya ka' esettapuruka moropai kamisa waraino kure'nana autî'pî ka' poi asakîrîrî yaretî pî' ewa'tîsa' pe. Mîrîrî autî'pî non pona uupia —ta'pî Pedroya to' pî'. 6 — Moropai era'ma'pîuya. Mîrîrî ya' tu'ke kamoyamî' wanî'pî moropai o'ma'kon, non poro tîro'takon po taasa'senan wanî'pî, moropai toronyamî' wanî'pî —ta'pîiya. 7 —Mîrîrî yai mai, Paapa maimu eta'pîuya. Ta'pîiya upî': “Pedro, e'mî'sa'kakî ka'ne' pe ayo' ton wîkî moropai entamo'kakî”, ta'pî Paapaya upî' eta'pîuya —ta'pî Pedroya.

8 —Tîise yuuku'pîuya: “Kaane, Uyepotorî, inkamoro ye'kakon yanîuya eserîke pra wai, anna Judeuyamî' nanîkon pepîn, nura pe to' wanî ye'nen”, ta'pîuya —ta'pîiya.

9 —Tîise inî'rî Paapa maimu eta'pîuya. See warantî: “Inkamoro ye'kakon pî' nurakon yanîuya pepîn tîkai pra e'kî. Uurî nîkupî'san inkamoro tansenonkon pe”, ta'pî Paapaya upî' —ta'pî Pedroya. 10 —Eseurîwî'ne ite'ka Paapa eseurîma'pî upî'. Ta'pîiya: “E'mî'sa'kakî, ayo' ton wîikî, entamo'kakî unkupî'san pî' nura tîkai pra”, ta'pîiya. Mîrîrî tîpo mîrîrî kamisa yanu'nîpî'pî Paapaya ka' pona —ta'pî Pedroya.

11 —Mîrîrî tanne eseurîwî'nankon warayo'kon uyannoi itî'san erepamî'pî Cesaréia poi. Mîrîrî ita uurî e'to' wîtî Simão yewî' ta to' erepamî'pî —ta'pî Pedroya. 12 —Mîrîrî ye'nen upî' ta'pî Morî Yekaton Wannîya. To' pîkîrî uutîto'pe teesewankono'mai pra, tîwanmîra uutîto'pe, ta'pîiya. Moropai to' pîkîrî uutî yai insamoro tiwin mia' pona tîmo'tai kaisarî innape Jesus ku'nenan wî'tî'pî nîrî uyarakkîrî Jope poi. Mîrîrî yai tamî'nawîrî anna erepamî'pî. Moropai anna ewomî'pî Cornélio yewî' ta. 13 —Mîikîrîya ekaremekî'pî anna pî' î' kai'ma tiwinarî inserî esenpo'pî tewî' ta eepîrema tanne Ta'pîiya ipî': “Pemonkonyamî' anarimakî to' wîtîto'pe Jope cidaderî pona warayo' yannoi itese' Pedro”, ta'pî inserîya ipî' —ta'pî Pedroya. 14 —“Mîikîrîya î' kai'ma Paapaya taasa' ekaremekî yai innape Jesus kupîya'nîkon moropai Paapaya apîika'tîkon tamî'nawîrî apemonkonoyamî' pokonpe”, ta'pî inserîya ipî' —ta'pî Pedroya.

15 —Moropai eseurîma pia'tî'pî to' kore'ta si'ma, mîrîrî pe rî Morî Yekaton Wannî ena'pî to' esa' pe tamî'nawîrî e'mai' pe uurî'nîkon Judeuyamî' esa' pe tîwanî warantî —ta'pî Pedroya. 16 —Mîrîrî

yai enpenata'pî pena Joãoya ta'pî pî'. “Uurîya amîrî'nîkon yenpatakona tuna ke, tîise uye'ma'pî pî' aaipî manni'ya Morî Yekaton Wannî ke yenpatakona, mîrîrî warantî Morî Yekaton Wannî ena ayesa'kon pe”, ta'pî Joãoya wanî yairî —ta'pî Pedroya. ¹⁷ —Pena ta'pî Joãoya yawîrî innape Judeuyamî' pepînya Paapa winîpainon Morî Yekaton Wannî ko'mamî to' esa' pe. Mîikîrî uurî'nîkon esa' pe awanî manni' innape Uyepotorîkon pe Jesus Cristo kupî yai uyesa'kon pe eena'pî. Mîrîrî ye'nen anî' kin uurî Paapa yentai e'ku'to'pe? —ta'pî Pedroya.

¹⁸ Mîrîrî eta tîuya'nîkon pe Pedro pî' tîwo'ma'tato'kon tî'napannîpî'pî to'ya. Tarîpai Paapa yapurî'pî to'ya. Ta'pî to'ya: —Paapaya Judeuyamî' pepînya innape tiku'to' weiyu ton tîisa', imakui'pî to' nîkupî'pî ku'sai'ya tîwanmîra. Mîrîrî ye'nen ipatîkarî enen ko'mannîto' eposa' to'ya, kai'ma Paapa yapurî'pî to'ya.

Innape Jesus Ku'nenan Antioquia Ponkon Yekare

¹⁹ Innape Jesus ku'nenan e'paraipîkasa' wanî'pî tîtaruma'tîkon to'ya wenai, Estêvão sa'manta'pî pata'pî ya. Tiaronkon wîtî'pî Fenícia pona moropai Chipre pona, moropai Antioquia pona. Mîrîrî warantî Paapa maimu ekaremekî'pî to'ya Judeuyamî' pî' neken. ²⁰ Tîise tiaronkon Judeuyamî' Chipre po tîwe'sanon moropai Cirene ponkon wîtî'pî Antioquia pona. Miarî itekare ekaremekî pia'tî'pî to'ya Judeuyamî' pepîn pî'. Inkamoroya Uyepotorîkon pe Jesus wanî ekaremekî'pî Judeuyamî' pepîn pî'. ²¹ Inkamoro

yarakkîrî Uyepotorîkon meruntîri wanî'pî. Mîrîrî itekare eta tîuya'nîkon yai tu'ke pemonkonyamî'ya innape Jesus kupî'pî. Mîrîrî ye'nen Uyepotorîkon pia to' eturumaka'pî.

²² Mîrîrî tîpo sîrîrî itekare Judeuyamî' pepîn yekare, eta'pî innape Jesus ku'nenan Jerusalém ponkonya. Mîrîrî ye'nen Barnabé yarima'pî to'ya, to' yekare etai Antioquia pona. ²³ Miarî Antioquia pona teerepansa' pe Barnabéya î' kai'ma Judeuyamî' pepîn pûika'tîsa' Paapaya era'ma'pî. Kure'ne morî pe Paapa e'to' pî' aatausimpa'pî. Mîrîrî ye'nen inî' panpî' to' panama'pîiya yairî tewankon ke Uyepotorîkon yapurî pî' to' ko'manto'pe kai'ma. ²⁴ Mîkîrî Barnabé esa' pe Morî Yekaton Wannî wanî'pî. Innape Jesus ku'nenan pe awanî'pî. Mîrîrî ye'nen morî pe awanî'pî innape iteseru wanî'pî. Mîrîrî wenai tu'kankon eturumaka'pî Uyepotorîkon pia innape yapurîkonpa.

²⁵ Moropai mîrîrî tîpo Barnabé wîtî'pî Tarso cidaderî pona Saulo yuwai. ²⁶ Mîkîrîya Saulo eposa' tîuya yai enepî'pî Antioquia pona. Inkamoro Saulo Barnabéya innape Jesus ku'nenan muurukuntîpî'pî tiwin kono' to' kore'ta tîwanîkon yai. Miarî arinîkon pemonkonyamî' yenupapî'pî to'ya. Miarî Antioquia po innape Jesus ku'nenan esatî pia'tî'pî pemonkonyamî'ya e'mai' pe crente kai'ma.

²⁷ Mîrîrî yai tiaronkon profetayamî' Paapa maimu ekareme'nen wîtîsa' wanî'pî Jerusalém poi Antioquia pona. ²⁸ Tiwin wanî'pî itese' Ágabo. Mîkîrî e'mî'sa'ka'pî eseurîmai Morî Yekaton Wannî

meruntîri yai. Ta'pîiya: —Awanî pe man kure'nan iwan tamî'nawîrî pata po —ta'pîiya. Mîikîriya taasa' yawîrî awe'kupî'pî pena pata esanon reiyamî' esa' pe Cláudio wanî yai. ²⁹ Mîrîrî ye'nen innape Jesus ku'nenan esenumenka tiaronkon innape Jesus ku'nenan Judéia ponkon pîika'tî tûuya'nîkon pî'. Mîrîrî itîrî tûuya'nîkon pîkîrî itîrî'pî to'ya. ³⁰ Moropai mîrîrî tîniru yarima'pî to'ya Barnabé moropai Saulo pî', mîrîrî tûito'pe to'ya soosi esanon pia Jerusalém po.

12

Pedro Epa'ka Atarakkannîto' Yewî' Tapai

¹ Mîrîrî yai pata esa' rei Herodesya innape Jesus ku'nenan taruma'tî pia'tî'pî. ² Mîikîriya Tiago João rui wîl me'po'pî kasupara ke. ³ Mîrîrî warantî Judeuyamî'ya tîwakîrikon pe mîrîrî kupî mîikîrî Herodesya era'ma'pî. Mîrîrî ye'nen Herodesya Pedro yapisî me'po'pî atarakkannîto' yewî' ta yarakkamopa kai'ma. Mîrîrî kupî'pîiya tîfestarîkon weiyu yai. ⁴ Mîikîrî yapisî me'posa' tûuya yarakkamo'pî Herodesya atarakkannîto' yewî' ta. Mîrîrî yai era'manenan ton surarayamî' yaipontî'pî asakîrî'ne. To' wanî'pî asakî'ne Pedro yarakkîrî ita. Tiaronkon wanî'pî asakî'ne mana'ta pia si'ma era'manenan pe. Mîrîrî warantî ikupî'pî Herodesya maasa pra mîrîrî tîfestarîkon Páscoa itese' pata'pî pe anekareme'pai awanî'pî pemonkonyamî' pî'.

⁵ Mîrîrî yai Pedro wanî'pî atarakkannîto' yewî' ta. Mîikîrî era'manenan wanî'pî iipia. Mîrîrî tanne

innape Jesus ku'nenan epîrema ko'mannîpî'pî Pedro pona. Kure'ne to' epîrema'pî eepa'kato'pe kai'ma. ⁶ Tîise mîrîrî tanne ta'pî Herodesya: — Penane î' kai'ma Pedro eseurîma etauya kupî sîrîrî pemonkonyamî' pî' to' rawîrî si'ma. Moropai î' taa pemonkonyamî'ya etauya Pedro winîkî —ta'pî Herodesya.

Mîrîrî ewarono' ya, Pedro we'na'pî asakî'nankon surarayamî' yarappana. Ewa'tîsa' to'ya wanî'pî sa'man ferro ke itenya pî' se' yataimîrî. Tiaronkon wanî'pî mana'ta pia si'ma era'manenan. ⁷ Mîrîrî pe rî ka'ne' pe Uyepotorîkon narima'pî Inserî esempo'pî atarakkannîto' yewî' ta. Kure'nan a'ka wanî'pî. Mîrîrîya Inserîya Pedro yapî'pî iratai winî tenmakai. Ta'pîiya:

—Ka'ne' pe e'mî'sa'kakî. Mîrîrî taiya pe sa'man ferro emo'ka'pî tîwarîrî itenya poi.

⁸ Ta'pî inserîya ipî': —Aworîmî atunnu'kî, a'sa'sa' yeka'makî, aya'san yanunkî, aase uyarakkîrî —ta'pîiya. ⁹ Mîrîrî ye'nen Pedro epa'ka'pî atarakkannîto' tapai attî'pî inserî wenairî. Tîise epu'tîiya pîn, tenpa'ka inserîya pe awanî. Tîiwe'ne'pîtî warantî ikupî'pîiya. ¹⁰ To' wîtî'pî mana'ta piawonkon iwaka'pî to'ya. Moropai kure'nan mana'ta ferro ke ikonekasa', eporî to'ya pe aatarakkanmoka'pî tîwarîrî. Moropai to' epa'ka'pî. To' wîtî'pî kure'nan e'ma taawîrî. Tuutîkon pe ka'ne' pe inserî esera'ma pra eena'pî. Tiwinsarî Pedro e'nîmî'pî.

¹¹ Pedroya ta'pî tîwarîrî: —Tarîpai epu'tî pî' wai, innape awanî. Uyepotorîya inserî yarimasa' umo'kato'peiya Herodes yenya yapai. Moropai

tamî'nawîrî î' anku'pai Judeuyamî' esanon wanî uyarakkîrî esuwa'kasa' sîrîrî —ta'pîiya.

¹² Î' esuwa'kasa' epu'tî tûuya tîpo, tarakkîrî Pedro wî'tî'pî Maria, João Marcos yan yewî' ta. Miarî arinîke pemonkonyamî' epere'sa' tanne epîremai eerepamî'pî. ¹³ Mîikîrîya mana'ta pa'tî'pî. Ka'ne' pe to' poitîrîpa' Rode itese' wî'tî'pî anî' pe awanî era'mai. ¹⁴ Tîise Pedro maimu pe epu'tî tûuya ye'nen, aatausinpa'pî kure'ne. Eeka'tumî'pî ka'ne' pe ekareme'se teepîremasanon pî' mana'ta tarakkanmokai pra. —Pedro pe man —ta'pîiya. ¹⁵ Tîise innape ikupî to'ya pra awanî'pî.

—Aseruku, î' pî' aataka'ma —ta'pî to'ya ipî'. Tîise yuukuiya pra. —Inna, useruku pepîn —ta'pîiya. Moropai ta'pî to'ya: —Moriya Pedro pia tîwe'sen inserî pe awanî mîrîrî —ta'pî to'ya.

¹⁶ Mîrîrî tanne Pedroya mana'ta pa'tîpî'tî ko'mannîpî'pî. Moropai mana'ta arakkanmoka'pî to'ya. Innape Pedro pe awanî era'ma tûuya'nîkon ye'nen, teesi'nî'se to' wanî'pî. ¹⁷ Mîikîrîya tenya ke ta'pî moo, to' atî'napanto'pe. Moropai î' kai'ma uyepotorîkonya tîmo'kasa' atarakkannîto' yewî' tapai ekaremekî'pîiya to' pî'. —A'kî, Uyepotorîkonya inserî yarimasa' wanî'pî umo'kai. Mîrîrî ekareme'tantî Tiago pî' moropai innape Jesus ku'nenan uyonpayamî' pî' —ta'pîiya. Mîrîrî tîpo eepa'ka'pî attî'pî tiaron pata pona.

¹⁸ Moropai erenma'sa' pe surarayamî' wanî'pî morî pe pra, teesiyu'pî'se tataimurunpai to' wanî'pî. Î' e'kupî'pî epu'tî to'ya pra awanî'pî Pedro yarakkîrî. —Î' kai'ma see eepa'ka'pî mîrîrî? —ta'pî to'ya. ¹⁹ Inkamoro yaipontî'pî Herodesya yuwai

to' wîtîto'pe kai'ma. Tîise eporî to'ya pra awanî'pî. Mîrîrî anepu'pai Herodes wanî'pî tiaronkon mana'ta era'manenán winîpai. Tamî'nawîrî epu'sa' tûuya tîpo, to' tí'ka me'po'pîiya. Mîrîrî tîpo Herodes wîtî'pî Judéia pata poi Cesaréia cidaderî pona. Miarî mîikîrî ko'mamî'pî mararî.

Herodes Sa'manta

²⁰ Mîrîrî yai mîikîrî pata esa' Herodes ekore'masa' Tiro cidaderî po tîiko'mansenon pî' moropai Sidom ponkon pî'. Mîrîrî ye'nen inkamoro wanî'pî iipia itûpai, yarakkîrî eeseurîmapai. Maasa pra morî pe yarakkîrî ekonekapai to' wanî'pî. Maasa pra miarî pai ipata yapai tekkarikon ton yapî'nenan pe to' wanî'pî mûito'pe. Mîrîrî ye'nen tiaronkon menka'pî to'ya to' wîtîto'pe iipia. Tîise e'mai' pe to' eseurîma'pî Blasto mîikîrî Herodes poitîrî pe tîwe'sen yarakkîrî. Mîrîrî ye'nen mîikîrî eseurîma'pî Herodes yarakkîrî. Mîrîrî yai Herodesya to' yarakkîrî teeseurîma weiyu ton mo'ka'pî. ²¹ Mîrîrî teeseurîmato' weiyu pe tînmo'ka'pî eseposa' yai Herodes epontî'pî. Pata esa' pe tîwanî pon yeka'ma'pîiya. Moropai mîikîrî ereuta'pî taponse' pona pemonkonyamî' rawîrî. Eeseurîma'pî. ²² Mîikîrî eeseurîma eta tûuya'nîkon yai pemonkonyamî' entaimepîtî'pî: —A'kî, warayo' pe neken awanî pepîn tîise unapurîkon pe nîrî awanî —ta'pî to'ya. Mîrîrî taa to'ya pî', —Kaane, anapurîkon pepîn uurî. Mîrîrî warantî uurî tapurîi pra e'tî, Paapa neken yapurîtî —taiya pra awanî'pî.

²³ Mîrîrî ye'nen Uyepotorîkonya inserî yarima'pî mîkîrî yeparantîto'peiya kai'ma. Mîrîrî ye'nen mîrîrî pe rî yeparantî'pîiya. Mo'yamî'ya isiwisikkî yanî'pî. Moropai aasa'manta'pî.

²⁴ Tîise Paapa maimu esekaremekî ko'mannîpî'pî. Mîrîrî ye'nen inî'panpî' tiaronkon pemonkonyamî'ya innape ikupî'pî. Moropai arinîke to' ena'pî.

²⁵ Mîrîrî tîpo Barnabé Sauloya teesenyaka'mato'kon yaretî'ka'pî moropai inkamoro enna'po'pî Jerusalém poi Antioquia pona. Mîrîrî yai inkamoroya João Marcos yarî'pî tarakkîrî'nîkon.

13

Barnabé, Saulo Yarima To'ya

Paapa Maimu Ekareme'se

¹ Miarî innape Jesus ku'nenan kore'ta Antioquia po Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' moropai yenupatonkon wanî'pî. Barnabé, Simão meekoro kai'ma tesa'sen moropai Lúcio Cirene pon, Manaém manni' pata esa' Herodes yarakkîrî arenta'pî moropai Saulo. Inkamoro wanî'pî innape Jesus ku'nenan kore'ta Antioquia po. ² Tiwin wei inkamoroya Paapa yapurî tanne tekkarikon tonpai pra, Morî Yekaton Wannîya ta'pî to' pî': — Barnabé Saulo nîkupî ton ku'sau'ya wai. Mîrîrî ye'nen inkamoro mo'katî akore'tapai'nîkon mîrîrî ku'to'pe to'ya —ta'pîiya to' pî'. ³ Mîrîrî ye'nen to' epîrema'pî tekkarikon tonpai pra. Barnabé Saulo pu'pai pona tenyakon tîrî'pî to'ya to' yarimakonpa kai'ma. Mîrîrî tîpo to' esekaremekî'pî.

Chipre Wono Po Itekare Ekaremekî To'ya

⁴ Morî Yekaton Wannîya Saulo Barnabé yarima yai, inkamoro wîtî'pî Selêucia cidaderî pona. Miarî teerepansa'kon tîpo inkamoro asara'tî'pî apo'yen ya' tuutikonpa Chipre wono pona. To' asara'tî'pî to' wîtî'pî Salamina cidaderî pona. ⁵ Miarî teerepansa'kon yai inkamoro eseurîma pia'tî'pî Paapa maimu ekaremekî pî'. Judeuyamî' epere'pî'to'kon kaisarî to' eseurîma pia'tî'pî Paapa maimu ekaremekî pî'. Mîrîrî yai João Marcos wanî'pî to' pokonpe. ⁶ Mîrîrî tîpo inî'rî to' ese'ma'tî'pî. Inkamoro wîtî'pî mîrîrî iwono kî'pîya tîwe'sen Pafos cidaderî pona.

Miarî teerepansa'kon yai pia'san eporî'pî to'ya, î' e'kupî kupî sîrîrî ekareme'nen pe, tîise seru'ye' Judeu itese' Barjesus. ⁷⁻⁸ Tîise grego maimu ta Elimas kai'ma esatî to'ya. Mîikîrî Barjesus wanî'pî miarîron pata esa' pe tîwe'sen wanîyakon pe awanî'pî. Mîikîrî pata esa' ese' wanî'pî Sérgio Paulo. Mîikîrî wanî'pî epu'nen pe. Mîrîrî wenai Saulo Barnabé yanno me'po'pîiya Paapa maimu anetapai tîwanî ye'nen to' winîpai. Inkamoroya itekare ekaremekî'pî. Tîise mîrîrî pî' inna taiya yu'se pra mîikîrî pia'san wanî'pî. Mîrîrî warantî Jesus naipontî'san maimu wa'tî'pîiya. ⁹ Tîise Saulo, tiaron itese' Paulo wanî'pî Morî Yekaton Wannî yarakkîrî tîwe'sen pe. Mîrîrî ye'nen mîikîrî pia'san yenu pîkîrî Paulo wanî'pî. ¹⁰ Ta'pîiya ipî': —Amîrî wanî Makui munmu pe —ta'pîiya. —Amîrî wanî seru'ye' pe tiaronkon yenku'tî pî' tîiko'mansen pe. Amîrî wanî tamî'nawîron morî yewanmîrînen pe. Î' ton pe see yairon Uyepotorîkonya uyenupatokon

miakanmaya seru'ye' pe —ta'pî Pauloya. ¹¹ —
 Tarîpai Paapaya ataruma'tî sîrîrî —ta'pî Pauloya
 ipî'. —Î' warapo wei kaisari' î' era'maya pepîn a'ka
 era'maya pepîn. Enkaru'ne eena sîrîrî tarîpai —
 ta'pî Pauloya ipî'.

Mîrîrî taiya pe mîikîrî yenu ewaronpamî'pî î'
 era'maiya pra eena'pî. Mîikîrî ataka'ma pia'tî'pî.
 Mîrîrî ye'nen itenya pî' taanen ton yuwa'pî
 mîikîrîya. ¹² Mîrîrî era'ma tûuya yai mîikîrî pata
 esa' Sérgio Paulo mîikîrîya Paapa maimu kupî'pî
 innape. Kure'ne eesenumenka'pî î' kai'ma
 uyenupato'kon Uyepotorîkonya pî'.

Antioquia Cidaderî Pona To' Wîtî, Pisídia Pata Pona

¹³ Paulo moropai itonpayamî' inkamoro
 asara'tî'pî apo'yen ya', Pafos cidaderî poi. To'
 erepamî'pî Perge pona. Mîrîrî Perge wanî'pî
 Panfília pata po tîwe'sen pe. Miarî pai João Marcos
 enna'po'pî Jerusalém pona. ¹⁴ Tîise tiaronkon
 wîtî'pî Perge poi Antioquia cidaderî pona. Mîrîrî
 Antioquia wanî'pî Pisídia pata po tîwe'sen pe. Miarî
 Antioquia po Sábado yai Judeuyamî' epereto'kon
 yewî' ta to' wîtî'pî. Moropai to' ereuta'pî.
¹⁵ Miarî inkamoroya Moisés nurî'tî kaaretarî
 erenka'pî moropai Paapa maimu ekareme'nenan
 profetayamî' nurî'tî kaaretarî nîrî erenka'pî to'ya.
 Mîrîrî tîpo mîrîrî Judeuyamî' eperenîto' yewî'kon
 esa' pe tîwe'senya pemonkonyamî' eseurîmato'pe
 to' yarakkîrî ta'pî. Mîrîrî ye'nen ta'pî to'ya to' pî':
 —Uyonpayamî', amîrî'nîkon pî' tauya î' rî ankapai
 awanîkon ya eseurîmapai awanîkon ya, eseurîmatî

pemonkonyamî' yausinpato' ton ekareme'tî — ta'pî to'ya to' pî'.

¹⁶ Mîrîrî ye'nen Paulo e'mî'sa'ka'pî. Tîwe'mî'sa'ka pe tenya ke ta'pîya. Maasa moo e'tî. Moropai ta'pîya: —Uyonpayamî', eseurîma etatî maasa amîrî'nîkon tarî awanîkon Judeuyamî' moropai Judeuyamî' pepîn Paapa yapurî pî' awanîkon — ta'pîya. ¹⁷ Moropai Paulo eseurîma pia'tî'pî: — Pena Paapaya utamokon menka'pî Egito pata po to' wanî yai. Miarî arinîke to' epanto'pe to' menka'pî Paapaya. Moropai mîikîrî Paapaya yarî to' mo'ka'pî Egito poi tîpemonkonoyamî' kure'nan tîmeruntîri ke. ¹⁸ Inkamoro yarî'pîya to' pata ya' to' enna'po yai. Tîise to' yapîtanîpî'pî mîikîrî Paapaya keren po asakî'ne pemonkon (40) kono' kaisarî. ¹⁹ Mîrîrî tîpo tîpemonkono pata ton tîrî'pîya. Mîikîrîya Canaã po tîiko'mansenon asakî'ne mia' pona tîimo'tai pata ponkon tî'ka'pî. Mîrîrî wenai mîrîrî pata esa' pe inkamoro ipemonkonoyamî' enato'pe kai'ma Canaã pata po. ²⁰ To' ko'mamî'pî 450 kono' kaisarî sîrîrî tîpatakon esa' pe teenakon pîkîrî.

Miarî pemonkon nîrî menka'pî Paapaya î' pensa tiaronkonya to' taruma'tî yai to' pîika'tînen ton. Mîrîrî warantî pemonkon menka pî' Paapa ko'mamî'pî Samuel esenpoto' weiyu erepamî pîkîrî. ²¹ Ipemonkonoyamî'ya tesa'kon ton esatî yai Paapaya imenka'pî Saul itese'. Quis munmu pe awanî'pî. Benjamim payannî'san yonpa pe awanî'pî. Mîikîrî Saul ko'mamî'pî pata esa' pe asakî'ne pemonkon (40) kono' kaisarî. ²² Mîrîrî tîpo Paapaya imo'ka'pî. Moropai tiaron pata esa' ton

menka'pîiya, Davi. Mîikîrî pî' Paapa eseurîma'pî. “Mîikîrî Davi wanî Jessé munmu pe. Mîikîrî wanî uwakîri pe pu'kuru maasa pra tamî'nawîrî iku'ki tauya ikupîiya” ta'pîiya.

²³ Mîikîrî payannî'san kore'ta Paapaya Jesus tîrî'pî Judeuyamî' pîika'tînen ton pe taasa' tûuya yawîrî. ²⁴ Tîise mîikîrî iipî rawîrî e'mai' pe Paapaya João Batista nurî'tî yarima'pî. Mîikîrîya Paapa maimu ekaremekî'pî Judeuyamî' pî'. Ta'pîiya: “Amakuyikon rumakatî moropai esenpatakona'tî”, taapî'tî'pîiya. ²⁵ Mîrîrî teesenyaka'mato' yaretî'ka tûuya kupî yai João Batistaya ta'pî pemonkonyamî' pî': “Anî' kai'ma uurî pî' eesenumenkakon? Manni' annîmikîkon kai'ma upî' awanîkon, Paapa naipontî ton kai'ma”, ta'pîiya. “Tîise mîikîrî pepîn uurî. Maasa pra mîikîrî wanî kure'ne uyentai ipîkku pe tîwe'sen pe. Mîrîrî ye'nen i'sa'sa' yewa yeukauya eserîke pra wanî î' pe pra rî wanî ye'nen”, ta'pî João Batistaya.

²⁶ Uyonpayamî', Abraão payannî'san — ta'pî Pauloya. —Amîrî'nîkon Judeuyamî' moropai Judeuyamî' pepîn, Paapa yapurînenan. E'pîika'tînto' yekare ekaremekîuya etatî —ta'pîiya. —Sîrîrî itekare wanî tamî'nawîronkon ton pe. Sîrîrî itekare esekaremekî Jerusalém po tamî'nawîrî Judeuyamî' pî' moropai to' esanon pî'. ²⁷⁻²⁸ Tîise mîrîrî epu'tî to'ya pra to' wanî. Pîika'tîton pe Jesus wanî epu'tî to'ya pra wanî. Teuren sábadó kaisarî eta to'ya Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' kaaretarî erenka to'ya epu'tî to'ya teuren. Mîrîrî warantî tîise ikupî'pî to'ya tepu'se pra. Mîiwîni tîise Jesus yewanmîrî to'ya itu'se

pra to' wanî. Î' rî see imakui'pî inkupî'pî ton pra tîise, mîikîrî rumaka'pî to'ya Pôncio Pilatosya iwî me'poto'pe kai'ma. Tamî'nawîrî awe'menukasa' Paapa kaaretariya taasa' yawîrî ikupî'pî to'ya tepu'se pra. ²⁹ Mîrîrî tîpo mîikîrî esa'rî'pî mo'ka'pî to'ya pakî'nan poi. Mîrîrî yu'na'tî'pî to'ya. ³⁰ Tîise mîikîrî pîmî'sa'ka'pî Paapaya. Mîrîrî tîpo tu'ke wei tîiko'mamî yai, eesenpopîti'pî tînaipontî'san pia. Galiléia poi tuutîsanon Jerusalém pona tîpokon pe pia eesenpo'pî. ³¹ Mîrîrî ye'nen inkamoroya ekaremekî sîrîrî Judeuyamî' pî' tamî'nawîrî Jesus e'mî'sa'kasa'.

³² Anna wanî sîrîrî tarî akore'ta'nîkon — ta'pî Pauloya. —Mîrîrî morî yekare pî' anna eseurîmato'pe apî'nîkon ekareme'to'pe annaya —ta'pîiya. ³³ —Pena utamokon pî' î' ta'pî tîuya kupî'pî Paapaya amen uuri'nîkon ton pe. Jesus pîmî'sa'ka'pîiya. Pena mîrîrî e'menukasa' Salmo kaaretari ya' capítulo 2. Ta'pî Paapaya:

“Unmu amîrî.

Sîrîrîpe ayun pe wanî

ekaremekîuya sîrîrî tamî'nawîronkon pî'.” *Sl 2.7*

ta'pî Paapaya. Jesus pî' Paapa eseurîma'pî mîrîrî — ta'pî Pauloya.

³⁴ Sîrîrî Paapa eseurîma'pî Jesus e'mî'sa'ka pî' itesa'rî'pî kata pepîn kai'ma eeseurîma'pî. Ta'pîiya see warantî:

“Î' ta'pîuya yawîrî Davi pî', mîrîrî kupîuya”, *Is 55.3* ta'pîiya.

³⁵ Moropai inî'rî Paapa maimu e'menukasa' ya eeseporî mîrîrî, Salmo kaaretari ya'. Ta'pî Paapa maimu ekareme'nenya, see warantî:

“Apoitîrî sa'manta

tîise mîikîrî esa'ri'pî
kupîya pepîn tîwî aakatato'pe”, *Sl 16.10*
ta'pîiya. Tîise Davi pî' eeseurîmasa' pra awanî'pî.

³⁶ —Maasa pra tîiko'mamî yai Davi ya ikupî'pî
î' kupîiya yu'se Paapa wanî'pî. Mîrîrî tîpo Davi
sa'manta'pî moropai yu'na'tî'pî to'ya itesa'rî'pî ita-
morî'san nurî'tî uruwasi pia. Moropai itesa'rî'pî
kata'pî. ³⁷ Tîise Paapa nîmî'sa'ka'pî mîikîrî esa'ri'pî
kata pra awanî'pî. Aako'mamî ipatîkarî —ta'pî
Pauloya.

³⁸ Uyonpayamî', tamî'nawîrî amîrî'nîkonya
sîrîrî epu'tî e'pai man, Jesus wenai imakui'pî
ankupî'pîkon kupîiya tîwanmîra. Epu'tîya'nîkon
e'pai man Jesus wenai imakui'pî ton pra enan
innape ikupî ya. ³⁹ Moisés yeserurî'pî kupî pî'
aako'mamîkon ya apîika'tîkon pepîn amakuyikon
mo'ka pepîn tîise tauya manni' apî'nîkon. ⁴⁰ Paapa
maimu ekareme'nen profeta nekaremekî'pî
epu'tîya'nîkon e'pai man, mîrîrî warantî awanîkon
namai.

⁴¹ Mîrîrî ekaremekîuya apî'nîkon. Ta'pî Paapaya:
“Aka, upî' tîwo'ma'tasanon eranne' pe e'tî.

Esenenkatî, tîwarî e'tî.

Maasa pra anera'makon ton kupîuya kupî sîrîrî,
innape ikupîya'nîkon yentai,
mîrîrî etaya'nîkon tîise”.

Hc 1.5

ta'pî Paapaya. Mîrîrî warantî Paulo eseurîma'pî.

⁴² Paulo Barnabé epa'ka yai mîrîrî Judeuyamî'
epere'to' yewî' tapai to' epa'ka yai inkamoro
pemonkonyamî'ya to' eta'pî inî'rî to' ii'to'pe tiaron
sábado yai inî' panpî' itekare ekareme'se. ⁴³ Mîrîrî
tîpo Judeuyamî' moropai Judeuyamî' pepîn
Judeuyamî' yeseru yawîrî ena'san, inkamoro

wîtî'pî to' pîkîrî. Inkamoro yeurîma'pî to'ya î' kai'ma to' ko'manto'pe innape Paapa kupî'pî tîrumakai pra to' ko'manto'pe maasa pra morî pe tîwe'to' ke to' pîika'tîsa' Paapaya ye'nen. Mîrîrî warantî to' yeurîma'pî to'ya.

⁴⁴ Mîrîrî tîpo tiaron sábadó yai to' wîtî'pî Saulo Barnabé. Mîrîrî yai arinîke to' wanî'pî tamî'nawîrî yonpa cidade ponkonya Paapa maimu etato'pe.

⁴⁵ Mîrîrî yai to' era'ma tîuya'nîkon yai Judeuyamî' esenumenka'pî imakui'pî pe. To' kinmuwa'pî. Mîrîrî ye'nen imakui'pî pe Paulo winîkîi to' eseurîma'pî î' kai'ma eeseurîmato' wenai.

⁴⁶ Imakui'pî pe tîwinîkîi'nîkon Judeuyamî' eseurîma epu'tî tîuya'nîkon ye'nen Paulo Barnabé eseurîma'pî inî' panpî' meruntî ke. Ta'pî to'ya to' pî': —A'kî, sîrîrî Paapa maimu ekaremekî annaya e'pai awanî e'mai' pe amîrî'nîkon Judeuyamî' pî'. Tîise î' wani' awanî ye'nen mîrîrî yu'se pra awanîkon sîrîrî. Innape ikupîya'nîkon pra awanîkon. Mîrîrî ye'nen ipatîkarî enen ko'mannîto' iwanmîrîya'nîkon mîrîrî. Mîrîrî ye'nen anna wîtî manni'kan Judeuyamî' pepîn pî' ekareme'se.

⁴⁷ Maasa pra sîrîrî ekareme'to'pe annaya ta'pî Paapaya pena. Paapaya itîrî'pî. Ta'pîiya:

“Amîrî kupîuya sîrîrî a'ka warantî manni'kan Judeuyamî' pepîn kore'ta.

Itekare pî' eeseurîma wenai

Paapa maimu eta tamî'nawîronkonya.

Mîrîrî warantî tîwe'pîika'tîto'kon eporî to'ya”, *Is*

49.6

ta'pî Paapaya pena.

⁴⁸ Mîrîrî ye'nen mîrîrî eta tîuya'nîkon yai Judeuyamî' pepîn atausinpasa' wanî'pî maasa

pra innape Jesus ku'sa' tîuya'nîkon ye'nen. Morî pe era'ma'pî to'ya mîrîrî Paapa maimu Paulo nekaremekî'pî yapurî'pî to'ya. Inkamoro menkasa' Paapaya wanî'pî ipatîkarî to' komanto'pe. Mîrîrî ye'nen innape ikupî'pî to'ya.

⁴⁹ Mîrîrî warantî Paapa maimu esekaremekî'pî tamî'nawîrî mîrîrî pata po. ⁵⁰ Tîise Judeuyamî'ya tesa'kon pe tîwe'sen pî' ta'pî imakui'pî ku'to'pe to'ya Paulo winîkîi. Mîrîrî ye'nen wîri'sanyamî' ipîkkukon Judeuyamî' yeseru ya' ena'san meruntîannîpî'pî to'ya imakui'pî ku'to'pe to'ya Paulo Barnabé winîkîi. Mîrîrî ye'nen Paulo Barnabé taruma'tî pia'tî'pî to'ya. Moropai to' yenpa'ka'pî to'ya mîrîrî pata yapai. ⁵¹ Moropai inkamoro Jesus naipontî'sanya non atapi'sa' tî'sa'sa'kon pî' soroka'pî tesorukon ta Paapa yeny'a' to' rumaka tîuya taato', maasa pra itekare anetapai pra to' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen inkamoro wîtî'pî Icônio cidaderî pona. ⁵² Tîise innape Jesus ku'nenan Antioquia pônkon wanî'pî taatausinpai kure'ne maasa pra Morî Yekaton Wannî wanî'pî to' esa' pe.

14

Icônio Cidaderî Po

Paulo Barnabéya Itekare Ekaremekî

¹ Icônio cidaderî po tîwanîkon yai mîrîrî warantî rî Paulo Barnabé wanî'pî Judeuyamî' epere'to' yewî'kon ta. To' ewomî'pî. Meruntî ke Paapa maimu ekaremekî'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen tu'ke Judeuyamî' pepîn moropai Judeuyamî'ya innape Jesus kupî'pî. ² Tîise Judeuyamî' innape iku'nenan

pepîn eseurîma'pî Judeuyamî' pepîn yarakkîrî innape Jesus ku'nenan taruma'tîto'pe to'ya. ³ Mîrîrî yai Paulo Barnabé ko'mamî'pî tu'ke wei kaisarî miarî Paapa maimu ekaremekî pî' meruntî ke. Î' kai'ma morî pe tîwe'to' wenai, unkupî'pîkon wenai pra Uyepotorîkonya upîika'tîkon pî' to' eseurîma'pî. Mîrîrî ye'nen Paapaya meruntî ke Jesus naipontî'san e'to' ton tîrî'pî. Maasa pra era'mato'pe pemonkonyamî'ya yairon pe e'pîika'tînto' yekare wanî. Mîrîrî ye'nen tînaipontî'san pia meruntî tîrî'pîiya. Î' ikupî eserîkan pepîn moropai kure'nan esenumenkanto' ku'to'pe to'ya kai'ma Paapaya itîrî'pî. ⁴ Mîrîrî yai to' e'menkasa' wanî'pî. Tiaronkonya inna ta'pî Judeuyamî' maimu pî' moropai tiaronkon wanî'pî Jesus naipontî'san winîkî tîwe'sanon pe. ⁵ Mîrîrî ye'nen Jesus naipontî'san winîkî tiaronkon eseurîma'pî Judeuyamî' moropai Judeuyamî' pepîn Paulo yu'se pra tîwanîkon ye'nen. Moropai inkamoro esanon pokonpe î' anku'pai tîwe'to'kon kupî'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen ta'pî to'ya: — Iwîpai'nîkon awanî sîrîrî tî'kon ke —ta'pî to'ya. ⁶ Moropai mîrîrî yekare eta tîuya'nîkon yai Paulo Barnabé epe'pî Lистра cidaderî pona moropai Derbe cidaderî pona. Mîrîrî wanî'pî Licaônia pata po tîwe'sen pe. Mîrîrî patakon poro to' wî'tî'pî. ⁷ Miarî mîrîrî warantî Paapa maimu ekaremekî'pî to'ya.

Listra Cidaderî Po Moropai Derbe Cidaderî Po Itekare Ekaremekî To'ya

⁸ Miarî Lистра cidaderî po teerepansa'kon yai warayo' eporî'pî to'ya. Ma'takî pe eesenpo'pî.

Teesenpo'pî pata pai asakoi pe pra awanî'pî. Maasa pra eke'nan pe awanî'pî. ⁹ Mîîkîrîya Paapa maimu ekaremekî Pauloya eta'pî. Moropai mîîkîrî era'ma tûya pe Pauloya epu'tî'pî, innape Paapaya tepi'tî kupî'pîya. ¹⁰ Mîrîrî ye'nen ta'pîiya ipî', meruntî ke: —E'mî'sa'kakî satippe. Asakî taiya pe mîîkîrî warayo' arapumî'pî. Moropai awe'mî'sa'ka'pî satippe eena'pî. Moropai aasarî pia'tî'pî.

¹¹ Mîrîrî kupî Pauloya era'ma tûya'nîkon yai arinîkon pemonkonyamî' insamoro entaimepî'tî'pî tîmaimukon ta. Ta'pî to'ya: —Paapayamî' erepansa' man ukore'ta'nîkon warayo'kon warantî —ta'pî to'ya. ¹² Mîrîrî ye'nen inkamoro ese' ton tîrî'pî to'ya to' kaisarî Júpiter kai'ma Barnabé esatî'pî to'ya. Moropai Paulo esatî'pî to'ya, Mercúrio kai'ma. Maasa pra teeseurîmasen pe awanî'pî. ¹³ Mîîkîrî Jupiter soosirî wanî'pî cidade poro po. Mîrîrî ye'nen Jupiter pî' teepîremasenya tîntîrî ton yenepî'pî mîrîrî cidade ewonto' pia to' yapurîkonpa. Morî yenepî'pîiya yei yari'ku moropai coroa to' pia tîntîrî ton to' yapurîpa kai'ma. Moropai tekînkon anwîpai to' wanî'pî tesorukon ta Paulo Barnabé yapurîkonpa.

¹⁴ Tîise mîrîrî yekare etasa' tûya'nîkon yai Paulo Barnabéya teesewankono'makon pe tîponkon karakapî'tî'pî. Moropai to' eka'tumî'pî ka'ne' pe arinîkon kore'ta. To' entaimepî meruntî ke. ¹⁵ Ta'pî to'ya: —Pemonkonyamî', î' ton pe mîrîrî warantî ikupî yu'se awanîkon anna winîkîi. Anna wanî pepîn Paapa warantî, Paapa pe. Tîise anna wanî amîrî'nîkon warantî warayo'kon

pe —ta'pî to'ya. —Tîise anna wanî sîrîrî tarî akore'ta'nîkon Paapa maimu ekareme'to'pe annaya. Inî'rî mîrîrî ye'ka yapurîya'nîkon namai irumakakonpa sîrîrî Paapa maimu ekaremekî annaya apî'nîkon —ta'pî to'ya. —Tîise Paapa pia neken enna'potî. Paapa yapurîtî ipatîkarî tîiko'mansen. Manni' ka' koneka'tîpon moropai pata koneka'tîpon tuna koneka'tîpon tamî'nawîron sîrîrî pata po tîiko'mansen Paapa nîkoneka'pî. Mîrîrî koneka'tîpon pia enna'potî —ta'pî to'ya to' pî'.
¹⁶ —Pena Paapaya ikupî'pî pemonkonyamî' ko'manto'pe itu'se tîwe'to'kon yawîrî. Maasa pra tepu'tî to'ya pra awanî ye'nen. ¹⁷ Mîrîrî tanne Paapaya anî' pe tîwanî ekareme'pî'tî'pî tîwîrî morî kupî tîuya wenai epu'to'pe to'ya kai'ma. Mîikîrî Paapaya kono' yarima ka' poi. Mîikîrî Paapaya uyekkarikon emîsa' mo'ka weiyu ton tîrî. Mîikîrî Paapaya uyekkarikon ton tîrî. Mîikîrî Paapaya atausinpanto' tîrî uyewankon ya' —ta'pî to'ya.
¹⁸ Mîrîrî taa tîpo tekînon anwîpai to' ko'mamî'pî inkamoro yapurîpa, mîrîrî namai to' eseka'nunka tîise.

¹⁹ Mîrîrî tîpo iipî'san Antioquia cidaderî poi moropai Icônio cidaderî poi inkamoroya arinîkon meruntîannîpî'pî Paulo taruma'tîto'pe to'ya. Mîrîrî ye'nen Paulo pa'tîpî'tî pia'tî'pî to'ya tî'kon ke. Iworoka'pî to'ya moropai poro pona cidade poi aasa'mantasa' kai'ma. ²⁰ Tîise mîikîrî pia innape Jesus ku'nenan emurukuntî'pî iwoi. Moropai mîikîrî e'mî'sa'ka'pî inî'rî. Inî'rî eewomî'pî mîrîrî cidade ta. Moropai tiaron wei yai Paulo Barnabé wî'tî'pî Derbe cidaderî pona.

Antioquia Pona Paulo Barnabé Enna'po

²¹ Miarî Derbe cidaderî pona teerepansa'kon pe Paapa maimu ekaremekî'pî Paulo Barnabéya. Mîrîrî yai tu'ke innape Jesus kupî'pî to'ya. Mîrîrî tîpo to' enna'po'pî Listra cidaderî pona Icônio cidaderî pona moropai Antioquia Pisídia pata po tîwe'sen pona. ²² Miarî innape Jesus ku'nenan panama'pî to'ya inî' panpî' meruntî ke innape iku'to' to'ya e'to'pe to' pîika'tî'pî to'ya. Maasa pra uyesa'kon pe Paapa yu'se e'nî ya, mararî pra e'taruma'tînto' yapîtanî'pî e'pai awanî kai'ma to' yeurîma'pî to'ya. ²³ Mîrîrî tîpo soosi esanon ton menka'pî Jesus naipontî'sanya soosikon kaisarî. Inkamoro pona to' epîrema ko'mannî'pî'pî tekkarikon tonpai pra esatî'pî to'ya Paapa pî'. Manni' innape to' nîkupî'pî pî' esatî'pî to'ya, to' pîika'tîto'peiya to' meruntîri ton tîto'peiya kai'ma. ²⁴ Mîrîrî tîpo Paulo Barnabé enna'po'pî Pisídia pata poro to'sarî to' wîtî'pî Panfília pata pona teerepamîkon pîkîrî. ²⁵ Miarî inkamoroya Paapa maimu ekaremekî'pî nîrî Perge po. Mîrîrî tîpo to' wîtî'pî Atália peyakî pona to' erepamî'pî.

²⁶ Tarîpai inkamoro asara'tî'pî mîrîrî Atália peyakî po apo'yen ya' tuutîkonpa Antioquia cidaderî pona Síria pata po tîwe'sen pona. Mîrîrî pata wanî'pî pena inkamoro Paulo Barnabé rumaka to'ya Paapa esenyaka'mato' ku'to'pe to'ya pata'pî pe. Morî pe Paapa e'to' wenai mîrîrî teesenyaka'mato'kon aretî'kasa' to'ya wanî'pî. ²⁷ Mîrîrî ye'nen miarî teerepanse tamî'nawîronkon pemonkonyamî' muurunkuntî'pî to'ya innape Jesus ku'nenan moropai inkamoro pî' î'

kupî'pî Paapaya ekaremekî'pî to'ya. Inkamoro eseurîma'pî ekaremekî'pî to'ya î' ku'sa' Paapaya tîwenai'nîkon. Mîrîrî ekaremekî'pî to'ya. Moropai î' kai'ma Paapaya Judeuyamî' pepîn pîika'tî'pî, mîrîrî ekaremekî'pî to'ya to' pî'. ²⁸ Mîrîrî tîpo inkamoro Paulo Barnabé ko'mamî'pî kure'ne miarî innape Jesus ku'nenan kore'ta.

15

Jesus Naipontî'san Moropai Soosi Esanon Pokonpe Paulo Barnabé Emurukuntî.

¹ Antioquia po tîwanîkon yai tiaronkon Judeuyamî'ya Judéia poi iipî'sanya innape Jesus ku'nenan yenupa'pî tesorukon ta. Ta'pî to'ya to' pî' see warantî: —Anî'ya tîmere pi'pî pottî ya'tîsa' pra awanî ya, awe'pîika'tî eserîke pra awanî. Maasa pra Moisésya ta'pî yawîrî ikupî anî'ya pra awanî ye'nen awe'pîika'tî eserîke pra awanî —taapî'tî'pî to'ya. ² Mîrîrî eta tîuya'nîkonya yai Paulo moropai Barnabéya inna taa pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen inkamoro to' yenupatîponkon pokonpe to' eseurîma'pî. —Mîrîrî ye'ka pepîn —ta'pî to'ya. Tîise inkamoroya yuuku pra awanî'pî. Maasa pra tesorukon yawîrî ikupî to'ya yu'se tîwanîkon ye'nen. Mîrîrî yeseru koneka tîuya'nîkon pra awanî ye'nen innape Jesus ku'nenanya Paulo moropai Barnabé moropai tiaronkon innape Jesus ku'nenan yarima'pî Jerusalém pona to' wîtîto'pe inî' panpî' mîrîrî yekare epu'se to' wîtîto'pe kai'ma Jesus naipontî'san pia, moropai soosi esanon pia. ³ Inkamoro ese'ma'tî'pî Antioquia poi. Tuutîkon pe to' wîtî'pî Fenícia pata poro, moropai Samaria pata

poro. Mîrîrî yai inkamoroya î' kai'ma Judeuyamî' pepînya innape Jesus ku'sa' ekaremekî'pî miarî to' pî'. Mîrîrî yekare eta tîuya'nîkon ya yai to' ena'pî kure'ne taatausinpai mîrîrî pî'.

⁴ Mîrîrî yai Jerusalém pona to' erepamî yai inkamoro pata'se' ton tîrî'pî innape Jesus ku'nenanya, moropai inaipontî'sanya moropai soosi esananya to' pata'se' ton tîrî'pî. Inkamoroya mîrîrî pe rî î' kupî'pî Paapaya ekaremekî'pî tîwenai'nîkon. Judeuyamî' pepînya innape Jesus kupî'pî imaimu eta tîuya'nîkon wenai. Mîrîrî ekaremekî'pî to'ya to' pî'. ⁵ Mîrîrî tanne moro to' wanî'pî fariseuyamî' innape Jesus kupî'ponkon. Inkamoroya ta'pî: —Judeuyamî' pepînya tîmere pi'pî pottî ya'tî to'ya e'pai awanî mîrîrî. Î' kai'ma Moisésya taasa' yawîrî ikupî e'pai awanî mîrîrî —ta'pî fariseuyamî'ya. —Mîrîrî warantî pra to' wanî ya, to' e'piika'tî pepîn —ta'pî to'ya.

⁶ Mîrîrî ye'nen inkamoro Jesus naipontî'san, moropai soosi esa' pe tîwe'sanon pokonpe to' emurukuntî'pî, mîrîrî yeseru konekakonpa kai'ma. ⁷ Mîrîrî pî' kure'ne teeseurîmakon aretî'ka pe, Pedro e'mî'sa'ka'pî moropai ta'pîiya: —Uyonpayamî', epu'nenan amîrî'nîkon morî pe î' kai'ma Paapaya umenka'pî akore'tapai'nîkon pena pu'kuru pra, sîrîrî tîmaimu ekareme'to'peuya kai'ma Judeuyamî' pepîn pî', mîrîrî Jesus yekare eta tîuya'nîkon yai innape iku'to'pe to'ya. ⁸ A'kî, Paapaya tamî'nawîronkon yewan epu'nenya Morî Yekaton Wannî yarima'pî to' esa' pe aako'manto'pe uurî'nîkon pia yarima'pî tîuya warantî. Mîrîrî wenai epu'tî pî' uurî'nîkon man

innape to' e'pîika'tîsa' man. ⁹ Maasa pra imakui'pî to' nîkupî'pî mo'ka'pî Paapaya innape tikupî to'ya wenai. Mîrîrî warantî nîrî uurî'nîkonya innape ikupî yai unkupî'pîkon imakui'pî mo'ka'pîiya. Mîrîrî ye'nen Paapaya uurî'nîkon era'ma se' kaisarî, e'sentai pra. ¹⁰ Tîise î' wani' awanî ye'nen taaya'nîkon tiaronkon pî', "Moisésya taasa' yawîrî e'pai awanîkon," mîrîrî yawîrî pra e'nî tanne, mîrîrî yawîrî pra utamokon nurî'tiyamî' e'sa' tanne. Tîise î' wani' awanî ye'nen tiaronkonya mîrîrî amîi'ne yarî yu'se awanîkon yarî yentainon. Mîrîrî warantî taaya'nîkon wenai Paapa ekore'ma yu'se ka'rî awanîkon apî'nîkon. ¹¹ Mîrîrî ye'ka pe pra neken. Maasa pra e'pîika'tîsa' epu'tî tî'noko'pî pe Jesusya uurî'nîkon ku'sa' wenai. Mîrîrî morî pe Paapa e'to' wenai nîrî inkamoro Judeuyamî' pepîn e'pîika'tîsa' man —ta'pî Pedroya.

¹² Tîise mîrîrî tîpo Pedro eseurîma eta tîuya'nîkon tîpo moo to' wanî'pî, inî'rî Paulo moropai Barnabé eseurîma etakonpa. Inkamoroya î' kai'ma ikupî eserîkan pepîn kupî'pî moropai kure'nan es-enumenkanto' kupî'pî Paapaya to' wenai. Mîrîrî ekaremekî'pî to'ya. Judeuyamî' pepîn pîika'tîsa' Paapaya ekaremekî'pî to'ya. ¹³ Paulo Barnabé eseurîma ataretî'ka pe, Tiago e'mî'sa'ka'pî. Moropai ta'pîiya: —Uyonpayamî', maasa eseurîma etatî —ta'pîiya. ¹⁴ —Amenrî Simão eseurîma ataretî'ka eta'nîkon man. Paapaya tiaronkon menkasa' tîmîrî ton pe Judeuyamî' pepîn kore'tapai tîpemonkono pe to' e'to'pe kai'ma. Mîrîrî ye'nen epu'tî'nîkon Judeuyamî' pepîn sa'namanen pe Paapa wanî. ¹⁵ Pena sîrîrî pî' Paapa maimu ekareme'nenan

profetayamî' nurî'tî eseurîma'pî. Imenuka'pî to'ya see warantî: ¹⁶ Paapaya ta'pî:

“Maasa uupî kupî sîrîrî Judeuyamî', Davi payanî'san pîika'tîi.

Î' pe pra rî inkamoro wanî, tîise morî pe to' konekauya kupî sîrîrî, pena to' e'sa' warantî.

Maasa pra inkamoro esa' ton tîrîuya kupî sîrîrî to' yonpa ke rî, inkamoro ko'manto'pe morî pe.

¹⁷ Mîrîrî unкупî'pî era'ma tîuya'nîkon wenai uyuwa Judeuyamî' pepînya.

Inkamoro wanî unmenka'san pe uurî ton pe to' e'to'pe.”

Am 9.11,12

Sîrîrî pî' Paapa eseurîma'pî ikonekatîpon. ¹⁸ Î' kai'ma ikupî tîuya ekaremekî'pîiya pena tîmaimu ekareme'nenan wenai —ta'pî Tiagoya.

¹⁹ —Mîrîrî ye'nen uurî esenumenkato' wanî uurî'nîkonya taa e'pai pra awanî Moisés maimuya taasa' yawîrî to' ko'mannîto'pe. Mîrîrî warantî awanî ya, sa'me awanî Judeuyamî' pepîn pia, innape Jesus ku'nenan pia. ²⁰ Uurî esenumenka kaareta anmenukapai awanî sîrîrî to' pia. Taato' to' pî', to' yeseru penaro' rumakato'pe to'ya, mia' ke ikonekasa' pia, to' napurî ton pe to' nîrîrî'pî sararu yanî to'ya namai. Moropai taapai awanî nîrî to' pî', se' tapairî wîri'sanyamî' yarakkîrî to' wanî namai, moropai wîri'sanyamî' wanî namai se' tapairî warayo'kon yarakkîrî. Taapai awanî nîrî i'mî ye'pî waikî'sa' yanî to'ya namai mîn epa'kasa' pra tîise. Inî'rî imînî yarakkîrî yanî to'ya namai.

²¹ Maasa pra mîrîrî warantî to' wanî ya, inkamoro

yewanmîrî to' yeseru yairî pra to' wanî ye'nen. Maasa pra mîrîrî yekare epu'tî Judeuyamî'ya pena pata pai Moisés maimuya taasa' eta pî' to' ko'manpî'tî sábadó kaisarî to' eperé'to' yewî'kon ta. Mîrîrî ye'nen mîrîrî tesorukon rumakato'pe to'ya —ta'pî Tiago.

Judeuyamî' Pepîn Pia Kaareta Yarima To'ya

²² Tiago eseurîmasa' tîpo, Jesus naipontî'sanya moropai soosi esananya, tamî'nawîron innape Jesus ku'nenan pokonpe si'ma Antioquia pona kaareta yarîtonkon warayo'kon menka'pî, Paulo moropai Barnabé pokonpe attîtonkon. Judas itese' waikatoí Barsabás, moropai Silas asakî'ne neken to' menka'pî to'ya. Insamoro epu'tî'pî innape Jesus ku'nenanya yairî to' yeseru wanî. ²³ Inkamoro yaipontî'pî to'ya mîrîrî kaareta yaato'pe to'ya kai'ma. Ta'pî to'ya:

Anna Jesus naipontî'san moropai soosi esananya taa anna wanî ayonpakon pe innape Jesus kupî'nîkon wenai. Mîrîrî ye'nen anna maimu man amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn Antioquia ponkon moropai Síria ponkon moropai Cilícia ponkon pia.

²⁴ Akore'ta'nîkon anna yonpayamî' wîtîsa' yai kure'ne ayewankono'ma'pîkon to'ya epu'tî pî' anna man. Inkamoroya î' kai'ma ayenupasa'kon ya anna maimu pe pra awanî mîrîrî. ²⁵ Mîrîrî ye'nen annaya tamî'nawîrî si'ma teesetai insamoro warayo'kon yarima sîrîrî aapia'nîkon, uyonpayamî'. To' wîtî sîrîrî uwakîrikon pu'kuru uyonpayamî' Paulo, Barnabé pokonpe. ²⁶ Insamoro Paulo

Barnabéya itekare ekaremekî pî' to' ko'mamî'pî. Mîrîrî wenai to' anwîpai tiaronkon wanî'pî Uyepotorîkon Jesus Cristo yekare ekaremekî to'ya wenai. ²⁷ Mîrîrî ye'nen Judas moropai Silas yarima annaya sîrîrî amîrî'nîkon pia ayarakkîrî'nîkon to' eseurîmato'pe morî pe sîrîrî kaareta anna nîmenuka'pî pî'. Inkamoroya ekaremekî morî pe apî'nîkon. ²⁸ Sîrîrî yekare koneka'pî Morî Yekaton Wannîya moropai annaya. Inî'rî Moisés maimuya taasa' yawîrî awanîkon e'pai pra awanî. Maasa pra mîrîrî yawîrî awanîkon ya sa'me awanî. Tîise ankupîkon ton ekaremekî annaya epu'tîkonpa. ²⁹ Mîrîrî ye'nen mia' ke ikonekasa' to' napurî ton pe pia to' nîtîrî'pî sararu yanîya'nîkon namai. Moropai i'mî ye'pî tîwaikkî'se iwîsa' yanîya'nîkon namai, imînî yarakkîrî. Moropai imakui'pî kupî pî' eesenumenkakon namai, se' tapairî wîri'sanyamî' yarakkîrî awanîkon namai. Moropai wîri'sanyamî' wanî namai se' tapairî warayo'kon yarakkîrî. Mîrîrî warantî ikupîya'nîkon ya, morî pe awanîkon.

Mîrîrî warantî kaareta menuka'pî to'ya.

³⁰ Mîrîrî tîpo inkamoro Paulo Barnabé moropai Judas Silas ese'ma'tî'pî Antioquia pona. Mîrîrî kaareta yarî'pî to'ya. Miarî teerepansa'kon pe innape Jesus ku'nenan muurukuntî'pî to'ya moropai mîrîrî kaareta rumaka'pî to'ya to' pia. ³¹ Moropai mîrîrî kaareta erenkasa' tîuya'nîkon tîpo taatausinpai to' wanî'pî. Î' taasa' kaaretaya epu'tî'pî to'ya mîrîrî yai. Mîrîrî ye'nen kure'ne to' atausinpa'pî. ³² Mîrîrî tîpo Paapa

maimu ekareme'nenan Judas, Silas eseurîma'pî. Inkamoroya to' meruntîtannîpî'pî inî' panpî'. Mîrîrî ye'nen taatausinpai to' wanî'pî. ³³ Mîrîrî tîpo to' ko'mamî'pî mararî wei kaisarî moropai to' enna'po'pî Jerusalém pona taipontî'tîponkon pia. Mîrîrî ye'nen to' esekaremekî'pî. Moropai inkamoroya ta'pî: —Inna, morî pe atîti —ta'pî to'ya to' pî'. ³⁴ Tîise teesekaremekî tîpo e'nîmîpai Silas wanî'pî. Mîrîrî ye'nen awe'nîmî'pî.

³⁵ Moropai Paulo Barnabé e'nîmî'pî nîrî Antioquia po. Innape Jesus ku'nenan yenupa'pî to'ya. Moropai tiaronkonya nîrî to' yenupa'pî Paapa maimu pî'.

Paulo Moropai Barnabé Epantaka

³⁶ Mîrîrî tîpo Pauloya ta'pî Barnabé pî': —Enna'ponpai awanî sîrîrî uyonpakon innape Jesus kupîtîpono'san yekare etapî'se cidadekon poro —ta'pîiya. —Manni' o'non poro uurî'nîkonya itekare ekaremekî ne'tikini mîrîrî poro wîtînpai awanî sîrîrî —ta'pîiya. —Morî pe to' ko'mamî yekare etai —ta'pîiya. ³⁷ Mîrîrî yai Barnabéya ta'pî: —João Marcos yaapai man —ta'pîiya. ³⁸ Tîise Pauloya yuuku'pî: —Kaane, attî e'pai pra man. Maasa pra pena uupiapai'nîkon Panfília pata poi awenna'po'pî. Tamî'nawîrî uurî'nîkon asato' poro aasa'sa' pra wanî'pî —ta'pîiya. Tîise, —Kaane —ta'pî Barnabéya. —Attî e'pai man. Tîise yuukuiya pra Paulo wanî'pî. ³⁹ Mîrîrî pî' to' eseurîma'pî mîrîrî wenai. Mîrîrî tîpo to' epantaka'pî Paulo Barnabé yarakkîrî. Mîrîrî ye'nen Barnabéya João Marcos yari'pî tarakkîrî. To' asara'tî'pî apo'yen ya' tuutîkonpa Chipre wono pona. ⁴⁰ Tîise Pauloya

Silas menka'pî tarakkîrî attîto'pe kai'ma. Moropai inkamoro pona to' epîrema'pî. Ta'pî to'ya: — Paapa, morî amîrî. Mîrîrî morî pe awe'to' wenai insanan pîika'tîkî morî pe to' wîtîto'pe —ta'pî to'ya. Mîrîrî tîpo to' ese'ma'tî'pî. ⁴¹ Mîrîrî yai Paulo Silas wîtî'pî to'sarî Síria pata poro moropai Celícia pata poro. Inkamoroya mîrîrî warantî innape Jesus ku'nenan yausinpa'pî mîrîrî yai tuutîsa'kon yai, taatausinpai to' ko'manto'pe kai'ma.

16

Timóteo Wîtî Paulo, Silas Yarakkîrî

¹ Moropai Paulo wîtî'pî Derbe cidaderî pona moropai Listra cidaderî pona. Miarî Listra po Timóteo ko'manpî'tî'pî. Paapa yapurînen pe awanî'pî. Mîkîrî yan wanî'pî Judeupa' pe moropai innape Jesus ku'nen pe. Tîise iyun wanî'pî Judeu pe pra tîise grego pe. ² Morî pe Timóteo ko'manpî'tî'pî, tamî'nawîronkon innape Jesus ku'nenanya epu'tî'pî Listra ponkon moropai Icônio ponkonya. —Morî pe Timóteo yeseru man —taapî'tî'pî to'ya. ³ Timóteo anapai Paulo wanî'pî tarakkîrî'nîkon. Tîise imere pi'pî pottî ya'tîsai'ya pra iyun wanî'pî. Maasa pra Judeu pe pra awanî'pî. Mîrîrî epu'tî'pî tamî'nawîronkonya Judeuyamî' yeseru yawîrî pra awanî ye'nen to' kore'ta aasarî eserîke pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen imere pi'pî pottî ya'tî me'po'pî Pauloya tarakkîrî'nîkon attîto'pe. ⁴ Moropai Paulo, Silas wîtî'pî Timóteo yarakkîrî. To' wîtî'pî. Tu'ke cidadekon poro to' wîtî'pî. Kaareta pinunpa'pî to'ya. Mîrîrî kaareta wanî'pî Jerusalém ponkon

eseurîmato'. Mîrîrî kaareta pona Jesus naipontî'san nekaremekî'pî moropai innape Jesus ku'nenan esanon nekaremekî'pî. Mîrîrî pinunpa'pî Paulo pokonya. —Mîrîrî kaaretaya taasa' yawîrî ko'mannîpai'nîkon —taapîti'pî to'ya. ⁵ Mîrîrî warantî meruntî ke innape Jesus ku'nenan ena'pî. Inî' panpî' epu'tî'pî to'ya moropai inî' panpî' innape ikupî'pî to'ya. Moropai tu'ke panpî' to' epamî'pî wei kaisarî.

Paulo We'ne'pîti Macedônia Pon Warayo' Yarakkîrî

⁶ Moropai Paulo pokon wîti'pî. Mîrîrî yai Morî Yekaton Wannîya ta'pî to' pî': —Katîti Ásia pata pona Paapa maimu ekareme'se — ta'pîiya. Mîrîrî ye'nen to' wîti'pî Frégio-Galácia pata poro. ⁷ Moropai to' erepamî'pî Mísia pata pona. Mîrîrî yai Bitínia pata pona itîpai to' wanî'pî teuren. Tîise inî'rî Morî Yekaton Wannîya to' wîti tîrî pra awanî'pî. ⁸ Mîrîrî ye'nen Mísia pata yuwa'ka'pî to'ya moropai to'sarî to' wîti'pî Trôade pona. ⁹ Mîrîrî ewarono' ya' Paulo we'ne'pîti warantî wanî'pî. Mîrîrî tîwe'ne'pî'to' ya' warayo' era'ma'pîiya, Macedônia poinon. Mîkîrî warayo'ya Paulo yeka'nunka'pî. Taapîti'pîiya: —Asîkî Macedônia pona, anna pîika'tîi asîkî —kai'ma taapîti'pîiya, mîkîrî warayo'ya. Mîrîrî warantî Paulo we'ne'pîti'pî. ¹⁰ Moropai Paulo we'ne'pîti tîpo anna ekoneka'pî Macedônia pona anna wîti'to'pe. Maasa pra anna wîti yu'se Paapa wanî epu'tî'pî annaya, itekare ekareme'se to' pî'.

Lídia, Filípos Ponya Innape Jesus Kupî

11 Mîrîrî ye'nen anna asara'tî'pî apo'yen ya' Trôade poi. Miarî pai anna wî'tî'pî to'sari Samotrácia wono pona. Moropai tiaron wei yai anna wî'tî'pî anna erepamî'pî Neápolis peyaki pona. 12 Miarî pai anna wî'tî'pî Filípos pona. Mîrîrî Filípos cidaderî wanî'pî ipîkku pe tîwe'sen Macedônia pata pon. Romanoyamî' ko'manto'pe awanî'pî. Moro anna ko'mamî'pî mararî.

13 Moropai sábadó yai anna epa'ka'pî cidade yapai iren ena pona. Moro Judeuyamî' epîremato' pata wanî kai'ma anna esenumenka'pî. Mîrîrî ye'nen anna wî'tî'pî. Moropai moro anna ereuta'pî moropai anna eseurîma'pî wîri'sanyamî' itî'san epîremai yarakkîrî. 14 Mîrîrî ya wîri' wanî'pî itese' Lídia, Tiatira cidaderî pon. Mîikîrî wanî'pî teesenyaka'masen suuyu kamisa morîkon ke tîwe'repa pî'. Mîikîrî wanî'pî Paapa yapurînen pe. Mîrîrîya anna eseurîma eta'pîiya. Moropai Paapaya eesenumenkato' ton tîrî'pî î' taasa' Pauloya ku'to'peiya innape. 15 Mîrîrî tîpo mîikîrî moropai itewî' tawonkon esenpatakona'pî. Mîrîrî tîpo ta'pîiya anna pî': —Innape Uyepotorîkon ku'nen pe wanî tarîpai, epu'tîya'nîkon ya, maai'tîi uyewî' ta iko'manse —ta'pîiya anna pî'. Mîrîrî ye'nen imaimu wenai anna wî'tî'pî itewî' ta.

Atarakkannîto' Yewî' Ta Paulo Silas Yari To'ya

16 Mîrîrî tîpo tiwin wei yai epîremanto' pata pona anna wî'tî tanne, ikaraiwarî poitîrîpa'ya anna eporî'pî. Mîikîrî wanî'pî o'ma' yarakkîrî tîwe'sen pe. Mîikîrî eseurîmapî'tî'pî pemonkonyamî' yarakkîrî maasa awe'kupîton pî' to' yarakkîrî. Mîrîrî wenai mîikîrî karaiwarîtononya tu'ke tîniru yapi'pî'tî'pî.

17 Mîikîrîya anna wenaimepîti'pî tîwentaimepî'se. Taapîti'pîiya: —Insanan warayo'kon wanî Paapa ipîkku poitîrîtonon pe. Apî'nîkon e'pîika'tînto'yekare ekareme'nenan insamoro —kai'ma taapîti'pîiya. 18 Tu'ke wei kaisari aako'manpîti'pî mîrîrî taa pî'. Mîrîrî pî' Paulo eseta'ka tu'ka'pî. Moropai teera'tîi ta'pîiya o'ma' pî': —Tauya apî', Jesus Cristo maimu pe epa'kakî mîikîrî yapai —ta'pîiya. Mîrîrî taiya pe rî o'ma' epa'ka'pî tiwinari.

19 Moropai mîikîrî karaiwarîtononya epu'tî'pî. Inî'rî tîniru yapisî to'ya pepîn maasa pra inî'rî awe'kupîton pî' mîikîrî aurîno'pî eseurîma eserîke pra awanî'pî o'ma' epa'kasa' ye'nen. Mîrîrî ye'nen Paulo, Silas yapisî'pî to'ya. Yari'pî to'ya mîrîrî cidade esanon pia, ipîkkukon pia. 20 Moropai to' enepî tîuya'nîkon pe, ta'pî to'ya ipîkkukon pî': —Judeuyamî' insamoro, imakui'pî kupî to'ya tari upatakon po. 21 To' yeseru uyeserukon warantî pra man. To' yeseru yawîrî uurî'nîkon ko'mamî eserîke pra man, Romanoyamî' uurî'nîkon mîito'pe —ta'pî to'ya tesa'kon pî'.

22 Mîrîrî pî' tamî'nawîronkon pemonkonyamî' entaimepîti'pî Paulo moropai Silas winîkîi. Moropai to' esananya to' pon mo'ka'pî to' po'pîti me'pokonpa. Moropai to' po'pîti me'po'pî to'ya yei ke. 23 Marari pra to' po'pîti tîuya'nîkon tîpo to' yarakkamo'pî to'ya atarakkannîto' yewî' ta. Moropai ta'pî to'ya atarakkannîto' ko'mannî'nen pî': —Insanan warayo'kon ko'mannî'kî morî pe to' epa'ka namai —ta'pî to'ya ipî'. 24 Mîrîrî eta tîuya pe atarakkannîto' ko'mannî'nenya Paulo, Silas yari'pî quarto ta, itu'nakan ta moropai to' puu yeka'ma'pî

to'ya yei amî'ne yai. Mîrîrî warantî ikupî'pîiya to' epa'ka namai maasa pra itesa'ya ta'pî —Morî pe to' ko'mannî'kî —kai'ma mîto'pe.

²⁵ Mîrîrîya anoinna yairî Paulo, Silas epîrema'pî moropai to' eserenka'pî, Paapa yapurî'pî to'ya tiaronkon tarakkîronkonya eta tanne.

²⁶ Mîrîrî yai tiwinarî pata e'tîtîtkka'pî kure'ne. Moropai atarakkannîto' yewî' e'tîtîtkka'pî mana'takon esettapuruka'pî tamî'nawîrî. Moropai tamî'nawîronkon yewa'tîto'kon atarakkanmoka'pî.

²⁷ Mîrîrî yai to' ko'mannî'nen paka'pî. Moropai mana'takon esettapurukasa' era'ma tûya yai eranne' pe eena'pî. Tamî'nawîronkon ama'ye'kon epen pî' man kai'ma eesenumenka'pî. Mîrîrî ye'nen tîkasuparai mo'ka'pîiya tîwe'wîpa kai'ma.

²⁸ Tîise Paulo entaime'pî aronne: —Aawarîrî ke'wîi tamî'nawîrî anna man tarî —ta'pîiya.

²⁹ Mîrîrî eta tûya pe ta'pîiya ipoitîrî pî': —Uweiyu ton era'mata —ta'pîiya. Moropai eeka'tumî'pî Paulo, Silas pia. Tîwe'tîtkka' pe awe'sekunka'pî to' pia eranne' pe tîwanî ye'nen. ³⁰ Moropai to' yari'pîiya atarakkannîto' yewî' tapai. Moropai ta'pîiya to' pî': —Uyonpayamî', î' ku'to'peuya e'pîika'tîto'pe —ta'pîiya.

³¹ Moropai yuuku'pî Paulo, Silasya: —Jesus ku'kî innape —ta'pî to'ya ipî'. —Innape ikupîya ya, apîika'tî Paapaya, amîrî moropai ayonpayamî' —ta'pî to'ya. ³² Moropai Uyepotorîkon maimu pî' mîikîrî yeurîma'pî to'ya tiaronkon itewî' tawonkon pokonpe. ³³ Moropai mîrîrî yai Paulo, Silas ye'netîkon rona'pîiya. Mîrîrî tîpo mîikîrî esenpatakona'pî tonpayamî' yarakkîrî.

³⁴ Teesenpatakonasa' tîpo Paulo, Silas yari'pîiya tewî' ta. Miarî to' ya're' ton yenpo'pîiya. Moropai kure'ne aatausinpasa' wani'pî' mîikîrî moropai tonpayamî' innape Paapa ku'sa' tîuya'nîkon ye'nen.

³⁵ Eerenma'sa' pe surarayamî' yarima'pî cidade ponkon esanonya atarakkannîto' yewî' ta. Teerepansa'kon pe ta'pî to'ya: —Inkamoro Paulo, Silas yenpa'kakî to' wîtîto'pe —ta'pî surarayamî'ya.

³⁶ Mîrîrî ye'nen atarakkannîto' ko'mannî'nenya to' maimu ekaremekî'pî Paulo, Silas pî'. Ta'pîiya: —Surarayamî' yarimasa' cidade ponkon esanonya man tarî amîrî'nîkon rumakato'peuya —ta'pîiya. —Mîrîrî ye'nen attîkon eserîke awanî tîwanmîra —ta'pîiya.

³⁷ Tîise ta'pî Pauloya: —Kaane, anna wîtî pepîn. Anna po'pîtî'pî to'ya tamî'nawîronkonya era'ma tanne, anna Romanoyamî' tîise. Moropai ama' pe anna anarimapai to' wanî tarîpai, tiaronkonya epu'tî namai. Tîise tîwî to' naiipî anna rumakato'pe to'ya tîwarîrî'nîkon —ta'pî Pauloya.

³⁸ Moropai î' taasa' Pauloya ekaremekî'pî surarayamî'ya tesa'kon pî'. Moropai Paulo, Silas wanî Romanoyamî' pe eta tîuya'nîkon pe to' esa' ena'pî eranne' pe. ³⁹ Mîrîrî ye'nen to' wîtî'pî Paulo, Silas pia. Morî pe to' eseurîma'pî to' yarakkîrî: —Î' wani' pra man, tarîpai —ta'pî to'ya. Moropai atarakkannîto' yewî' tapai Paulo, Silas yari'pî to'ya. Moropai cidade yapai to' epa'kato'pe yeka'nunka'pî to'ya. ⁴⁰ Atarakkannîto' yewî' tapai teepa'kakon ya to' wîtî'pî Lídia yewî' ta. Miarî innape Jesus ku'nenan era'ma'pî to'ya.

Moropai to' meruntâtannîpî'pî to'ya. Mîrîrî tîpo to' ese'ma'tî'pî mîrîrî Filípos cidaderî poi.

17

Tessalônica Cidaderî Pona Paulo, Silas Wîtî

¹ Inkamoro wîtî'pî Anfípolis cidaderî poro moropai Apolônia cidaderî poro. Moropai to' erepamî'pî Tessalônica cidaderî pona. Miarî Judeuyamî' epereto' yewî'kon ta to' wîtî'pî tesorukon ta. ² Seurîwî'ne sábadó kaisari to' wîtîpî'pî. Mîrîrî ya Paapa maimu e'menukasa' pî' pemonkonyamî' yeurîma'pî to'ya miarî, tesorukon yawîrî. ³ Pauloya ekareme'pî'tî'pî î' kai'ma pîika'tîton Paapa nîmenka'pî e'taruma'tîpai awanî'pî ekaremekî'pîiya. Mîrîrî tîpo aasa'mantasa' tîpo, Paapaya i'mi'sa'ka ekaremekî'pîiya nîrî. Mîikîrî Jesus yekare pî' eeseurîma'pî: —Mîikîrî Jesus pîika'tîton Paapa narima'pî tauya sîrîrî apî'nîkon —ta'pîiya. ⁴ Mîrîrî yai Paulo, Silas teurîmakon yai, innape ikupî'pî arinîkon pemonkonyamî'ya. Tiaronkon Judeuyamî'ya moropai Paapa yapurînenan gregoyamî'ya moropai arinîkon wîri'sanyamî' ipîkkupa' pe tîwe'sanonya nîrî ikupî'pî innape.

⁵ Tîise innape iku'nenan pepîn Judeuyamî' inkamoro kinmuwa'pî to' winîkîi. Inkamoroya pemonkonyamî' se' tapaironkon rî eseporo rî tîwe'sanon warayo'kon yanno'pî. Î' rî see imakui'pî ku'to'pe to'ya Paulo winîkîi. Inkamoroya mararî pra pemonkonyamî' ekore'ma emapu'tî'pî Paulo, Silas winîkîi. Mîrîrî yai to' ekatumî'pî Paulo, Silas yuwai Jasom yewî' ta. ˘Mîrîrî yai tî' yenunpî'tî'pî

to'ya mararî pra Jasom yewî' pona inna'ta ya'morikka'pî to'ya, tîise Paulo eporî to'ya pîn. ⁶ Mîrîrî ye'nen eporî tîuya'nîkon warantî pra Jason woroka'pî to'ya. Yari'pî to'ya ipîkku pe tîwe'sen rawîrî, pemonkonyamî' rawîrî. Moropai tiaronkon innape Jesus ku'nenan pokonpe to' yari'pî to'ya. Ta'pî to'ya: —Insamoro warayo'kon imakui'pî kupî pî' to' wanî sîrîrî cidade po. Ikupî'pî to'ya sinporo tarîpai to' erepansa' tarîwaya imakui'pî ku'se —kai'ma to' eseurîma'pî. ⁷ — Inkamoro wanî'pî Jasom yewî' ta tîise î' kai'ma yairî ipîkkukon yeseru yawîrî ikupî to'ya pepîn. Yairî pra to' ko'mamî —ta'pî to'ya. —Tiaron uyesa'kon moro man taa pî' to' ko'mamî, itese' Jesus —taa to'ya. ⁸ Mîrîrî eta tîuya'nîkon ya arinîkon pemonkonyamî' moropai to' esanon wanî'pî inî' panpî' îri pe to' winîkî. ⁹ Mîrîrî ye'nen ipîkkukonya ta'pî Jason moropai tiaronkon pî', tîniru ye'mato'pe to'ya kai'ma. Mîrîrî tîpo to' rumaka'pî to'ya.

Beréia Cidaderî Pona Paulo, Silas Wîtî

¹⁰ Mîrîrî tîpo eewaronpansa' pe tiaronkon innape Jesus ku'nenanya Paulo, Silas yari'pî Beréia cidaderî pona. Miarî eerepansa'kon yai to' wîtî'pî Judeuyamî' epere'to' yewî'kon ta. ¹¹ Miarî pemonkonyamî' wanî'pî morî pe panpî' Paapa maimu anetapai to' wanî'pî Tessalônica ponkon warantî pra. Paapa maimu eta'pî to'ya tîwakîrikon pe. Mîrîrî ye'nen wei kaisarî to' esenupa'pî'tî'pî Paapa maimu e'menukasa' pî', anepu'pai tîwanîkon ye'nen. Innape Paulo nekaremekî'pî wanî anepu'pai to' wanî'pî kure'ne.

¹² Mîrîrî warantî tu'kankon Judeuyamî'ya innape Jesus kupî'pî. Moropai tu'ke gregoyamî' moropai wîri'sanyamî' gregayamî' ipikkupa'konya innape ikupî'pî nîrî.

¹³ Mîrîrî yai Beréia po Paulo, Silasya Paapa maimu ekaremekî eta'pî Tessalônica ponkon Judeuyamî'ya. Mîrîrî ye'nen to' wîtî'pî miarî ya to' yekare pî'. Inkamoroya pemonkonyamî' pî' ta'pî imakui'pî ku'to'pe to'ya to' winîkîi. ¹⁴ Mîrîrî yekare eta tûya'nîkon yai, innape Jesus ku'nenanya Paulo yari'pî tuna ena pona apo'yen ya' aasara'to'pe tûise Silas moropai Timóteo e'nîmî'pî Beréia po.

¹⁵ Inkamoro innape Jesus ku'nenan morî pe Paulo yarakkîrî tîwe'sanonya yari'pî Atenas pona. Mîrîrî tîpo inkamoro Paulo pokonpe itî'san enna'po'pî Beréia pona. Inkamoroya Paulo maimu yari'pî Silas moropai Timóteo pia to' yannoto'. Ka'ne' pe to' wîtîto'pe tepose Atenas pona ta'pî Pauloya.

Atenas Cidaderî Po Itekare Ekaremekî To'ya

¹⁶ Silas, Timóteo pokon eerepamî nîmîkî pî' Paulo ko'mamî'pî Atenas po si'ma. Mîrîrî yai to' napurîkon mia' ke ikonekasa' era'ma'pî Pauloya miarî. Mîrîrî pî' eesewankono'ma'pî kure'ne Paapa yapurî to'ya pra awanî ye'nen.

¹⁷ Mîrîrî ye'nen Judeuyamî' epereto' yewî' ta eeseurîma'pî Judeuyamî' moropai Judeuyamî' pepîn yarakkîrî, Paapa yapurînenan. Moropai wei kaisari eeseurîmapî'pî tamî'nawîronkon epereto' cidade arakkita tîwe'sen to' pata'se'. Miarî arinîkon erepamî. Mîrîrî ye'nen Paulo eseurîmapî'pî to' pokonpe morî pe. Ekareme'pî'pîiya itekare. ¹⁸ Mîrîrî yai yenupatonkon wanî'pî

tiaronkon pemonkonyamî', inkamoro wanî'pî Epicureuyamî' moropai Estóicoyamî'. Inkamoro eseurîma'pî Paulo yarakkîrî nîrî. Mîrîrî Paulo eseurîma'pî epu'tî to'ya pîn. Mîrîrî ye'nen to' esekaranmapo'pî. Ta'pî to'ya: —Í see taa yu'se mîserî wanî sîrîrî, epu'tî pra tîise? —ta'pî to'ya. —Pakko pe ka'rî awanî —ta'pî to'ya ipî'. Tiaronkonya yuuku'pî. Ta'pî to'ya: —Paapa anî nepu'tî pepîn pî' eeseurîma mîrîrî —ta'pî to'ya. Maasa pra Paulo eseurîma'pî Jesus pîika'tîton pî'. Jesus wanî pîika'tîton pe ekaremekî'pîiya. Moropai mîrîrî tîpo Paapaya i'mî'sa'ka'pî pî' eeseurîma'pî. ¹⁹ Mîrîrî ye'nen Paulo yarî'pî to'ya tiaron ipîkkukon eperepî pata'se' ya'. Mîrîrî wanî'pî Areópage ta. Moropai ta'pî to'ya Paulo pî': —Anepu'pai anna man mîrîrî anekaremekî'pî kai'ma amenan esenupanto' ekaremekî manni' —ta'pî to'ya. ²⁰ —Mîrîrî amîrî eseurîma manni' wanî mîrîrî epu'tî annaya pra man. Í' pî' eeseurîma? —ta'pî to'ya. —Mîrîrî ye'nen anetapai anna man —ta'pî to'ya. ²¹ Mîrîrî warantî ta'pî to'ya maasa pra tamî'nawîronkon wanî'pî amenan yekare anetapaino pe. Inkamoro wanî'pî Atenas ponkon moropai tiaronkon pata poinokon, moropai miarî tîlko'mansenon pe. Inkamoroya í' rî yekare ekareme'pîti'pî tîwakîrikon pe.

²² Mîrîrî yai Paulo e'mî'sa'ka'pî mîrîrî to' pata'se' Areópage ta tamî'nawîronkon pemonkonyamî' rawîrî. Ta'pîiya: —Warayo'kon, Atenas po tîlko'mansenon, ayera'makon pî' wai wei kaisarî tamî'nawîrî awanîkon mia' ke ikonekasa' yapurînenan pe, yapurîya'nîkon eepîremakon yai.

²³ Maasa pra cidade poro uui'pî yai, eepere'to'kon

yewî' pata'se'kon kaisarî era'ma pî' wai tiwin ayekînkon wîsa'ya'nîkon yai, po'tî'ya'nîkon yaponse' pî'. Mîrîrî pî' awe'menukasa' era'ma pî' wai —ta'pî Pauloya. —PAAPA ANÎ' NEPU'TÎ PEPÎN taato'. Inna, seru' pepîn anî' nepu'tîkon pepîn pî' yapurî pî' ko'mannî pî' naatî, epu'tî'ma pra. Mîrîrî ye'nen mîikîrî ekaremekîuya manni' epu'tiya'nîkon yu'se wai —ta'pîiya.

24 —Mîikîrî Paapa wanî pata koneka'tîpon pe moropai tamî'nawîrî sîrîrî pata po tîiko'mansen koneka'tîpon. Mîikîrî wanî uyepotorîkon pe ka' ko'mannî'nen pe, pata ko'mannî'nen pe. Mîikîrî Paapa ko'mamî pepîn warayo'kon nîkoneka'pî wîtî ta. 25 Mîrîrî ye'nen mîikîrî Paapa wanî pepîn î' koneka yu'se tîmîrî ton pe. Maasa pra mîikîrî Paapaya uurî'nîkon ko'manto' ton tîrî. Mîikîrî Paapaya uyettapusinkon ton tîrî. Tamî'nawîron tîrîiya uupia'nîkon. 26 E'mai'non warayo' koneka'pîiya mîikîrî ko'manto'pe sîrîrî pata po. Mîikîrî wenaî tamî'nawîronkon pemonkonyamî' ko'manto'pe. Maasa pra to' weiyu ku'ne'tî'pî Paapaya enen to' ko'manto' weiyu. Moropai to' pata ton ekaremekî'pî Paapaya tiwin pî' to' ko'manto'pe tîpatakon ya. Tamî'nawîrî ikupî'pîiya. 27 Mîikîrî Paapaya ikupî'pî tîwa'to'pe kai'ma yuwa yai epoto'pe'nîkon. Maasa pra aminke pra mîikîrî wanî uurî'nîkon pî' tiwin pî' e'nî tanne. 28 Î' wani' awanî ye'nen maasa pra ipî' ko'mannî ye'nen. Ipîkînsa' ko'mannî sîrîrî. Manni'kan ayonpakon epu'nenanya taa manni' warantî. “Uurî'nîkon wanî in mukuyamî' pe nîrî” taa to'ya.

29 Inmuku pe e'nî ye'nen, î' ton pe mia' ke

ikonekasa' anapurîkon ton konekaya'nîkon? Mîrîrî warantî eesenumenkakon e'pai pra man. Maasa pra Paapa wanî pepîn mîrîrî ouro prata moropai tî' konekasa' warantî. ³⁰ Pena Paapaya tîwî anapurîkon yapurîkonpa ikupî'pî, epu'tîya'nîkon pra awanîkon ye'nen. Maasa pra tepu'tîya'nîkon yu'se awanî tarîpai. Tîise sîrîrî pata pai Paapaya tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya imakui'pî tînkupî'pîkon rumaka yu'se awanî. ³¹ Maasa pra wei ku'ne'tîsai'ya î' pensa pemonkonyamî' imakui'pî rumaka'tîponkon pepîn yenumî tîuya weiyu ku'ne'tî'pîiya. Mîrîrî kupîiya mîikîrî tiwin warayo' tînmenka'pî wenai. Mîrîrî epu'tî tamî'nawîronkonya maasa pra mîikîrî warayo' sa'mantasa' pîmî'sa'ka'pî Paapaya. Mîrîrî ta'pî Pauloya to' pî'.

³² Mîrîrî eta tîuya'nîkon yai Jesus e'mî'sa'ka'pî yekare tiaronkon siira'pî ipî'. Tîise tiaronkonya ta'pî: —Mîrîrî ekaremekîya e'pai man inî' panpî' maasa epu'to'pe annaya —ta'pî to'ya. ³³ Mîrîrî tîpo Paulo wîtî'pî miarî pai. ³⁴ Mîrîrî yai tiaronkon warayo'konya innape Jesus kupî'pî. Inkamoro kore'ta warayo' wanî'pî Dionísio itese'. Areópago ponkon kore'ta tîwe'sen. Moropai wîri' nîrî itese' Dâmarisya innape ikupî'pî moropai tiaronkon.

18

Coríntio Cidaderî Po Itekare Ekaremekî To'ya

¹ Mîrîrî tîpo Paulo wîtî'pî Atenas cidaderî poi Coríntio cidaderî pona. ² Miarî Coríntio cidaderî po Judeu wanî'pî itese' Áquila. Mîikîrî wanî'pî Ponto pata po esenpo'pî pe. Pena pu'kuru pra rî

erepamî'pî pe to' awanî'pî Itália poi tîno'pî Priscila yarakkîrî. Inkamoro ii'sa' wanî'pî maasa pra reiyamî' esa' pe tîwe'sen Cláudioya tamî'nawîronkon Judeuyamî' yenpa'ka ye'nen. Epa'ka'pî pe awanî'pî Roma poi. ³ Mîîkîrî era'mapî'se Paulo wîtî'pî eesenyaka'mato' ya'. Mîrîrî yai Pauloya era'ma'pî teesenyaka'mato' kupîiya. Mîrîrî ye'nen miarî iipia Paulo esenyaka'ma'pî tappîikon ton konekapîti pî' to' esenyaka'ma'pî. ⁴ Tîise sábadokon kaisari attîpîti'pî Judeuyamî' epere'to' yewî'kon ta Paapa maimu ekareme'pîti'pîiya meruntî ke. Maasa pra innape Jesus kupî Judeuyamî'ya moropai Gregoyamî'ya yu'se Paulo wanî'pî.

⁵ Moropai Silas, Timóteo pokon erepansa' yai Macedônia pata poi mîrîrî ye'nen Paulo esenyaka'ma pra eena'pî inî'rî. Tîise Paapa maimu ekaremekî pî' neken eesenyaka'ma'pî wei kaisari. Taipîti'pîiya: —Jesus wanî Paapa nîmenka'pî pe upîika'tînenkon pe —taapîti'pîiya. ⁶ Tîise miarîronkon wanî'pî itu'se pra. To' ekore'ma'pî Paulo pî' itu'se pra tîwanîkon ye'nen. Mîrîrî ye'nen tîpon pî' atapisî'pî kutupan tu'ma'pîiya, moropai ta'pîiya to' pî': —Aataka'masa'kon ya aawarîrî'nîkon awanîkon wenai. Innape ikupîya'nîkon pra awanîkon wenai aataka'masa'kon. Tîise uwenai pra —ta'pîiya to' pî'. —Tarîpai itu'se pra awanîkon ye'nen uutî sîrîrî Judeuyamî' pepîn pî' Paapa maimu ekareme'se —ta'pîiya.

⁷ Mîrîrî warantî to' nîmî'pîiya. Paulo wîtî'pî Tício yewî' ta. Mîîkîrî ko'mamî'pî miarî. Tício wanî'pî tiaron itese' wanî'pî Justo kai'ma

esatî to'ya. Mîikîrî wanî'pî Judeu pe pra tîise Paapa yapurînen pe awanî'pî. Mîikîrî yewî' ta aako'mamî'pî. Mîikîrî yewî' wanî'pî Judeuyamî' epere'to' yewî' pia aminke pra tîwe'sen pe. ⁸ Miarî Crispo itese' wanî'pî Judeuyamî' epere'to' yewî' esa' pe tîwe'sen. Mîikîrîya innape Jesus kupî'pî tamî'nawîrî tîpemonkonoyamî' pokonpe si'ma. Moropai tu'kankon Corîntio cidaderî ponkonya Paapa maimu eta'pî moropai innape ikupî'pî to'ya. Mîrîrî wenai to' esenpatakona'pî.

⁹ Mîrîrî tîpo tiwinan ewarono' ya' Paulo we'ne'pîtî warantî Paapa eseurîma eta'pîiya. Ta'pî Paapaya: —Eranne' pe pra e'kî. Tîise itekare ekaremekî pî' ako'mankî pemonkonyamî' pî' maasa pra tu'ke upemonkonoyamî' man tarî sîrîrî cidaderî po —ta'pî Paapaya. ¹⁰ —Maasa pra uurî ko'mamî aapia. Anî'ya î' rî imakui'pî kupî eserîke pra awanî aapia wanî tanne —ta'pîiya. —Eseurîmakî teeseta'kai pra. ¹¹ Mîrîrî ye'nen Paulo ko'mamî'pî tiwin kono' arakkita pairî kaisarî miarî Paapa maimu ekaremekî pî' to' kore'ta.

¹² Mîrîrî yai pata esa' Cláudioya Gálio tîrî'pî pata esa' pe awe'to'pe Grécia pata po. Mîrîrî yai Judeuyamî' emurukuntî'pî iipia. Inkamoroya Paulo yapisî'pî. Mîikîrî yarî'pî to'ya pata esa' Gálio pia. ¹³ Ta'pî to'ya ipî': —A'kî mîserî warayo' man pemonkonyamî'ya Paapa yapurî yu'se tîise uye-serukon yawîrî pra —ta'pî to'ya.

¹⁴ Mîrîrî yai Paulo eseurîma pia'tî tanne, Gálio ya ta'pî Judeuyamî' pî': —Sîrîrî mîserî warayo'ya î' kupî epu'tîuya pra wai. Pemonkon wîsai'ya pra man tîise eeseurîma neken wenai enesa'ya'nîkon

uupia. ¹⁵ Mîrîrî ye'ka pî' apîika'tî tîuya'nîkon î' tauya eserîke pra wai. Aawarîrî'nîkon ayeserukon ta ikonekaya'nîkon mîrîrî —ta'pîiya to' pî'. ¹⁶ Moropai to' yenpa'ka'pîiya. ¹⁷ Tarîpai mîikîrî Judeuyamî' epere'to' yewî' esa' pe tîwe'sen mîikîrî Sóstenes yapisî'pî to'ya moropai i'po'pîtî'pî to'ya, mîikîrî pata esa' Gálio rawîrî si'ma. Mîikîrî pî' —Aka sa'ne —taiya pra Gálio wanî'pî, era'mapîtî'pîiya ipîika'tîiya pra.

Áquila Wîtî Éfeso Cidaderî Pona Tîno'pî Yarakkîrî.

¹⁸ Mîrîrî yai Paulo ko'mamî'pî tu'ke wei kaisarî innape Jesus ku'nenan pokonpe Coríntio cidaderî po. Mîrîrî tîpo eesekaremekî'pî to' pî'. Moropai aasara'tî'pî apo'yen ya' Síria pona tuutîpa, Áquila moropai Priscila pokonpe. Moropai apo'yen ya' taasara'tî rawîrî Cencreía po tîwanî ye'ka pe Paulo epîrema'pî. Eesekaremekî'pî Paapa esenyaka'mato' koneka tîuya ekaremekî'pîiya. Eeturumaka'pî itenya'. Mîrîrî ye'nen tîpu'pai si'po ya'tî'pîiya, mîrîrî ekareme'to' tîuya. ¹⁹ Moropai to' asara'tî'pî apo'yen ya'. Moropai inkamoro erepamî'pî Éfeso cidaderî pona. Moro Áquila Priscila e'nîmî'pî. Mîrîrî yai Paulo ewomî'pî Judeuyamî' epere'to' yewî'kon ta. Mîrîrî yai Judeuyamî' yarakkîrî eesurîma'pî Paapa maimu pî'. ²⁰ Mîrîrî ye'nen Paulo ko'manto'pe ta'pî to'ya tîkore'ta'nîkon tu'ke wei kaisarî. Tîise aako'mamî pra awanî'pî. Inna taiya pra awanî'pî. ²¹ Mîikîrîya ta'pî tuutî pe: —Enna'po yu'se Paapa wanî ya, enna'po akore'ta'nîkon —ta'pîiya. Mîrîrî tîpo Paulo asara'tî'pî apo'yen ya'. Attî'pî Éfeso poi. ²² Mîikîrî wîtî'pî Cesaréia pona. Mîikîrî ko'mamî pîn apo'yen

yapai teepa'ka pe rî attî'pî Jerusalém pona. Miarî Jerusalém po innape Jesus ku'nenan pî' eesekaremekî'pî ka'ne' pe pu'kuru moropai attî'pî Antioquia Síria pata pon pona.

²³ Tîko'man pe pu'kuru pra tîko'mamî tîpo miarî, attî'pî. Mîikîrî wîtî'pî Galácia pata poro moropai Frígia pata poro. Mîrîrî yai tuutî pe innape Jesus ku'nenan meruntîannî'pî'pîiya inî' panpî'.

Apoloya Itekare Ekaremekî

²⁴ Éfeso po pra Paulo tîise tiaron pata poro aasarî tanne Judeu erepamî'pî Éfeso cidaderî pona itese' Apolo. Mîikîrî wanî'pî Alexandria cidaderî po esenpo'pî pe. Mîikîrî wanî'pî morî pe itekare ekareme'nen pe. Morî pe Paapa maimu e'menukasa' epu'nen pe awanî'pî. Mîikîrî wanî mararî pra Paapa maimu yeseru pî' esenupa'pî pe. ²⁵ Mîrîrî ye'nen eesurîmato' e'pîtî'pî morî pe taatausinpai yenupaton pe Jesus Cristo yekare pî'. Yairî awe'pîtî'pî. Tîise mîikîrî wanî'pî João Batista nekaremekî'pî itekare epu'nen pe neken awanî'pî. ²⁶ Mîikîrî eseurîma pia'tî'pî Judeuyamî' epere'to' yewî'kon ta meruntî ke. Mîikîrî eseurîma eta'pî Áquila moropai Priscilaya. Mîrîrî ye'nen yarî'pî to'ya tewî'kon ta. Inî' panpî' Paapa maimu pî' yeurîmakonpa kai'ma. Í' kai'ma pemonkonyamî' pîka'tî Paapaya pî' yeurîmakonpa kai'ma yairî panpî' epu'to'peiya.

²⁷ Mîrîrî tîpo Apolo esenumenka yai tuutî pî' Grécia pata pona. Inarî ton kaareta menuka'pî innape Jesus ku'nenanya miarîronkon innape Jesus ku'nenan pia. Esatî'pî to'ya to' pî' morî

pe yapi'to'pe to'ya kai'ma tewi'kon ta. Mîrîrî kaareta ke to' eseurîma'pî mîrîrî warantî. Miarî teerepansa' yai mararî pra inkamoro innape Jesus ku'nenan pîika'tî'pîiya, manni'kan morî pe tîwe'to' wenai Paapa nîpîika'tî'san. ²⁸ Miarî Judeuyamî' eseurîmapîti' yai Apolo wanî'pî to' maimu yentai imaimu. Eeseurîmapîti'pî to' yentai, tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya era'ma tanne. Mîrîrî ye'nen î' taa Judeuyamî'ya eserîke pra awanî'pî maasa pra to' yentai imaimu wanî'pî. Eeseurîmapîti'pî Paapa nîmenka'pî wanî pîika'tîton pe ekareme'pîti'pîiya. Jesus wanî Paapa nîmenka'pî pe upîika'tînenkon pe taasa' imaimu e'menukasa'ya yawîrî ekareme'pîti'pîiya Judeuyamî' pî' miarî.

19

Éfeso Po Pauloya Itekare Ekaremekî

¹ Coríntio cidaderî po Apolo wanî tanne Paulo wîti'pî a'mun poro. Mîîkîrî erepamî'pî Éfeso cidaderî pona. Miarî innape Jesus ku'nenan eporî'pîiya. Moropai inkamoro ekaranmapo'pî Pauloya. ² Ta'pîiya to' pî': —Morî Yekaton Wannî ena'pî ayesa'kon pe innape ikupîya'nîkon yai? —ta'pîiya to' pî'.

Inkamoroya yuuku'pî: —Mîîkîrî Morî Yekaton Wannî moro awanî epu'tî annaya pra man —ta'pî to'ya ipî'.

³ Mîrîrî pî' ta'pî Pauloya: —Î' ye'ka kin itekare pî' eesenupa'pîkon? Î' ye'ka itekare pî' inna ta'pîya'nîkon? —ta'pîiya. Yuuku'pî to'ya: —João

Batista nekaremekî'pî, itekare pî' inna ta'pî an-naya. Mîrîrî wenai anna esenpatakona'pî —ta'pî to'ya ipî'.

⁴ Pauloya ta'pî to' pî': —Joãoya itekare ekareme'pî'tî'pî manni'kan imakui'pî pe tîwe'to'kon rumakanenanya irumakato'pe kai'ma. Irumakasa' to'ya tîpo to' esenpatakonato'pe taapî'tî'pîya —ta'pî Pauloya. —Moropai Joãoya nîrî taapî'tî'pî Judeuyamî' pî' innape ikupî to'ya e'pai awanî. “Manni' uye'ma'pî pî' tui'sen tauya manni'”, mîikîrî epu'tî to'ya yu'se awanî'pî. Mîikîrî João ye'ma'pî pî' tui'sen wanî Jesus pe —ta'pîya. ⁵ Mîrîrî taiya eta tîuya'nîkon yai, inkamoro esenpatakona'pî innape Uyepotorîkon Jesus Cristo kupî tîuya'nîkon wenai. ⁶ Mîrîrî tîpo Pauloya tenya tîrî'pî to' pu'pai pona moropai eepîrema'pî. Mîrîrî pe rî Morî Yekaton Wannî ena'pî to' esa' pe. Mîrîrî ye'nen inkamoroya tiaronkon maikon kupî pia'tî'pî. Moropai inkamoroya Paapa maimu ekaremekî pia'tî'pî. ⁷ Inkamoro wanî'pî asakî'ne pu' pona tîimo'tai yonpa warayo'kon.

⁸ Mîrîrî yai eseurîwî'ne kapoi kaisari Paulo wîtîpî'tî'pî Judeuyamî' epere'to' yewî' ta. Mîikîrî eseurîmapî'tî'pî meruntî ke pemonkonyamî' pî'. Eeseurîmapî'tî'pî Paapa maimu pî' maasa pra tamî'nawîronkon esa' pe Paapa wanî epu'tî to'ya yu'se tîwanî ye'nen. ⁹ Tîise tiaronkonya innape ikupî pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen imakui'pî pe to' eseurîmapî'tî'pî Uyepotorîkonya uyenu'pato'kon winîkîi, tamî'nawîronkon rawîrî si'ma. Mîrîrî tîpo Paulo epa'ka'pî moropai attî'pî innape Jesus ku'nenan pokonpe. Moropai mîikîrî eseurîmapî'tî'pî wei kaisari pemonkonyamî'

yenupanen Tiranoya pemonkonyamî' yenupato' yewî' ta si'ma. ¹⁰ Mîrîrî kupî'pîiya asakî'ne kono' kaisari mîrîrî Ásia pata ponkon Judeuyamî' moropai Judeuyamî' pepînya Paapa maimu eta pîkîrî.

Ceva Munkîyamî' Yekare

¹¹ Moropai ikupî eserîkan pepîn kure'nan es-
 enumenkanto' ku'pîtî'pî Paapaya Paulo winîpai.
¹² Moropai Paulo pu'pai ya'san kamisa yaapî'tî'pî
 to'ya pri'yawonkon pepîn pia. Mîrîrî tappîi to'
 esepî'tîto'pe kai'ma. Mîrîrî tîpo o'ma'kon yarakkîrî
 tîwe'sanon pia yari'pî to'ya nîrî. Inkamoro yapai
 o'ma'kon yenpa'ka'pîiya. Mîrîrî warantî Paapaya
 Paulo yapurî'pî tîmeruntîri ke.

¹³⁻¹⁴ Miarî awanî'pî teepîremasanon esa' Judeu
 itese' Ceva. Mîkîrî munkîyamî' wanî'pî asakî'ne
 mia' pona tîmo'tai'nîkon. Inkamoro e'pîtî'pî
 pia'sanyamî' pe. Inkamoroya pemonkonyamî'
 yapai o'ma'kon yenpa'ka Pauloya Jesus meruntîri
 ke era'ma'pî. Moropai mîrîrî warantî anku'pai
 to' wanî'pî. Inkamoro wîtî'pî pemonkonyamî'
 o'ma'kon yarakkîronkon kore'ta. Moropai ta'pî
 to'ya mîkîrî o'ma' pî': —Pauloya ta'pî warantî
 taa annaya. Jesus ese' pî' epa'katî —ta'pî Ceva
 munkîyamî'ya. ¹⁵ Mîrîrî yai yuuku'pî tiwinan
 o'ma'ya. Ta'pîiya to' pî': —Jesus epu'nen uurî,
 moropai Paulo epu'nen uurî. Tîise anî'kan
 amîrî'nîkon? Amîrî'nîkon wanî pepîn Jesus
 pemonkonoyamî' pe —ta'pîiya to' pî'. ¹⁶ Moropai
 o'ma' yarakkîronya Ceva munkîyamî' pa'tîpîtî'pî.
 Mîkîrî wanî'pî meruntî ke to' yentai. Moropai to'

epe'pî wîtî tapai. To' wanî'pî ne'ne' pe pu'kuru moropai to' pon karakapî'sai'ya wanî'pî.

17 Mîrîrî eta'pî tamî'nawîronkon Éfeso ponkon pemonkonyamî'ya, Judeuyamî'ya moropai Judeuyamî' pepînya. To' wanî'pî eranne' pe kure'ne. Mîrîrî ye'nen ta'pî to'ya: —Morî pe Uyepotorîkon Jesus man. Tamî'nawîron yentainon pe awanî —ta'pî tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya. 18 Moropai innape Jesus kupîtîponkon iipî ko'mannîpî'pî Paulo pia. Inkamoro erepamî'pî tamî'nawîronkon rawîrî. Inkamoroya ta'pî: —Anna wanî'pî pia'sanyamî' pe. Tîise mîrîrî rumaka annaya sîrîrî —ta'pî to'ya. 19 Mîrîrî yai yawa'wîkon moropai kaaretakon, tarenkon yaponse' enepî'pî to'ya. Moropai mîrîrî arannîpî'pî to'ya tamî'nawîronkonya era'ma tanne. Epe'ke'kon pe pu'kuru kaaretakon taren yaponse' wanî'pî, 50.000 prata pun kaisarî. 20 Mîrîrî warantî Paapa meruntîri era'ma'pî pemonkonyamî'ya. Arinîkon enapîtî'pî Jesus pemonkono pe. Innape Jesus kupî'pî arinîkonya.

To' Esiyu'pîtî Éfeso Po

21 Mîrîrî tîpo Paulo esenumenka'pî tuutî pî' Macedônia pata poro moropai Acaia pata poro moropai Jerusalém pona. Moropai ta'pîiya: —Jerusalém poi itîpai wanî Roma pona. 22 Mîrîrî yai Pauloya asakî'nankon warayo'kon tîpîka'tînenan yarima'pî Macedônia pata pona, Timóteo moropai Erasto. Maasa pra inî' panpî' wei iko'manpai Paulo wanî'pî Ásia pata po.

²³ Mîrîrî yai kure'nan esiyu'pî'nîto' wanî'pî Éfeso cidaderî po Uyepotorîkonya uyenu'pato'kon wenai. ²⁴ Mîrîrî ya warayo' wanî'pî Demétrio itese'. Mîkîrî wanî'pî teesenyaka'masen pe inke'kon prata konekapîti pî'. Mîrîrî konekapîti'pîiya tînapurîkon wîri' itese' Diana soosirîkon warantî tîise simonkokon pe mîrîkkî tîwe'repapa kai'ma. Mîrîrî ke awe'repapi'tî'pî. Mîrîrî yepe'pî yapi'pîti'pîiya mararî pra. Moropai yarakkîrî teesenyaka'masanon ye'mapi'tî'pîiya mîrîrî yepe'pî ke. ²⁵ Mîkîrîiya inkamoro tîpokon pe teesenyaka'masanon yanno'pî. Moropai tiaronkon prata pî' teesenyaka'masanon yanno'pîiya. Ta'pîiya to' pî': —Uyonpayamî', epu'nenan amîrî'nîkon uurî'nîkonya kure'ne esenyaka'mannî'pî yepe'pî yapi'se. ²⁶ Tîise sîrîrî pata pai inî'rî yapisî eserîke pra awanî epu'tî pî' wai —ta'pîiya. —Tarîpai sîrîrî pata pai era'maya'nîkon sîrîrî. Moropai etaya'nîkon î' kai'ma mîserî Paulo eseurîma moropai ikupîiya. Taapîti'ya unapurîkon Diana winîkîi, mîkîrî warayo'kon nîkoneka'pî wanî pepîn Paapa pe. Paapa warantî awanî pepîn. Yairon pe awanî pepîn taapîti'ya. Mîrîrî taa tîuya ke pemonkonyamî' ra'tîsai'ya man mararî pra, tarîronkon moropai tamî'nawîrî yonpa Ásia pata poronkon. Mîrîrî ye'nen inî'rî unapurîkon yapurî to'ya eserîke pra eena pe man. Î' pe pra rî eena pe man —ta'pîiya. ²⁷ —Mîrîrî warantî awanî ya, uurî'nîkon esenyaka'mato' pîinama pemonkonyamî'ya pepîn. Inî'rî yenna to'ya eserîke pra awanî. Mîrîrî era'ma pî' wai —ta'pîiya. —

Mîrîrî neken pepîn tîise unapurîkon Diana yapurî pemonkonyamî'ya pepîn inî'rî Î' pe pra rî eenasa' ye'nen Paulo maimu wenai. Mîrîrî warantî awanî ya, tamî'nawîronkon tarîronkonya mîikîrî yapurî pepîn moropai tiaron pataponkonya yapurî pepîn.

²⁸ Mîrîrî eta tîuya'nîkon yai arinîkon ena'pî teekore'mai mararî pra. Inkamoro entaimepîti pia'tî'pî. Ta'pî to'ya: —Ipîkku pe Diana unapurîkon wanî tiaronkon yentainon kai'ma —ta'pî to'ya.

²⁹ Mîrîrî to' entaimepî'to' eta'pî tamî'nawîronkon cidadeponkonya. Inkamoro arinîkonya mîikîrî Aristarco moropai Gaio, Paulo ponkon pe asarî'san Macedônia ponkon yapisî'pî moropai to' woroka'pî to'ya, arinîkon emurukuntîto' pata'se' ya'. ³⁰ Mîrîrî yai arinîkon yarakkîrî

eseurîmapai Paulo wanî'pî tîise innape Jesus ku'nenanya irumaka pra awanî'pî iwî to'ya namai. ³¹ Tiaron ipîkku pe tîwe'senya Paulo yonpayamî'ya tîmaimukon yarima'pî Paulo wîti namai miarî ya arinîkon emurukuntîto' pata'se' ya'.

³² Mîrîrî yai arinîkon wanî'pî î' taa tîuya'nîkon epu'tî to'ya pra. Mararî pra to' eseurîma'pî. Tiaronkon eseurîma'pî tiaron pe. Tiaronkonya ta'pî tiaron pe tîmaimukon epu'tî to'ya pra. Mîrîrî ye'nen î' wani' to' wanî epu'tî arinîkonya pra awanî'pî. ³³ Tiaronkon esenumenka'pî: —Yai pra Alexandre wenai ka'rî mîrîrî kupî to'ya kai'ma. Maasa pra Alexandre yaasa' to'ya wanî'pî arinîkon rawîrî. Mîikîrîya tenya ke moo e'tî ta'pî. Maasa pra eseurîmapai awanî'pî tîwinîpaino pe pra awanî anekareme'pai awanî'pî. Tîise yuuku to'ya pra

awanî'pî. ³⁴ Tîise Judeu pe awanî epu'sa' tîuya'nîkon yai inî' panpî' to' entaimepîti'pî tamî'nawîrî. Asakî'ne hora kaisari to' entaimepîti'pî. Ta'pî to'ya: —Ipîkku pe Diana man, unapurîkon anna Éfesoponkon yepotorî pe kai'ma to' entaimepîti'pî.

³⁵ Mîrîrî yai mîrîrî cidade ponkon esa' pe tîwe'sen wîti'pî to' kore'ta. Mîikîriya to' atî'napannîpî tîuya yuwa'pî. Ta'pîiya: —Warayo'kon, Éfesoponkon tamî'nawîronkonya epu'tî maasa pra mîikîrî unapurîkon kure'nan Diana wanî tarî cidade po uurî'nîkon kore'ta. Mîikîrî moropai iwarainon ikonekasa' ka' poi ena'pî, mîrîrî wanî usoosirîkon ta. Inkamoro ko'mannî'nenan pe e'nî. ³⁶ Innape awanî epu'tî tamî'nawîronkonya. Mîrîrî ye'nen moo atî'napanî'ti î' epu'ti ye'ka pe pra teesenumenkai pra morî pe epu'tîya'nîkon yuwatî —ta'pîiya. ³⁷ —Inkamoro warayo'kon ene'sa'ya'nîkon. Tîise î' ku'sa' to'ya pra man soosirîkon winîkîi moropai î' ku'sa' to'ya pra man unapurîkon Diana winîkîi. ³⁸ Tîise Demétrio moropai ipokonpe teesenyaka'masanon winîkîi î' rî ku'sa' to'ya ya, iweiyu ton imo'ka e'pai man ipîkkukon rawîrî to' yaato'pe. Mîrîrî to'pe inkamoro wanî mîrîrî ipîkkukon. Inkamoroya neken ikoneka e'painon. ³⁹ Tîise anî' moro awanî ya, awinîkîi'nîkon mîrîrî koneka e'pai man arinîkon pokonpe teepere'se uyeserukonya taasa' yawîrî. ⁴⁰ Mîrîrî warantî e'nî ya, uurî'nîkon pî' taa Roma esa' pe tîwe'senya, î' epu'nenan pepîn amîrî'nîkon, apemonkonoyamî' ko'mannîpîya'nîkon pepîn taiya eserîke awanî uurî'nîkon pî'. Mîrîrî ye'nen î' kai'ma ekaremekî eserîke pra awanî ipî'. ⁴¹ Mîrîrî taa tîpo mîikîriya

tamî'nawîronkon yaipontî'pî to' wîtîto'pe.

20

Paulo Wîtî Macedônia Pata Poro

Moropai Grécia Pata Poro

¹ Pemonkonyamî' arinîkon atî'napansa' tanne, innape Jesus ku'nenan yanno'pî Pauloya. Moropai inkamoro meruntîtannîpî'pîiya. Moropai to' pî' eesekaremekî'pî. Mîrîrî tîpo attî'pî Macedônia pata pona. ² Tuutî pe mîrîrî pata poro attî'pî. Mîrîrî yai innape Jesus ku'nenan meruntîtannîpî'pîiya mararî pra. Mîrîrî tîpo Grécia pona eerepamî'pî. ³ Miarî Paulo ko'mamî'pî eseurîwî'ne kapoi kaisarî. Miarî pai tuutî pî' Paulo esenumenka tanne Síria pata pona Judeuyamî' yekare eta'pîiya yapisî tîuya'nîkon pî' to' eseurîmasa' î' rî kupîkonpa iwinîkîi. Mîrîrî ye'nen Macedônia pata poro Paulo esenumenka'pî tîwenna'po pî'. ⁴ Mîikîrî pokonpe pemonkonyamî' wîtî'pî. Sópatro, Pirro munmu Beréia cidaderî pon, Aristarco moropai Segundo, Tessalônica ponkon, Gaio Derbe pon, Tíquico, moropai Trófimo Ásia pata poinokon moropai Timóteo. ⁵ Inkamoro wîtî'pî e'mai' pe. Moropai inkamoroya anna nîmî'sa' wanî'pî Trôade cidaderî po. ⁶ To' festarî weiyu pata'pî yai, mîrîrî festa awanî'pî isa'moto' ton pîn trigo puusa' ya'to' to'ya weiyu pe. Mîrîrî tîpo anna wîtî'pî Filípos cidaderî poi. Mia'taikin wei anna wîtî tîpo anna erepamî'pî to' pia Trôade pona. Moro anna ko'mamî'pî tiwin semana kaisarî.

Éutico Sa'mantasa' E'mî'sa'ka

7 Moropai domingo yai anna emurukuntî'pî innape Jesus ku'nenan pokonpe. Mîrîrî yai anna yekkari yonpa'pî annaya tîmurukun pe si'ma. Mîrîrî Paulo eseurîma yai tu'kankon emurukuntîsa' tanne anoinna pîkîrî eeseurîma'pî maasa pra eerenma'sa' pe attîto' wanî'pî. 8 Miarî tu'ke lamparinha awittanî'sa' wanî'pî o'non pata anna emurukuntîto' ta kawînpa wîtî ta. 9 Mîrîrî yai maasaron warayo' wanî'pî itese' Éutico enu'sa' wanî'pî janela pona. Mîrîrî yai Paulo eseurîma ko'mannîpî'pî. Eeseurîma ko'mannîpî tanne, mîikîrî ena'pî iwe'nunpai. Mîrîrî pe rî iwe'na'pî ka'ne' pe. Mîikîrî ena'pî kawînpa wîtî teeseurînon quarto janelarî poi. Mîikîrî yapisi'pî to'ya, tîise aasa'mantasa' wanî'pî. 10 Moropai Paulo autî'pî iipia moropai awe'morikka'pî moropai i'mî woi yapisi'pîiya. Moropai ta'pîiya to' pî': —Teesi'nî'se pra e'tî. Mîikîrî sa'mantasa' pra man tîise enen man —ta'pîiya. 11 Mîrîrî tîpo inî'rî Paulo enuku'pî kawînpa wîtî ta. Miarî tekkari yonpa'pîiya. Mîrîrî yai Paulo eseurîma ko'mannîpî'pî pata terenma'nî'se. Mîrîrî tîpo awautî'pî moropai attî'pî. 12 Moropai mîikîrî warayo' yarî'pî to'ya itewî' ta enen. Mîrîrî yai kure'ne taatausinpai to' wanî'pî miarî.

Éfeso Soosirî Esanon Pî' Paulo Esekaremekî

13 Anna wîtî'pî apo'yen ya' Assôs Peyakî pîkîrî maasa pra miarî Paulo nîmîkî'pî annaya. Maasa pra miarî tînimî'to'pe annaya taasai'ya wanî'pî. Mîikîrî ii'to' wanî'pî a'mun poro mîito'pe. 14 Anna eseposa' yai Assôs peyakî po moropai anna asara'tî'pî apo'yen ya'. Anna wîtî'pî anna

erepamî'pî Mitilene cidaderî pona. ¹⁵ Miarî pai anna wîî'tî'pî erenma'sa' pe. Aminke pra Quio wono pî' irî'pîkîrî anna wîî'tî'pî. Tiaron wei yai Samos po anna wanî'pî. Mîrîrî tîpo tiwin wei anna erepansa' pe Mileto peyakî pona. ¹⁶ Mîrîrî yai Paulo esenumenkasa' wanî'pî Éfeso cidaderî pona emî'panpai pra. Maasa pra tîko'man pe iko'manpai pra awanî'pî Ásia pata po. Eesemi'tîpasa' wanî'pî erepanpai ka'ne' pe Jerusalém pona, Judeuyamî' festarî weiyu itese' Pentecoste esippia'tî rawîrî teerepamîpa kai'ma.

¹⁷ Miarî Mileto po si'ma Pauloya soosi esanon Éfeso ponkon yanno me'po'pî to' yarakkîrî teese-porîpa kai'ma. ¹⁸ Inkamoro erepansa' pe Pauloya ta'pî to' pî': —Epu'nenan amîrî'nîkon o'non ye'ka pe uuko'mansa' sîrîrî wei esuwa'ka manni' yai, tîmurukun pe e'nî yai, Ásia pata pona erepamî'pî pata pai. ¹⁹ Mîrîrî yai uurî esenyaka'ma'pî Uyepotorî ton pe ikupî'pîuya ipoitîrî pe. Tiaronkon ma're wanî'pî to' yentai e'kupî pîn. Tiaron pensa ukaruwa'pî sa'man weiyu erepansa' yai up-ona. Maasa pra tu'ke ite'ka Judeuyamî' wanî'pî imakui'pî anku'pai uwinîkî Paapa maimu ekaremekîuya wenai. Mîwîni tîise esenyaka'ma'pî Uyepotorî ton pe. ²⁰ Amîrî'nîkonya nîrî epu'tî apîika'tîto'peuya'nîkon î' kai'ma tamî'nawîrî itekare ekaremekî'pîuya. Amîrî'nîkon yenupa'pîuya arinîkon rawîrî si'ma moropai ayewî'kon ta pî'. ²¹ Mîrîrî yai taapî'tî'pîuya yairî Judeuyamî' pî' moropai Judeuyamî' pepîn pî': —Awenpenatakon e'pai awanî imakui'pî ankupî'pîkon pî'. Paapa yapurîtî innape Uyepotorîkon Jesus Cristo ku'tî —

taapîti'pîuya.

²² Tarîpai uutî sîrîrî Jerusalém pona. Morî Yekaton Wannîya uyarima sîrîrî innape imaimu yawîrî ikupîuya tîise î' e'kupî epu'tîuya pra wai miarî. ²³ Mîrîrî warantî Morî Yekaton Wannîya taasa' wenai epu'tîuya o'non pata erepansa' ya moro e'taruma'tîto' ton wanî, atarakkamoto'pe wanî. ²⁴ Tîise mîrîrî pî' uusa'mantato' pî' eranne' pe wanî pra wai. Î' wanî morî pe uurî pia tamî'nawîrî esenyaka'mato'pe Uyepotorî Jesus nekaremekî'pî kupîuya tamî'nawîrî taretî'kai. Mîrîrî esenyaka'mato' wanî sîrîrî. See ye'ka Paapa maimu ekaremekîuya pemonkonyamî' pî', pemonkonyamî' pîika'tîto' Paapaya epe'mîra.

²⁵ —Kure'ne akore'ta'nîkon uuko'mansa' wai uyesa'kon pe Paapa wanî ekaremekî pî'. Tarîpai inî'rî uyera'maya'nîkon pe pra naatî sîrîrî. Mîrîrî epu'tî pî' wai. ²⁶ Mîrîrî ye'nen tauya sîrîrî apî'nîkon. Anî'kan ataka'masa' ya, tîpanamato'kon yawîrî pra to' wanî ya, uwenai pra aataka'masa'kon mîrîrî. ²⁷ Maasa pra uurîya tîwî Paapa maimu ku'sa' pra man, apî'nîkon ekaremekî pî' uuko'mansa' wai. Tamî'nawîrî î' itu'se Paapa e'to' ekaremekî'pîuya. ²⁸ Mîrîrî ye'nen tauya, aawarîrî'nîkon etî'nînmatî moropai tiaronkon konekatî manni' carneiroyamî' ko'mannî'nenya to' koneka warantî. Maasa pra Morî Yekaton Wannîya amîrî'nîkon kupî'pî carneiroyamî' ko'mannî'nenya tekînon ko'mannî'pî warantî Paapa pemonkonoyamî' innape Jesus ku'nenan ko'mannîpîkonpa. Inkamoro wanî inenna'san pe tînmu Jesus Cristo mînî ke aasa'manta yai.

²⁹ Maasa pra epu'tî pî' wai uutî'pî yentakaya amîrî'nîkon pia yenku'tî ton seru'ye' erepamî akore'ta'nîkon. Inkamoro erepamî kaikusi erepamî warantî carneiroyamî' yapi'se. Inkamoroya innape Jesus ku'nenan taruma'tî. ³⁰ Mîrîrî yai seru'ye' pe ayonpakon rî e'to' weiyu erepamî. Tiaronkon amîrî'nîkon innape Jesus ku'nenan yenku'tî to'ya tesorukon kupîkonpa. Mîrîrî yai Jesus rumakaya'nîkon. ³¹ Mîrîrî ye'nen tîwarî e'tî. Enpenatatî eesenupa'pîkon pî' wei ewaron kaisarî eseurîwî'ne kono' kaisarî ayenupa'nîkon pî' uuko'mansa' tiwin pî' awanîkon tanne. Tiaron pensa ukaruwa'pî awenai'nîkon. Mîrîrî pî' enpenatatî.

³² Tarîpai Paapa yenya' arumakauya'nîkon sîrîrî, morî pe amîrî'nîkon ko'mannî'to'peiya tîmaimu ke. Maasa pra tîmaimu wenai morî pe tîwe'to' pî' ayenupaiya'nîkon. Mîrîrî wenai inî' panpî' aarentakon imîrî ton pe. Morî tîrîiya aapia'nîkon. Tamî'nawîrî tîpemonkonoyamî' konekaiya. ³³ Uurîya î' rî esa'sa' pra man, apratarî, ourorî uponton rî esa'sau'ya pra wai anî' pî'. ³⁴ Mîrîrî epu'tî pî' naatî. Uurî esenyaka'ma'pî uyenya ke. Î' epoto'peuya kai'ma uurî ton pe moropai upokonpe teesenyaka'masanon uyonpayamî' ton pe. ³⁵ Tamî'nawîrî mîrîrî esenyaka'ma'pî wenai epu'tîya'nîkon. Teesenyaka'mai tiaronkon tîwe'taruma'tisanon pîka'tîto' ton eporî mîrîrî. Mîrîrî ye'nen mîrîrî warantî nîrî ako'mantî. Moropai enpenatatî Uyepotorîkon Jesus maimu pî'. Ta'pîiya: "Anî'ya itîisa' ya mîikîrî wanî taatausinpai manni' intîrî yapisi'pîtîpon atausinpa yentai", ta'pîiya

—ta'pî Pauloya.

³⁶ Tamî'nawîrî teeseurîma yaretî'ka tîpo Paulo moropai innape Jesus ku'nenan e'sekunka'pî to' epîrema'pî. ³⁷ Mîrîrî taa tîpo tamî'nawîronkon karawa'pî taatapi'se Paulo pokonpe. Kure'ne teesewankono'mai to' wani'pî î' ta'pî Pauloya pî', inî'rî uyera'maya'nîkon kupî pepîn sîrîrî taasai'ya pî'. ³⁸ Mîrîrî ye'nen to' wîtî'pî Paulo wenairî apo'yen ya' aasara'tî pîkîrî.

21

Jerusalém Pona Paulo Wîtî

¹ Mîrîrî tîpo anna esekaremekî'pî to' pî' moropai anna asara'tî'pî apo'yen ya' anna wîtîto'pe to'sarî Cós wono rî pîkîrî. Moropai anna erepamî'pî tiaron wei yai Rodes peyakî pona. Moropai miarî pai anna wîtî'pî Pátara cidaderî pona anna erepamî'pî. ² Moropai anna epa'ka'pî apo'yen yapai. Tiaron apo'yen eporî'pî annaya tuutîsen Fenícia pona. Mîrîrî ya' anna asara'tî'pî. Anna wîtî'pî. Moropai anna erepamî'pî Chipre wono pia. ³ Tîwîrî anna wîtî'pî Chipre poi winî pî' meruntî winî Síria winîkîi. Moropai anna erepansa' pe Tiro cidaderî pona, moro anna autî'pî, maasa pra apo'yen yapai î' kon rî mo'kato' to'ya wani'pî mîito'pe. ⁴ Miarî tiaronkon innape Jesus ku'nenan eporî'pî annaya. Inkamoro pokonpe anna ko'mamî'pî tiwin semana kaisarî. Inkamoroya taa ko'mannîpî'pî Morî Yekaton Wannîya taasa' wenai Paulo wîtî namai Jerusalém pona. ⁵ Tîise anna wîtîto' weiyu eseposa' yai anna ese'ma'tî'pî. Moropai inkamoro innape

Jesus ku'nenan wîtî'pî tîno'pîkon yarakkîrî tînmukukon pokonpe anna pîkîrî. Aminke cidade poi inkamoro pokonpe anna wanî'pî. Miarî anna e'sekunka'pî kasapan po moropai anna epîrema'pî. ⁶ Mîrîrî tîpo anna esekaremekî'pî to' pî'. Anna wîtî'pî apo'yen ya. Anna wîtî tanne inkamoro enna'po'pî tewî'kon ta.

⁷ Mîrîrî tîpo anna wîtî'pî Tiro cidaderî poi anna erepamî'pî Ptolemaida pona. Miarî innape Jesus ku'nenan eporî'pî annaya. Moropai to' pî' anna esekaremekî'pî. Inkamoro kore'ta tiwin wei yuwa'ka'pî annaya. ⁸ Erenma'sa' pe anna ese'ma'tî'pî miarî pai moropai anna erepamî'pî Cesaréia pona. Miarî innape Jesus ku'nenan ton pe pemonkonyamî' ena emapu'tînen wanî'pî itese' Filipe. Mîîkîrî yewî' ta anna ewomî'pî. Moro anna ko'mamî'pî. Mîîkîrî Filipe wanî'pî manni'kan asakî'ne mia' pona tîmo'tai'nîkon (⁷) inmenkasa'kon Jerusalém po yonpa pe. ⁹ Mîîkîrî munkîyamî' wanî'pî saakîrîrî wîri'sanyamî' inyo pînon. Inkamoroya Paapa maimu ekareme'pîtî'pî. Î' awe'kupî kupî pî' ekareme'nenan pe to' wanî'pî. ¹⁰ Tiaron pensa anna erepansa' tîpo Paapa maimu ekareme'nen erepansa' wanî'pî Judéia pata poi itese' Ágabo. ¹¹ Mîîkîrî iipî'pî anna pia. Moropai Paulo woromî yapisi'pîiya. Mîîkîrîya tenya yewa'tîpîtî'pî moropai tî'pu. Moropai ta'pîiya: — Sîrîrî wanî Morî Yekaton Wannî nekaremekî'pî pe. See warantî seeni' woromî ton esa' yewa'tî Judeuyamî'ya kupî sîrîrî Jerusalém po. Mîîkîrî ru-maka to'ya kupî sîrîrî Judeuyamî' pepîn yenya — ta'pîiya.

12 Mîrîrî eta annaya yai tiaronkon innape Jesus ku'nenan pokonpe si'ma Paulo yeka'nunka'pî annaya attî namai Jerusalém pona. 13 Tîise Pauloya yuuku'pî: —Î' pî' see akaraukon mîrîrî? Yairî ma're ukupî pî' natîi —ta'pîiya. Moropai ta'pîiya: —Uurî wanî sîrîrî uyaironpî'to' pî' neken eranne' pe pra wai moropai Jerusalém po uwî to'ya pî' eranne' pe wanî pepîn sîrîrî. Uyepotorî Jesus wenai eranne' pe pra wai eturumakasa' sîrîrî —ta'pîiya. 14 Iwatî annaya eserîke pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen irumaka'pî annaya. Mîrîrî ye'nen ta'pî annaya ipî': —Moriya itu'se Paapa e'to' ku'kî —ta'pî annaya.

15 Mîrîrî tîpo anna yemanne koneka'pî annaya. Moropai anna wîtî'pî Jerusalém pona. 16 Anna wîtî yai Cesaréia poi tiaronkon innape Jesus ku'nenan wîtî'pî anna pokonpe. Inkamoroya anna yari'pî wîtî ta anna e'to' ton ta. Mnasom yewî' ta, Chipre wono poinon pe tîwe'sen. Pena pata painon innape Jesus ku'nen pe awanî'pî. Mîikîrî yewî' ta anna ko'mamî'pî.

Paulo Erepamî Jerusalém Pona

17 Jerusalém pona anna erepansa' yai innape Jesus ku'nenanya anna yapisî'pî tîwakîrikon pe taatausinpai. 18 Erenma'sa' pe Paulo wîtî'pî anna pokonpe soosi esa' Tiago yarakkîrî teeseporîpa kai'ma. Mîrîrî yai tamî'nawîronkon inkamoro soosi esanon emurukuntîsa' wanî'pî miarî. 19 Moropai inkamoro pî' Paulo esekaremekî'pî. Moropai tamî'nawîrî taasari'pî pî' Paulo eseurîma'pî î' kai'ma Paapaya Judeuyamî' pepîn pîika'tî'pî ekaremekî'pîiya to' pî'.

20 Mîrîrî yekare eta tûuya'nîkon ya inkamoro emurukuntî'san soosi esananya ta'pî: —Morî pe man, Paapa —ta'pî to'ya. Moropai ta'pî to'ya Paulo pî': —Morî pe era'makî maasa uyakon tarî tu'ke iku'ne'tî yentai Judeuyamî' man innape Jesus ku'nenan pe. Tîise inkamoro wanî mîrîrî mîrîrî warantî si'ma tesorukon kupî to'ya mîrîrî kure'ne. Moisés kaaretariya taasa' yawîrî to' ko'mamî.

21 Inkamoroya etasa' î' kai'ma Judeuyamî' yenu-pasa'ya tiaron pata po tîwe'sanon, tesorukon ru-makato'pe to'ya kai'ma. Moropai to' yenu-pasa'ya tesorukon tînmukukon mere pî'pî pottî ya'tî to'ya namai, Judeuyamî' yeserukon kupî to'ya namai.

22 Inkamoroya innape amîrî erepansa' epu'tî sîrîrî tarî. Mîrîrî ye'nen î' see kupî e'painon?

23 Morî pe awanî e'painon amîrîya ikupîya see warantî maasa pra tarî to' man uurî'nîkon kore'ta asakîrîronkon warayo'kon. Inkamoroya î' kupî Paapa ton pe ta'pî tûuya'nîkon kupî.

24 Mîrîrî ye'nen atîkî to' pokonpe î' taasa' Moisés nuri'tîya yenu-panto' yawîrî kupîkonpa, yairî Paapa yapurîkonpa kai'ma. Moropai to' nîrîrî ton pe carneiroyamî' ye'mata Paapa yapurîto'pe to'ya, moropai tîpu'paikon si'po ya'tîto'pe to'ya nîrî. Mîrîrî warantî ikupîya ya, tamî'nawîronkonya epu'tî, aw-inîkî to' eseurîmato' wanî seru'ye' pe kai'ma. Yairî aako'mamî Moisés kaaretariya taasa' yawîrî epu'tî to'ya.

25 Tîise Judeuyamî' pepîn pî' innape Jesus ku'nenan pia kaareta yarima'pî uurî'nîkonya. To' pî' taato' see warantî: “Paaka sararuri kîsantî mia' ke ikonekasa' pia to' nîrîrî'pî tînapurîkon pe. Moropai imînîrî'pî kîsantî. Moropai inî'rî

i'mî ye'pî tîwaikkî'se iwîsa' kîsantî. Moropai ta'pî se' tapairî warayo'kon wanî namai wîri'sanyamî' yarakkîrî. Moropai wîri'sanyamî' wanî namai se' tapairî warayo'kon yarakkîrî" mîrîrî warantî Judeuyamî' pepîn pî' ta'pî uurî'nîkonya —ta'pî to'ya.

²⁶ Mîrîrî ye'nen eerenma'sa' pe inkamoro asakîrîronkon yarakkîrî Paulo wîtî'pî Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî kupîkonpa. Moropai teepîremasanon pia to' wîtî'pî epîremanto' yewî' ta, ekareme'se paaka to' nîpo'tî ton ye'ma tîuya ta'pî Pauloya. Morî pe to' enato'pe Paapa winîkîi kai'ma. Moropai iweiyu ton mo'ka'pî to'ya tekînkon po'tî tîuya'nîkon weiyu ton. Mîrîrî warantî ikupî'pî to'ya Moisés kaaretarîya taasa' yawîrî.

Paulo Yapisî To'ya

²⁷ Asakî'ne mia' pona tîmo'tai'no wei ataretî'ka ko'mannîpî tanne tiaronkon Judeuyamî' Ásia patapoinîkonya Paulo era'ma'pî epîremanto' yewî' ta. Inkamoroya arinîkon Judeuyamî' yausinpa'pî inî' panpî' Paulo winîkîi to' ekore'ma'to'pe kai'ma. ²⁸ Moropai Paulo yapisî'pî to'ya. Moropai inkamoro entaimepîtî pia'tî'pî. —Judeuyamî' anna pîika'tîtî. Mîserî warayo' pemonkonyamî' yenupa pinunpanen. Eerepansa' man tarî uurî'nîkon kore'ta. Moisés kaaretarîya yenupanto' winîkîi eeseurîma îri pe, moropai epîremanto' yewî' winîkîi. Moropai inkamoro yarakkîrî tîwe'sanon Judeuyamî' pepîn ewonsa' man uyeserukon yawîrî pra. ²⁹ Mîrîrî ta'pî to'ya maasa pra Trófimo Éfeso pon era'masa' tîuya'nîkon ye'nen Paulo

yarakkîrî cidade po. To' esenumenka'pî Pauloya yaasa' kai'ma epîremanto' yewî' ta.

³⁰ Mîrîrî yai to' esiyu'pî'to' eta'pî cidade ponkonya. Mîrîrî ye'nen pemonkonyamî' eka'tunsa' wanî'pî to' pia. Inkamoroya Paulo yapisi'pî moropai iworoka'pî to'ya epîremanto' yewî' tapai. Mîrîrî tîpo mana'ta yarakkamo'pî to'ya. ³¹ Inkamoroya Paulo wîi kupî tanne, Romanoyamî' pe tîwe'sanon surarayamî' esa'ya itekare eta'pî, Jerusalém po to' ekore'masa' yekare. ³² Moropai ka'ne' pe ipemonkonoyamî' yanno'pîiya manni'kan ipîkkukon pokonpe. Moropai to' eka'tumî'pî to' kore'ta. Surarayamî' esa' era'ma tîuya'nîkon ye'nen, arinîkon Paulo pa'tîpî'nenanya ipa'tîpî' tîuya'nîkon emî'pannîpî'pî.

³³ Mîrîrî yai surarayamî' esa' iipî'pî Paulo pia moropai yaironpîti me'po'pîiya asakî'ne sa'man ferro ke. Moropai ekaranmapo'pîiya: —Anî' kin mîserî warayo'? Î' konekasai'ya nai mîlto'pe? —ta'pîiya. ³⁴ Mîrîrî yai arinîkon entaimepîti'pî tiaronkonya î' taa tîuya'nîkon epu'tî pra awanî'pî. Tiaron pe to' maimu wanî'pî. Tiaron sinkaya inî'rî eesepu'tî pra. Mîrîrî ye'nen î' epu'tî surarayamî' esa'ya eserîke pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen surarayamî' yaipontî'pî to' esa'ya Paulo yaato'pe to'ya tewî'kon ta. ³⁵ Aminke pra wîtti ta enu'nîto'pe ikonekasa' poro to' wîti yai Paulo yanumî'pî to'ya kawîne yarîkonpa. Maasa pra iwenairî arinîkon iipî'pî teekore'mai Paulo winîkî tîwanîkon ye'nen. ³⁶ To' entaimepîti'pî inî' panpî' iwenairî si'ma: —Iwîti iwîti —ta'pî to'ya.

Pemonkonyamî' Yarakkîrî Paulo Eseurîma.

³⁷ Mîrîrî tewî'kon ta tawonnîpî to'ya tanne, Pauloya ta'pî surarayamî' esa' pe tîwe'sen pî': — Amîrî yarakkîrî eseurîma e'painon? —ta'pîiya.

Surarayamî' esa'ya yuuku'pî: —O'non ye'ka pe see eeseurîma mîrîrî Grego pe? ³⁸ Amîrî ka'rî wanî manni' Egito pon pe. Manni' 4.000 surarayamî' kaisarî yaanen keren pona uyesa'kon yarakkîrî epîi? —ta'pîiya.

³⁹ Pauloya yuuku'pî. Ta'pîiya: —Uurî wanî Judeu pe. Esenpo'pî Tarso cidaderî po. Ipîkku cidade Celícia pata po. Mîrîrî ye'nen maasa eseurîmapai wai pemonkonyamî' yarakkîrî —ta'pîiya.

⁴⁰ Mîrîrî ye'nen surarayamî' esa'ya eeseurîmato'pe ipata'se' ton tîrî'pî. Moropai Paulo wanî'pî satippe mîrîrî wîttî ta enu'nîto'pe ikonekasa' po. Mîikîrîya tenya ke moo e'tî ta'pî pemonkonyamî' pî'. Moropai tamî'nawîronkon atî'napansa' tanne eeseurîma'pî Judeuyamî' maimu pe. Ta'pîiya:

22

(At 9.1-19; 26.12-18)

¹ —Uyonpayamî', uyakontonon uyuntonon maasa eseurîma etatî.

² Î' kai'ma esekaremekî apî'nîkon amîrî'nîkon rawîrî si'ma. Judeuyamî' maimu pe eeseurîma eta tîuya'nîkon ye'nen arinîkon atî'napamî'pî. Moo to' wanî'pî.

Moropai ta'pî Pauloya: ³ —Uurî wanî Judeu pe pu'kuru. Esenpo'pî pe wanî Tarso cidaderî po Celícia pata po. Tîise uurî wanî e'tîwarî'ka'pî pe tarî Jerusalém po. Mîrîrî ye'nen uurî wanî manni' yenupaton Gamaliel nenupa'pî pe.

Mîrîrî ye'nen uurî wanî esenupa'pî pe kure'ne utamokon yeserurî'pî pî' uyeserukon pî'. Mîrîrî ye'nen uurî wanî'pî Paapa ton pe esenyaka'mapai nîrî mîrîrî yai. ⁴ Tarîronkon amîrî'nîkon wanî manni' warantî. Mîrîrî yai Jesusya tenupato'kon tîlko'mansenon taruma'tîpî'tî'pîuya. Tiaron pensa to' sa'manta'pî uwenai. Warayo'kon moropai wîri'sanyamî' yapi'pî'tî'pîuya tarakkannîto' yewî' ta to' yaapî'tî'pîuya. ⁵ Mîrîrî epu'tî pî' teepîremasanon esanon yepotorîya morî pe, moropai panamatonkon esananya sîrîrî tauya manni' epu'tî yairî awanî, maasa pra kaareta esa'se uutî'pî to' pia, uutîto'pe kai'ma Damasco pona innape Jesus ku'nenan Judeuyamî' yapi'se to' ene'to'peuya to' tewa'tîi sa'man ferro ke kai'ma tarîwaya Jerusalém pona to' taruma'tîi.

⁶ Ta'pî Pauloya: —Damasco pona uutî tanne neka'ta pairî wei ena ko'mannîpî tanne a'kaya uweiyu'ma'pî mararî pra, mîrîrî pe rî. ⁷ Moropai uurî esenumî'pî moropai ka' winîpainon mai eta'pîuya. “Saulo, î' ton pe utaruma'tî pî' aako'mamî mîrîrî?” ta'pîiya. ⁸ Mîîkîrî ekaranmapo'pîuya. “Anî' kin amîrî, uyepotorî?” ta'pîuya. Moropai ta'pîiya upî': “Uurî Jesus Nazaré poinon manni' itaruma'tî pî' aako'mamî manni'” ta'pîiya. ⁹ Mîrîrî yai upokonpe tuutîsanon warayo'konya mîrîrî a'ka era'ma'pî. Tîise mai uyarakkîrî teeseurîmasen eta to'ya pra awanî'pî. ¹⁰ Moropai inî'rî ekaranmapo'pîuya ipî'. “Uyepotorî î' kupîuya e'painon?” ta'pîuya. Moropai ta'pîiya upî': “E'mî'sa'kakî atîkî Damasco pona. Miarî ankupî ton ekaremekîuya. Mîrîrî

ekaremekî to'ya apî”, ta'pîiya. ¹¹ Mîrîrî a'kaya uweiyu'ma'pî pata pai enkaru'ne enasa' wani'pî. Mîrîrî ye'nen upokonpe tuutîsanonya uyenya pî' uyarî'pî Damasco pona.

¹² Mîrîrî yai Damasco po warayo' wani'pî itese' Ananias. Mîîkîrî wani'pî Paapa yapurînen pe. Moropai uyeserukon yawîrî tîwe'sen pe. Tamî'nawîronkon Judeuyamî' Damasco ponkonya inama'pî. ¹³ Mîîkîrî erepamî'pî uupia. Mîîkîrîya ta'pî upî': “Uyakon Saulo, inî'rî enkaru'ne pra enakî”, ta'pîiya upî'. Mîrîrî pe rî enkaru'ne pra ena'pî. Mîîkîrî era'ma'pîuya. ¹⁴ Mîîkîrîya ta'pî upî': “Saulo, penaronkon utamokon nurî'tî napurî'pî Paapaya amîrî menkasa' î' itu'se tîwe'to' epu'tîpa kai'ma, moropai mîîkîrî yairon pe tîwe'sen era'mapa kai'ma moropai yarakkîrî eeseurîmapa”, ta'pîiya. ¹⁵ “Maasa pra imîrî ton pe ekaremekîya pe nai tamî'nawîrî iwinîpai anera'ma'pî moropai aneta'pî ekaremekîya pe nai tamî'nawîronkon pemonkonyamî' pî'. ¹⁶ Tîîko'manse pra e'mî'sa'kakî uyepotorîkon pî' awe'pîika'tîto' esa'kî, imakui'pî ankupî'pî ku'to'pe Paapaya tîîwanmîra”, ta'pîiya upî'. “Moropai innape ikupîya wenai esenpatakonakî”.

¹⁷ Paulo eseurîma ko'mannîpî'pî: —Enna'po'pî Jerusalém pona. Mîrîrî yai epîrema tanne epîremanto' yewî' ta uwe'ne'pîtî warantî awani'pî. ¹⁸ Uyepotorî era'ma'pîuya. Mîîkîrîya ta'pî upî': “Ka'ne' pe tarîpai Jerusalém poi epa'kakî maasa pra tarîronkon pemonkonyamî'ya eta pepîn upî' eeseurîmato'”, ta'pîiya.

¹⁹ Mîrîrî yuuku'pîuya. Uyepotorî inkamoroya

morî pe epu'tî pî' to' man maasa pra uurî wîtîpî'tî'pî Judeuyamî' epere'to' yewî'kon ta. Mîrîrî yai innape Jesus ku'nenan yapi'pî'tî'pîuya. To' po'pî'tî'pîuya. Mîrîrî epu'tî pî' to' man. ²⁰ Moropai Estevão manni' Uyepotorîkon pî' teeseurîmasen wîi taa to'ya yai inna ta'pîuya. Mîrîrî ye'nen to' pon yapisî'pî uurîya iwî to'ya tanne.

²¹ Uyepotorîkonya ta'pî upî': "Atîkî maasa pra ayarimauya sîrîrî aminke umaimu ekareme'se attîpa Judeuyamî' pepîn pî'"

Romano Pe Tîwanî Ekaremekî Pauloya

²² Arinîkonya Paulo eseurîma eta'pî. Tîise Judeuyamî' pepîn pî' eeseurîmasa' ye'nen to' entaimepî'tî pia'tî'pî mararî pra meruntî ke. Ta'pî to'ya: —Poro pona yenpa'katî. Iwîtî. Inî'rî enen wanî e'pai pra man —ta'pî to'ya.

²³ Inkamoro entaimepî'tî'pî tîponkon tapi'se kakîsiya yenunpî'tî'pî to'ya. Moropai kutupan yenunpî'tî'pî to'ya ka' yekaya tîwentaimepî'tîkon ye'ka pe. ²⁴ Mîrîrî ye'nen surarayamî' esa'ya tîpemonkonoyamî' yaipontî'pî Paulo yapi'to'pe to'ya miarî mîrîrî wîtî sa'man pe ikonekasa' ta yaato'pe to'ya. Moropai to' yaipontî me'po'pîiya i'po'pî'to'pe to'ya. Maasa pra i' ton pe Judeuyamî' ekore'ma'pî tîpî' ekaremekîiya yu'se awanî'pî. ²⁵ Tîise maasa tewa'tî to'ya tanne i'po'pî'tîkonpa Pauloya ipîkku pe tîwe'sen surara ekaranmapo'pî. —Morî pe awanî e'painon pemonkon Romano pe tîwe'sen po'pî'to'pe, "Mîîkîrî taruma'tî'tî" Juizya taasa' pra tîise? —ta'pîiya.

²⁶ Mîrîrî eta tîuya pe ipîkku pe tîwe'sen mîîkîrî surara wîtî'pî tesa'kon pia. Ta'pîiya: —Aka î'

taasa'ya manni' pî' manni' warayo' man upatakon pon pe, Romano pe —ta'pîiya. Mîrîrî warantî ta'pîiya maasa pra mîikîrî ye'ka tîpatakon yawon pe tîwe'sen po'pîtî to'ya eserîke pra awanî'pî.

²⁷ Surarayamî' esa' wîtî'pî ka'ne' pe Paulo yarakkîrî eseurîmai. Ekaranmapo'pîiya: —Ka'kî upî'. Amîrî wanî upatakon pon pe, Romano pe? —ta'pîiya. —Inna —ta'pî Pauloya.

²⁸ Tarîpai surarayamî' esa'ya ta'pî: —Uurî nîrî wanî. Tîise kure'ne tîniru tî'ka'pîuya Romano pe e'to'pe kai'ma —ta'pî surarayamî' esa'ya. Tîise ta'pî Pauloya: —Uurî esenpo'pî Romano pe maasa pra uyun wanî Romano pe —ta'pîiya.

²⁹ Mîrîrî ye'nen ka'ne' pe inkamoro warayo'kon Paulo ekaranmapo'pî'nenan iipia si'ma inkamoroya Paulo rumaka'pî. Moropai mîikîrî to' esa' esi'nîpî'pî maasa pra Romano pe Paulo epu'tî tîuya ye'nen. Moropai Paulo yaironpîtî me'posa' tîuya ye'nen i'po'pî'to'pe to'ya. Mîrîrî pî'eranne' pe mîikîrî ena'pî.

Teepîremasanon Esanon Rawîrî Paulo Enepî To'ya.

³⁰ Erenma'sa' teepîremasanon esanon muurukuntî me'po'pî surarayamî' esa'ya. Maasa pra î' wani' awanî ye'nen Judeuyamî' ekore'masa' anepu'pai awanî'pî Paulo winîkîi. Mîrîrî ye'nen Paulo rumaka me'po'pîiya moropai Paulo enepî me'po'pîiya to' rawîrî.

23

¹ Mîrîrî yai Pauloya inkamoro emurukuntî'san era'ma'pî. Moropai ta'pîiya to' pî': —Uyonpayamî' uurî wanî sîrîrî tîpose î' rî imakui'pî unkupî'pî

ton pra Paapa winîkîi —ta'pîiya. ² Mîrîrî eta tîuya pe Ananias teepîremasanon esanon yepotorîya pemonkonyamî' Paulo pia tîwe'sanon yaipontî'pî inta pona ipa'tî to'pe to'ya kai'ma. ³ Mîikîrî teepîremasanon esanon pî' ta'pî Pauloya: — Paapaya ataruma'tî mîrîrî wenai. Amîrî wanî mîrîrî moro eereutasa' Moisés kaaretarîya taasa' yawîrî utaruma'tîpa kai'ma tîise î' ton pe upa'tî me'poya mîrîrî? Moisés kaaretarîya taasa' yawîrî pra awanî mîrîrî. Seru'ye' pe awanî mîrîrî — ta'pîiya.

⁴ Inkamoro Paulo pia tîwe'sananya ta'pî ipî': — Î' ton pe see mîrîrî warantî uyesa'kon pe tîwe'sen Paapa poitîrî winîkîi imakui'pî pe eeseurîma? — ta'pî to'ya.

⁵ Mîrîrî yuuku'pî Pauloya: —Uyonpayamî', teepîremasanon esanon yepotorî pe awanî epu'tîuya pra wai —ta'pîiya.

—Inna seru' pepîn Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' pemonkonyamî' esa' pe tîwe'sen winîkîi imakui'pî pe eseurîman namai. *Êx* 22.28

⁶ Inkamoro arinîkon emurukuntî'san kore'ta tiaronkon saduceuyamî' moropai fariseuyamî' era'ma tîuya ye'nen Paulo eseurîma'pî meruntî ke. Ta'pîiya: —Uyonpayamî', Uurî wanî fariseu pe. Maasa pra uyun fariseu. Tarî wanî sîrîrî itaruma'tîsa' pe maasa pra innape isa'manta'san e'mî'sa'kato' kupîuya wenai. ⁷ Mîrîrî taiya eta tîuya'nîkon ye'nen inkamoro arinîkon eseurîma pia'tî'pî mîrîrî pî'. Teeseurîmakonpa to' epan-takapî'tî'pî mîrîrî pî'. ⁸ Maasa pra saduceuyamî'

wanî'pî innape isa'manta'san e'mî'sa'ka ku'nenan pe pra. Moropai inserîyamî' moro to' wanî ku'nenan pe pra to' wanî'pî. Moropai pemonkon yekaton moro awanî ku'nenan pe pra to' wanî'pî. Tîise tamî'nawîrî mîrîrî kupî fariseuyamî'ya innape. Mîrîrî epu'tî'pî to'ya tamî'nawîrî.

⁹ Mîrîrî ye'nen to' entaimepîtî pia'tî'pî inî'panpî'. Inkamoro kore'ta tîwe'sanon Moisés yeseru rî'pî pî' yenupatonkon fariseuyamî'yonpayamî' e'mî'sa'ka'pî. Inkamoroya ta'pî to' pî': —Î' rî imakui'pî era'ma annaya pra man mîserî warayo' winîkî. Yai pra inserî eseurîmasa' yarakkîrî. Mîwîni pra awanî ya yekaton awanî eseurîmasa' yarakkîrî —ta'pî to'ya. ¹⁰ Tîise to' ekore'mato' tî'napamî pra awanî'pî. Mararî pra to' ekore'ma'pî. Mîrîrî ye'nen surarayamî' esa' esi'nîpî'pî Paulo merenkîpîtî to'ya kai'ma. Mîrîrî ye'nen surarayamî' autî'pî ka'ne' pe ta'pîiya Paulo mo'kato'pe to'ya to' kore'tapai. Inî'rî yaato'pe to'ya mîrîrî wîtî sa'man pe ikonekasa' ta.

¹¹ Moropai tiaron ewarono' ya' Uyepotorîkon esenpo'pî Paulo pia. Mîkîrîya ta'pî ipî': —Meruntî ke e'kî. Aasarî tarî Jerusalém po uyekare pî' eeseurîmasa' nai. Tarîpai attî kupî sîrîrî uyekare pî' eseurîmai Roma cidaderî pona —ta'pîiya.

Paulo Anwîpai To' Wanî.

¹² Erenma'sa' pe Judeuyamî' emurukuntî'pî tesorukon konekai î' koneka tîuya'nîkon pî'. Inkamoroya ta'pî tekkarikon yonpa to'ya pepîn tuna î' rî enîrî to'ya pepîn Paulo wî tîuya'nîkon pîkîrî. Mîrîrî ye'nen tîmaimukon mana'poka to'ya eserîke pra awanî'pî. ¹³ Inkamoro warayo'kon

wani'pî tesorukon koneka'tîponkon asakî'ne pemonkon (40) yentai to' wani'pî. ¹⁴ Inkamoro wî'tî'pî eseurîmai teepîremasanon esanon yarakkîrî moropai Judeuyamî' esanon yarakkîrî. Ta'pî to'ya: —Anna yeseru koneka pî' anna man yairî anna yekkari yonpa annaya pepîn moropai î' rî enîrî annaya pepîn Paulo wî' annaya pra awanî ya —ta'pî to'ya. —Mîrîrî taa annaya sîrîrî apî': ¹⁵ Surarayamî' esa' yaipontîti Paulo yaato'peiya aapia'nîkon. Manni' ipî' “Inî'rî iwinîpai î' anepu'pai anna wani’”, makai ipî' —ta'pî to'ya. —Anna wani' sîrîrî inîmîkî pî' iwîto'pe annaya e'ma ta eerepamî pra tîise maasa —ta'pî to'ya.

¹⁶ Tîise mîrîrî to' eseurîmato' eta'pî Paulo yenaru more warayo'ya. Mîrîrî ye'nen mîikîrî ewomî'pî surarayamî' yewî' ta moropai Paulo pî' ekaremekî'pîiya tamî'nawîrî. ¹⁷ Mîrîrî ye'nen Pauloya ipîkku pe tîwe'sen surara yanno'pî. Moropai ta'pîiya: —Mîserî maasaron yaakî ayesa'kon pia. Maasa pra inekaremekî ton moro man ipî'.

¹⁸ Mîikîrî yarî'pîiya surarayamî' esa' pia. Moropai ta'pîiya ipî': —Sinpata manni' arakkansa' manni' Pauloya uyanno pî' man. Moropai “Mîserî warayo' maasaron yaakî iipia”, taa pî' man. “Inekaremekî ton moro man ipî'”, taa pî' man —ta'pîiya.

¹⁹ Surarayamî' esa'ya warayo' maasaron yapisi'pî itenya pî' moropai yarî'pîiya tiaron winîkî. Ekaranmapo'pîiya: —Î' moro nai anekaremekî ton upî'? —ta'pîiya.

²⁰ Mîikîrîya yuuku'pî: —Judeuyamî'ya taa pî' man penane Paulo yarîpa panamatonkon esa' pe

tîwe'sanon pia inî'rî iwinîpai î' anepu'pai to' wanî, taa pî' to' man. Tîise to' seruku kinî —ta'pîiya. ²¹ —Tîise mîrîrî pî' inna kîkai maasa pra asakî'ne pemonkon kaisarî yentai warayo'kon wanî e'ma ta Paulo nîmîkî pî' iwîkonpa. Inkamoroya tesorukon konekasa' yairî. Tekkarikon yonpa to'ya pepîn moropai î' rî enîrî to'ya pepîn Paulo wîi tîuya'nîkon pîkîrî. Mîrîrî ku'sa' to'ya man aasîrî. Tîise amaimu neken nîmîkî pî' to' ko'mamî mîrîrî î' taaya —ta'pîiya.

²² Surarayamî' esa'ya yuuku'pî: —Mîrîrî taaya manni' upî' mîrîrî kîsekaremekî anî' pî'. Moropai ta'pîiya mîkîrî maasaron warayo' pî': —Atîkî.

Cesaréia Pona Paulo Yarî To'ya

²³ Mîrîrî tîpo surarayamî' esa'ya asakî'ne ipîkku pe tîwe'sanon surarayamî' yanno'pî. Moropai ta'pîiya to' pî': —Surarayamî' mo'katî 200 kaisarî moropai 70 kaisarî kaware po attîtonkon mo'katî. Moropai 200 kaisarî to' mo'katî manni'kan teepîto'kon yarakkîrî attîtonkon nari' pe to' wîtîto'pe Cesaréia cidaderî pona. Mîrîrî ye'nen to' ekonekato'pe sîrîrî ewarono' ya to' ese'ma'tîto'pe 9 horas tîise —ta'pîiya. ²⁴ —Moropai kawareyamî' epotî Paulo wîtîto' ton ipo. Mîkîrî yaatî morî pe anî'ya mîrîrî poro iwî namai. Murumakatîi pata esa' Félix pia.

²⁵ Mîrîrî tîpo surarayamî' esa'ya kaareta menuka'pî. Taato' see warantî:

²⁶ Awanî kure'nan pata esa' pe tîwe'sen pe Félix. Sîrîrî kaareta menukauya aapia anepu'tî ton ekaremekîuya apî'.

27 Judeuyamî'ya mîserî warayo' yapisî'pî moropai iwî yonpa'pî to'ya tîise upatakon pon pe Romano pe awanî epu'sau'ya yai, mîikîrî mo'ka'pîuya pemonkonyamî' pokonpe si'ma iwî to'ya namai. 28 Mîrîrî anepu'pai uurî wanî'pî î' wenai iwinîkîi Judeuyamî' ekore'masa'. Mîrîrî ye'nen yarî me'po'pîuya panamatonkon Judeuyamî' esanon rawîrî. 29 Mîrîrî tîpo epu'tî'pîuya î' inkupî'pî ton pra awanî. Mîrîrî ye'nen arakkamouya eserîke pra awanî'pî. Moropai iwî eserîke pra awanî'pî î' wenai pra. Tîise iwinîkîi to' ekore'masa' wanî'pî. Maasa pra to' yeseru yawîrî pra iteseru wanî ye'nen. 30 Mîrîrî tîpo epu'tîuya yai Paulo wîlkonpa teserukon konekasa' Judeuyamî'ya yai esenumenka'pî aapia yarimauya pî'. Î' anku'pai tîwanîkon ya aapia tîise iku'to'pe to'ya kai'ma. Mîrîrî neken ekaremekîuya. Uyese' Cláudio Lísias.

Mîrîrî warantî imenuka'pîiya.

31 Mîrîrî warantî tesa'kon maimu yawîrî surarayamî' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen Paulo yapisî'pî to'ya moropai yarî'pî to'ya ewaron ya Antipátride cidaderî pîkîrî. 32 Erenma'sa' pe tiaronkon surarayamî' enna'po'pî tewî'kon ta tîise kawareyamî' po tuutîsanon neken wîtî'pî Paulo pokonpe. 33 Inkamoroya yarî'pî Cesaréia cidaderî pona. Teerepansa'kon pe kaareta rumaka'pî to'ya pata esa' Félix pia moropai Paulo rumaka'pî to'ya nîrî iipia. 34 Mîrîrî kaareta era'ma tîuya yai pata esa'ya Paulo ekaranmapo'pî. —O'non pata pon amîrî? Moropai Pauloya yuuku'pî: —Celícia pata

pon —ta'pîiya. ³⁵ Mîrîrî epu'tî tîuya pe ta'pîiya ipî': —Moriya inkamoro apî' tîwo'ma'tasanon erepansa' yai mîrîrî yai anepu'pai wai —ta'pîiya. Mîrîrî pe rî yaipontî'pîiya pata esa' Herodes yewî' ta aako'manto'pe.

24

Paulo Eseurîma Tîpî' Félixya Epu'to'pe

¹ Mîrîrî yai mia'taikin wei kaisarî tîiko'mamîkon tîpo teepîremasanon esanon yepotorî Ananias moropai tiaronkon Judeuyamî' esanon moropai tiwin to' ton pe teeseurîmasen Tértulo itese'. Inkamoro erepamî'pî pata ko'mannî'nen Félix pia. Miarî Paulo winîkîi to' eseurîma'pî. ² Moropai Paulo yannosa' to'ya tîpo, tîmîrî'nîkon pe teeseurîmasen eseurîma pia'tî'pî mîikîrî pata ko'mannî'nen rawîrî si'ma. Ta'pîiya: —Amîrî wanî kure'nan pe pu'kuru pata ko'mannî'nen pe. Mîrîrî ye'nen morî pe pata ko'mannî'pîya epu'nen pe awanî ye'nen. Mîrîrî ye'nen anna ko'mamî tîîwanmîra morî kupî pî' aako'mamî morî pe anna Judeuyamî' ko'manto'pe kai'ma. ³ Mîrîrî ye'nen “morî pe man” taa annaya apî' tamî'nawîrî î' ku'sa'ya ye'nen anna ton pe tarî neken pra tîise tamî'nawîrî upatakon poro. ⁴ Tîise kure'ne pu'kuru sîrîrî pî' eseurîmapai pra wai eeseta'ka namai tîise esatîuya maasa inî' panpî' mararî eseurîma etakî —ta'pîiya.

⁵ —Mîserî warayo' epu'tî pî' anna man. Yasi'sirunpaton pe awanî. Mîikîrî wanî Judeuyamî' ekore'ma emapu'tînen pe tamî'nawîrî pata poro. Moropai mîikîrî wanî pakkokon esa'

pe, manni'kan Jesus Nazaré poinon yapurînenan esa' pe. ⁶ Mîrîrî neken pepîn tîise epîremanto' yewî' kî'pa yu'se awanî, Judeuyamî' pepîn yawonnî pî' yu'se awanî. Uyenupato'kon Moisés kaaretariya yawîrî pra, mîrîrî ye'nen yapisî'pî annaya, itaruma'tîto'pe annaya kai'ma uyeserukonya taasa' yawîrî, teuren. ⁷ Tîise surarayamî' esa' Lísiasya surarayamî' yarimasa' wanî'pî imo'kai anna pia pai. ⁸ Mîrîrî tîpo mîîkîrî Lísiasya inkamoro ipî' teeseurîmasananya yaipontîsa' sîrîrî ipî' eseurîmai to' ii'to'pe arawîrî si'ma. Mîîkîrî ekaranmapoya yai innape awanî epu'tiya moropai etaya iwinîpai innape awanî epu'tiya innape anna eseurîmasa' iwinîkîi. Mîîkîrî to' ton pe teeseurîmasen Tértulo eseurîma'pî to' rawîrî yairon pî'.

⁹ Moropai ta'pî Judeuyamî'ya: —Yairon pî' taiya mîrîrî —ta'pî to'ya.

¹⁰ Mîrîrî tîpo mîîkîrî pata ko'mannî'nenya Paulo era'ma'pî. Moropai tîpu'pai ke wîu ta'pîiya eeseurîmato'pe kai'ma. Moropai Paulo eseurîma'pî: —Epu'tî pî' wai tu'ke kono' kaisari pemonkonyamî' Judeuyamî' esa' pe aako'mansa'. Mîrîrî ye'nen uwakîri pe pu'kuru upî'rî esekaremekî amîriya epu'to'pe sîrîrî arawîrî si'ma —ta'pîiya. ¹¹ —Tiaronkon ekaranmapokî, taato'pe to'ya apî' î' kai'ma Jerusalém po uuko'mamî'pî yekare asakî'ne pu' pona tîmo'tai wei kaisari (12) neken miarî Paapa yapurîi uutîsa' yai. ¹² Judeuyamî'ya uyera'masa' pra man epîremanto' yewî' ta to' pokonpe î' kai'ma esiyu'pî'sa' pra wai. To' epereto'kon yewî' ta pî'

î' kai'ma to' ekore'masau'ya pra wai. Moropai o'non poro uutîsa' yai to' pata poro î' ku'sau'ya pra wai. ¹³ Mîrîrî ye'nen anî'ya innape mîrîrî ku'sau'ya ekaremekî eserîke pra awanî sîrîrî seru' pe —ta'pîiya. ¹⁴ —Tîise yairî tauya sîrîrî apî'. Innape Jesusya yenupanto' ku'nen uurî. Judeuyamî'ya taa yairî pra Jesusya yenupanto' wanî, Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî pra. Tîise seru'ye' pe Judeuyamî' wanî mîrîrî pî'. Tîise sîrîrî warantî Paapa yapurînen uurî. Mîrîrî ye'nen tamî'nawîrî Moisés kaaretariya taasa' manni' ku'nen uurî innape. Moropai Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' kaaretarî nîrî ku'nen uurî. ¹⁵ Innape Paapa winîpainon nîmî'nen uurî to' warantî, tamî'nawîronkon e'mî'sa'ka kupî sîrîrî. Morîkon e'mî'sa'ka kupî sîrîrî. Moropai imakui'san e'mî'sa'ka kupî sîrîrî. ¹⁶ Mîrîrî ye'nen tamî'nawîrî Paapa winîkî morî ku'nen uurî moropai warayo'kon winîkî nîrî.

¹⁷ Moropai inî'rî ta'pî Pauloya: —Jerusalém poi uutî tîpo tu'ke kono' yuwa'ka'pîuya. Tîise enna'po'pî inî'rî. Maasa pra uyonpayamî' tîwe'taruma'tîsanon pîika'tîto' ton tîniru enepî'pîuya. Moropai Paapa yapurî carneiro po'tîi uui'pî Jerusalém pona. ¹⁸ Moropai tamî'nawîrî Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî iku'sau'ya tîpo, morî pe e'to'pe Paapa pia, mîikîrî yapurîuya tanne Judeuyamî'ya uyeporî'pî epîremanto' yewî' ta. Arinîke pemonkonyamî' e'sa' pra man. Mîrîrî yai yairî pra î' ku'sau'ya pra wai epîremanto' yewî' ta to' winîkî. ¹⁹ Tîise tiaronkon Judeuyamî' Ásia pata po tîwe'sanon wanî'pî. Inkamoroya uyera'ma'pî

miarî moropai uwinîkî to' eseurîma'pî imakui'pî pe. Mîrîrî ye'nen inkamoro neken iipî e'pai wanî mîrîrî apî' ekareme'se unkupî'pî pî'. Î' ton pe see to' ii'sa' pra nai? ²⁰ Tîise tariwaya iipî'sanya ekaremekî e'pai awanî, panamatonkon rawîrî uyasa' to'ya yai. ²¹ Mîrîrî yai î' unkupî'pî eposa' to'ya pra awanî'pî. Tîise eseurîma'pî neken epu'tî pî' wai meruntî ke. Ta'pîuya: “Tari wanî sirîrî itaruma'tîsa' pe maasa pra isa'manta'san e'mî'sa'kato' kupîuya ye'nen innape” —ta'pîiya.

²² Mîrîrî eta tîuya'nîkon pe mîikîrî pata ko'mannî'nen Félix wanî'pî Jesusya yenupanto' epu'nen pe. Mîrîrî ye'nen î' taiya pîn mîrîrî pî'. Tîise ta'pîiya: —Maasa surarayamî' esa' Lísias ii'sa' yai mîrîrî ayeseru konekauya —ta'pîiya. Mîrîrî warantî yaretî'ka'pîiya. ²³ Mîrîrî tîpo pata ko'mannî'nenya ipîkku pe tîwe'sen surara pî' ta'pî. Paulo era'manen ton surara tîito'peiya ta'pîiya. Moropai tîwanmîra itonpayamî' iipî ya era'mapî'se î' wani' pra awanî. Î' rî tîrî to'ya iipia itîito'pe to'ya ipîika'tîto'pe to'ya kai'ma.

²⁴ Tiaron pensa pata ko'mannî'nen Félixya tîno'pî Drusila Judeupa' yarakkîrî si'ma Paulo yanno me'po'pî eeseurîmato'pe î' kai'ma innape Jesus Cristo ku'to' tîuya pî'. ²⁵ Tîise Paulo eseurîmato' eta tîuya pe î' kai'ma Paapa pia morî pe e'nîpai moropai î' kai'ma uuwarîrî'nîkon etî'nînman e'pai awanî ekaremekîiya ipî'. Moropai î' kai'ma tiwinano'pî wei yai pemonkonyamî' pî' taa Paapaya yai anî' wîtî ka' pona, anî' wîtî apo' ya' yekare ekaremekîiya eta tîuya pî' pata ko'mannî'nen ena'pî eranne' pe. Mîrîrî ye'nen

ta'pîiya: —Aasîrî man atîkî. Inî'rî anetapai wanî ya, ayanno me'pouya —ta'pîiya. ²⁶ Mîrîrî neken pepîn, tîise pata ko'mannî'nen wanî'pî Pauloya tîîpia tîniru tîrî yu'se, mîrîrî tîisai'ya pe irumakapa kai'ma. Mîrîrî ye'nen yanno me'po'pîtî'pîiya tu'ke ite'ka moropai yarakkîrî eeseurîmapîtî'pî mîrîrî yu'se tîwanî ye'nen.

²⁷ Asakî'ne kono' kaisari pata ko'mannî'nen pe tîwanî tîpo Félix epa'ka'pî. Moropai mîîkîrî pata'pî ya Pórcio Festo ena'pî pata ko'mannî'nen pe. Judeuyamî' wakîri pe e'pai tîwanî ye'nen Paulo nîmî'pî Félixya tarakkannîto' yewî' ta.

25

Paulo Eseurîma Tîpî' Festoya Epu'to'pe

¹ Seurîwî'ne wei Cesaréia cidaderî pona teerepansa' tîpo pata ko'mannî'nen pe ena'pî Festo wîtî'pî Jerusalém pona. ² Mîrîrî yai teepîremasanon esanon moropai Judeuyamî' esananya Paulo winîkî imakui'pî pe teeseurîmato'kon ekaremekî pia'tî'pî. ³ Mîrîrî ye'nen esatî'pî to'ya mîîkîrî pata ko'mannî'nen pî'. Ta'pî to'ya: —Paulo yarima yu'se anna wanî sîrîrî tarîwaya Jerusalém pona aai'to'pe —ta'pî to'ya. Tîise to' yeseru wanî'pî Paulo wî tîuya'nîkon pî' to' esenumenkasa' e'ma ta. ⁴ Tîise pata ko'mannî'nenya yuuku'pî: —Paulo man miarî aaipî eserîke pra aatarakkansa' man —ta'pîiya. ⁵ —Tîise enna'po sîrîrî miarî ya amenrî, moropai itu'se awanîkon ya imakui'pî inkupî'pî pî' eseurîmapai awanîkon ya, uwenairî aase'nîkon, miarî si'ma ipî' eeseurîmakonpa —ta'pîiya to' pî'.

6 Mîrîrî tîpo seurîwî'ne mia' pona tîmo'tai wei ou mia' tamî'nawîrî wei kaisarî pata ko'mannî'nen ko'mamî'pî miarî Jerusalém po. Moropai mîrîrî tîpo awenna'po'pî Cesaréia cidaderî po. Mîrîrî tîpo erenma'sa' Cesaréia po eereuta'pî î' kupîtîponkon pî' teeseurîmakon pata'se' ya'. Moropai Paulo yanno me'po'pîiya. 7 Paulo iipî'pî moropai mîîkîrî woima'tî'pî Judeuyamî' Jerusalém poi iipî'sanya mîrîrî pe rî. Inkamoro eseurîma pia'tî'pî iwinîkîi. Mararî pra kure'nan to' eseurîma'pî. Tîîse anî'ya ikupî eserîke pra awanî innape maasa pra era'ma'tîpon ton pra awanî ye'nen.

8 Mîrîrî yai Paulo eseurîma'pî tîpî'rî. Ta'pîiya: —Î' rî imakui'pî ku'sau'ya pra wai. Moisés kaaretarîya taasa' winîkîi î' ku'sau'ya pra wai. Moropai î' ku'sau'ya pra wai epîremanto' yewî' ta, î' kai'ma eseurîmasa' pra wai iwinîkîi. Moropai imakui'pî ku'sau'ya pra wai reiyamî' esa' pe tîwe'sen winîkîi —ta'pîiya.

9 Inkamoro Judeuyamî' wakîri pe e'pai tîwanî ye'nen pata ko'mannî'nenya Paulo ekaranmapo'pî. Ta'pîiya: —Itîpai nan Jerusalém pona miarî upî' mîrîrî ayeseru ekaremekîpa?

10 Mîrîrî yuuku'pî Pauloya: —Uurî wanî sîrîrî tarî mîîkîrî reiyamî' esa' pe tîwe'sen poitîrî pia. Mîîkîrî poitîrî pe awanî ye'nen amîrîya ikoneka e'pai awanî sîrîrî tarî. Î' rî unkupî'pî wanî ya mîrîrî konekapa awanî sîrîrî tarî —ta'pî Pauloya. —Judeuyamî' winîkîi î' ku'sau'ya pra wai. Mîrîrî epu'tî pî' nai morî pe. 11 Tîîse yairî pra uurî e'sa' ya sîrîrî pata esa' winîkîi, imaimu yawîrî pra e'sa' ya, mîrîrî wenai uurî anwîpai awanîkon ya, î' wani' pra

man. Eturumakasa' sîrîrî uusa'mantato'pe. Tîise se' tapairî seru'ye'kon seru'ye' tîwe'sanon maimu winîpai inkamoro ye'ka yenya' urumakaya'nîkon eserîke pra naatî —ta'pîiya. —Tîise tauya apî', reiyamî' esa' pe tîwe'sen pia neken uyarimatî —ta'pîiya. —Upî' î' anku'pai tîwanî ya iku'to'peiya —ta'pî Pauloya.

¹² Mîrîrî ye'nen î' kupî tîuya epu'tîiya pra Festo wanî'pî. Mîrîrî ye'nen teeseurîma tîpo tîpemonkonoyamî' yarakkîrî moropai ta'pîiya Paulo pî': —Reiyamî' esa' pe tîwe'sen pia urumakatî taaya manni'. Moriya innape nai attî pe nai moriya —ta'pî pata ko'mannî'nenya Paulo pî'.

Rei Agripa Yarakkîrî Festo Eseurîma

Paulo Yekare Pî'

¹³ Mîrîrî tîpo tîko'man pe pu'kuru tîko'manse pra rei Agripa iipî'pî tîno'pî Berenice yarakkîrî Cesaréia pona pata ko'mannî'nen pe eena'pî Festo era'mapî'se. Moropai esekareme'se ipî'. ¹⁴ Miarî tîwanîkon yai tiaron pensa pata ko'mannî'nen Festoya Agripa pî' Paulo yekare ekaremekî'pî. Ta'pîiya: —A'kî, tarî warayo' man pata ko'mannî'nen Félix nînîmî'pî tarakkanto' yewî' ta —ta'pîiya. ¹⁵ —Jerusalém pona uutîsa' yai teepîremasanon esananya moropai Judeuyamî' esanon eseurîma'pî iwinîkîi. Inkamoroya esatî'pî iwî me'poto'peuya kai'ma.

¹⁶ Tîise ta'pîuya to' pî': “Anna Romanoyamî'ya mîrîrî kupî eserîke pra man î' rî ku'sai'ya epu'tîi'ma pra. Maasa pra anna yeseru pe awanî pepîn. Tîise teepîremasanon esanon yanno e'pai awanî î' inkupî'pî pî' to' eseurîmato'pe. Yairî pra î' taasa'

to'ya ya, moro awanî tîpî' eeseurîma eserîke awanî", ta'pîuya to' pî'. —Mîrîrî anna yeseru man —ta'pîiya. ¹⁷ To' erepansa' yai tarîwaya erenma'sa' pe ereuta'pî eseurîmanto'kon pata'se' ya. Moropai mîkîrî warayo' enepî me'po'pîuya. ¹⁸ Tîise inkamoro iipî'pî, teeseurîmasanon kure'ne imakui'pî inkupî'pî pî' to' eseurîma kai'ma wanî'pî teuren, tîise î' inkupî'pî pî' to' eseurîma pra awanî'pî. ¹⁹ Tîise to' eseurîmato' wanî'pî neken, kure'ne teepîremato'kon wenai. Moropai tiwin warayo' isa'manta'pî pî' Paulo eseurîma wenai itese' Jesus pî'. Maasa pra Pauloya taapîtî'pî: —Mîkîrî sa'mantasa' pra man enen awanî sîrîrî —taapîtî'pî Pauloya wenai. ²⁰ Mîrîrî ye'nen î' kai'ma to' yeseru koneka epu'tîuya pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen Paulo ekaranmapo'pîuya, Jerusalém pona itîupai awanî miarî ipî' to' eseurîmato' konekato'peuya kai'ma. ²¹ Tîise Pauloya yuuku'pî: —Esatî'pîiya reiyamî' esa' pe tîwe'sen pia neken itîupai tîwanî ta'pîiya. Miarî î' rî kupîiya epu'to'peiya kai'ma. Mîrîrî ye'nen ta'pîuya tîwîrî tarî aako'mamî, mîrîrî ayarimato'peuya weiyu pîkîrî pata esanon pia —ta'pîiya.

²² Tamî'nawîrî eta tîuya tîpo reiya ta'pî Festo pî': —Maasa mîkîrî warayo' eseurîmato' anetapai wai —ta'pî Agripaya.

—Penane etaya —ta'pî Festoya ipî'.

Paulo Eseurîma Eta Rei Agripaya

²³ Erenma'sa' pe to' eseurîmato' pata'se' ya' moropai ino'pî Bereniceyamî' erepansa' yai to' pata'se' ya' morî pe to' erepamî'pî teepontîi, taatari'ku'tîi inkamoro pokonpe surarayamî'

ipîkku pe tîwe'sanon nîrî ii'sa' wanî'pî, mîrîrî cidade poi. Moropai pata ko'mannî'nen Festoya Paulo enepî me'po'pî. ²⁴ Moropai Festoya ta'pî Agripa pî': —Tamî'nawîrî tarî amîrî'nîkon wanî. Mîserî warayo' era'ma sîrîrî. Mîserî winîkîi Judeuyamî' tarîronkon moropai Jerusalém ponkon eseurîma ko'mannîpî mîrîrî. Upî' taa pî' to' ko'mamî. “Aasa'manta e'pai man”, taa to'ya —ta'pîiya. ²⁵ —Tîise î' rî imakui'pî inkupî'pî era'mauya pra wai. Î' wenai iwî me'pouya eserîke pra wai. Tîise eesesatî'pî warantî reiyamî' esa' pe tîwe'sen pia itîipai, mîrîrî kupîuya imaimu yawîrî. ²⁶ Tîise sîrîrî tîpose î' kai'ma kaareta menuka epu'tîuya pra wai iteseru pî' teeseurîmasen. Mîrîrî ye'nen rei pia mîserî enepîuya arawîrî'nîkon. Ekaranmapoto'peya'nîkon kai'ma. Mîrîrî warantî eeseurîmasa' ya mîrîrî ekaremekîuya e'painon kaareta ke —ta'pîiya. —Maasa pra imakui'pî pe awanî itekare epu'tîi'ma pra atarakkannîto' taawon yarimauya eserîke pra man reiyamî' esa' pe tîwe'sen pia. ²⁷ Mîrîrî ye'ka pe tîise yarimasau'ya ya î' pe pra rî awanî —ta'pîiya.

26

¹ Mîrîrî tîpo ta'pî rei Agripaya Paulo pî': —Eeseurîmato' pî' eseurîmakî, ayekare pî' rî —ta'pîiya.

Moropai Pauloya tenya ke weu ta'pî to' pî' teeseurîmapa kai'ma. Ta'pîiya: ² —Rei Agripa, sîrîrîpe morî pe pu'kuru esepu'nî pî' wai maasa pra eseurîmato' pata'se' ton tîrîya ye'nen, upî' Judeuyamî' wo'ma'tato' pî' eseurîmato'pe itîrîya

ye'nen. ³ Maasa pra amîriya morî pe anna Judeuyamî' yeseru epu'tî tamî'nawîrî. Moropai epu'tî pî' nai, tiaron pensa anna esenumenkato' wanî pepîn tiwin, tîise tiaron pe anna esenumenka anna yonpa yeseru pî'.

⁴ Insanan Judeuyamî'ya epu'tî pî' man. Î' kai'ma uuko'mamî'pî maasaron pe wanî'pî pata pai. Î' kai'ma uuko'mansa' more pe wanî'pî pata pai upata ya' moropai Jerusalém po uuko'mansa' epu'tî pî' to' man. ⁵ Epu'nenan insamoro uurî wanî'pî fariseu pe. Mîrîrî ye'nen uuko'manpî'tî'pî meruntî ke Moisés nurî'tiya yenupanto' yawîrî. Mîrîrî ye'nen taa inkamoroya e'painon yairon pî' eseurîma itu'se tîwanîkon ya, maasa pra epu'tî tîuya'nîkon ye'nen. ⁶ Tarîpai tarî wanî sîrîrî itaruma'tîsa' pe maasa pra inîmîkî pî' uuko'mamî sîrîrî î' kupî tîuya ta'pî Paapaya utamokon nurî'tî pî'. Maasa isa'manta'san pîmî'sa'kaiya. Mîrîrî nîmîkî pî' uuko'mamî ye'nen itaruma'tîsa' pe wanî sîrîrî. ⁷ Uurîya neken inîmîkî pepîn tîise tamî'nawîronkon Judeuyamî'ya nîrî inîmîkî pî' utamokon Jacó payannî'sanya a'ka ya', ewaron ya', Paapa yapurînenanya inîmîkî, Paapaya itîrî. Mîrîrî nîmîkî pî' uuko'mamî wenai uurî winîkîi Judeuyamî' wo'ma'ta sîrîrî, Rei Agripa —ta'pî Pauloya. ⁸ Moropai tiaronkon pî' ta'pîiya: — Î' wani' awanî ye'nen kin innape Paapaya isa'manta'san pîmî'sa'ka kupîya'nîkon pepîn —ta'pî Pauloya.

(At 9.1-19; 22.6-16)

⁹ Inî'rî ta'pîiya: —Pena uurî esenumenkapî'tî'pî. Tamî'nawîron Jesus Nazaré poino yapurînenan

winîkîi imakui'pî pe ku'pîti'pîuya inî'rî innape ikupî to'ya namai. ¹⁰ Mîrîrî yai iku'pîti'pîuya Jerusalém po teepîremasanon esanon pia to' maimu yaponse' kaareta esa'se innape Jesus ku'nenan Paapa pemonkonoyamî' yapi'se uutîto' pî'. Moropai to' wîi to'ya yai tiaronkonya î' taaya, inna taapîti'pîuya —ta'pîiya. ¹¹ —Tu'ke ite'ka uurîya to' taruma'ti'pî to' epereto' yewî'kon ta pî', Jesus winîkîi imakui'pî pe to' eseurîmato'pe. To' yewanmîrîuya ye'nen, uutîpîti'pî tiaron cidadekon poro to' taruma'ti —ta'pîiya.

¹² Paulo eseurîma ko'mannîpî'pî: —To' antaruma'tîpai wanî ye'nen uutî'pî Damasco cidaderî pona teepîremasanon esanon maimu yaponse' kaareta yarî'pîuya. ¹³ Tîise e'ma ta ineka'ta pairî wei ena tanne a'kaya uweiyu'ma'pî mararî pra, ka' poinonya uweiyu'ma'pî —ta'pîiya rei pî'. —A'ka wei yentainon. Mîrîrîya uweiyu'ma'pî moropai uyonpayamî' upokonpe tuutîsanon nîrî. ¹⁴ Mîrîrî ye'nen anna esenumî'pî non pona. Moropai mai eta'pîuya Judeuyamî' maimu pe. Ta'pîiya: “Paulo, î' ton pe utaruma'tîya? Aawarîrî e'taruma'tîn pî' nai. Manni' paaka ewa'tîsa' erepanpîti tîwa'tîto' pona warantî awanî mîrîrî, Saulo”, taawon eta'pîuya.

¹⁵ Mîikîrî ekaranmapo'pîuya. “Anî' amîrî uyepotorî?” ta'pîuya.

Mîrîrî tauya ya uyepotorî pî' ta'pîiya: “Uurî Jesus manni' utaruma'tîya manni'” ta'pîiya. ¹⁶ Moropai ta'pîiya: “E'mî'sa'kakî maasa pra aapia esenposa' sîrîrî amo'kato'peuya kai'ma upoitîrî pe tiaronkon pemonkonyamî' pî' anera'ma'pî ekaremekîpa

kai'ma. Sîrîrî anera'ma'pî pî' eseurîmakî moropai inî'rî î' ekaremekîuya mîrîrî pî' nîrî eseurîmakî. ¹⁷ Judeuyamî' pia moropai Judeuyamî' pepîn pia ayarimauya sîrîrî. Mîrîrî ye'nen apîika'tîuya sîrîrî inkamoroya awî namai” ta'pîiya. ¹⁸ “Inkamoroya innape ukupî kupî sîrîrî mîrîrî ekaremekîya wenai. Ewaron tapai to' epa'ka a'ka ta Makui pia pai to' mo'kaya Paapa pia innape ukupî to'ya wenai imakui'pî to' nîkupî'pî kupîuya uuwanmîra. Mîrîrî ye'nen inkamoro ena kupî sîrîrî upemonkono pe umenka'san pe”, ta'pîiya upî' —ta'pî Pauloya.

¹⁹ Paulo eseurîma ko'mannîpî'pî. Ta'pîiya: —Rei Agripa uwe'ne'pîtî warantî Paapaya uyannoto' ka' po si'ma, mîrîrî taasai'ya yawîrî ikupî'pîuya. ²⁰ Mîrîrî ye'nen e'mai' pe imaimu ekaremekî pia'tî'pîuya Damasco po. Moropai Jerusalém po moropai tamî'nawîrî Judéia pata poro moropai Judeuyamî' pepîn pî'. Taapîtî'pîuya imakui'pî ankupî'pîkon rumakatî. Enna'potî Paapa yapurîi. Morî kupî pî' ako'mantî, awenpenatasa'kon esera'mato'pe. ²¹ Mîrîrî tauya wenai Judeuyamî'ya uyapisi'pî epîremanto' yewî' ta wanî tanne. Uwî yu'se to' wanî'pî mîrîrî wenai. ²² Tîise Paapaya upîika'tî'pî sîrîrî tîpose. Mîrîrî ye'nen tarî wanî sîrîrî itekare ekaremekî pî' tamî'nawîronkon ton pe. Manni'kan tîwe'taruma'tîsanon ton pe moropai ipîkku pe tîwe'sanon ton pe. Mîrîrî ye'nen tauya Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî'ya ta'pî warantî, moropai Moisés kaaretariya ta'pî warantî tauya see warantî. ²³ Paapa nîmenka'pî, Cristo, e'taruma'tî e'pai awanî moropai mîikîrî e'mî'sa'ka e'pai awanî tamî'nawîronkon

isa'manta'san e'mî'sa'ka rawîrî e'pîika'tînto' yekare ekaremekîpa kai'ma Judeuyamî' ton pe moropai Judeuyamî' pepîn ton pe nîrî awe'mî'sa'ka'pî.

²⁴ Mîrîrî warantî tîpî'rî Paulo eseurîma tanne pata ko'mannî'nen Festo entaime'pî. Ta'pîiya: —Paulo, ayawî' pe awanî mîrîrî, kure'ne eesenupa'pîya ayawî' pe aku'sa' mîrîrî —ta'pîiya.

²⁵ Tîise Pauloya Festo maimu yuuku'pî: —Pata ko'mannî'nen, Festo, ayawî' pe wanî pepîn sîrîrî —ta'pîiya. —Eseurîma sîrîrî yairon pî'. ²⁶ Mîrîrî ye'nen ta'pî Pauloya rei pî': —Rei Agripa, uurî eseurîma e'painon arawîrî si'ma meruntî ke maasa pra tamî'nawîrî mîrîrî epu'tîya epu'tîuya ye'nen. Maasa pra mîrîrî eseurîma manni' Cristo e'mî'sa'ka pî' mîrîrî epu'tî tamî'nawîronkonya maasa pra teesenonse pra awe'ku'sa' ye'nen tîise aronne.

²⁷ Mîrîrî ye'nen tauya innape Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' ku'nen amîrî? Innape to' kupîya epu'tî pî' wai.

²⁸ Mîîkîrî maimu yuuku'pî Rei Agripaya: —Mîrîrî warantî innape Jesus kupîuya yu'se aako'mamî mîrîrî mîito'pe?

²⁹ Moropai Pauloya ta'pî: —Paapa pî' esatîuya sîrîrî warantî tîiko'manse pra innape ikupîkonpa amîrî neken pepîn tîise tamî'nawîrî insanan eseurîma eta to'ya manni'kan ena yu'se wanî uurî warantî. Tîise uurî warantî taatarakkanse pra —ta'pî Pauloya.

³⁰ Mîrîrî tîpo Rei Agripa moropai ino'pî Berenice, moropai pata ko'mannî'nen Festo, moropai tamî'nawîronkon to' pokonpe tîwe'sanon e'mî'sa'ka'pî. ³¹ Inkamoro wîtî'pî teeseurîmakon

ye'ka pe. —Mîserî warayo'ya î' ku'sa' pra man tîsa'mantapa, yarakkamopa kai'ma —ta'pî to'ya.

³² Rei Agripa eseurîma'pî pata ko'mannî'nen Festo yakkîrî Paulo yekare pî': —Irumaka e'painon tîse Reiyamî' esa' pe tîwe'sen César yakkîrî eseurîmapai tîwanî taasai'ya man. Mîrîrî ye'nen yarimapai man iipia, Roma pona attîto'pe —ta'pî to'ya.

27

Roma Pona Paulo Wîî

¹ Mîrîrî ye'nen apo'yen eposa' tîuya'nîkon yai, Paulo moropai tiaronkon atarakkannîto' tawonkon rumaka'pî to'ya surarayamî' esa' pe tîwe'sen Júlio yenya' to' yaato'peiya kai'ma Roma cidaderî pona. Moropai anna ataponka'pî Cesaréia poi. Anna wîî'pî. Uurî wanî'pî Paulo pokonpe moropai tiaronkon atarakkannîto' tawonkon kore'ta. ² Mîrîrî yai Aristarco, Macedônia pata pon Tessalônica poinon wanî'pî anna kore'ta. Mîrîrî yai anna asara'tî'pî apo'yen kure'nan Adramítio peya'pon ya', anna wîîto'pe kai'ma Ásia peyakî poro.

³ Tiaron wei yai anna erepamî'pî Sidon peyakî pona. Mîrîrî yai morî pe Júlio wanî'pî Paulo winîkî. Mîrîrî yai ta'pîya ipî': —Eepa'kapai awanî ya, epa'kakî. Ayonpayamî' anera'mapai awanî ya, atîkî to' pia —ta'pîya. Moropai eepa'ka'pî tonpayamî' pia î' rî to' nîtîrî yapisîpa kai'ma. ⁴ Inî'rî tiaron wei yai, anna ataponka'pî Sidon peyakî poi. Anna wîî'pî pîrau wono po tîwe'sen pata itese' Chipre mîwinî pî'. Maasa pra kure'ne

anna ponaya a'situn wanî'pî. Mîrîrî ye'nen tî'nan winî anna wîî'pî. ⁵ Anna wîî'pî ito'sarî anna wîî'pî Cilícia pata pona teerepanse pra. Moropai Panfília pata pona teerepanse pra. Tîise anna erepamî'pî Mirra peyakî pona. Mirra wanî'pî Lícia po. ⁶ Moro surarayamî' esa' Júlioya tiaron apo'yen Alexandria peyakîpon eposa' wanî'pî tuutîsen Roma pona. Mîrîrî ye'nen uurî moropai Paulo moropai tiaronkon atarakkannîto' tawonkon yenpa'ka'pî to'ya anna asara'tîto'pe mîrîrî apo'yen Roma pona tuutîsen ya'. ⁷ Mîrîrî tîpo anna ataponka'pî Mirra peyakî poi. Tînîn pî' anna wîî'pî maasa pra kure'ne sipa sipa wanî ye'nen. Tu'ke wei kaisarî anna wîî'pî. Moropai anna erepamî'pî aminke pra Cnido peyakî pia. To'sarî anna wîî' pra wanî'pî maasa pra kure'ne a'situn wanî ye'nen. Anna wîî'pî pîrau wono itese' Creta, mîrîrî rî pîkîrî Samona woi. ⁸ Mîrîrî warantî anna wîî'pî tînîn pî' kure'ne a'situn wanî ye'nen. Moropai anna erepan tu'ka'pî pata'se' ya' itese' Bons Portos peyakî pona. Mîrîrî peyakî wanî'pî aminke pu'kuru pra tîwe'sen Laséia pata pî'.

⁹ Tîko'man pe tu'ke wei kaisarî anna wîî ko'mannîpî ye'nen, kure'ne a'situn e'to' weiyu erepamî'pî. Maasa pra Judeuyamî' festarî weiyu esuwa'kasa' wanî'pî. Mîrîrî ye'nen nari' pe awanî'pî. Anna wîî' eserîke pra. ¹⁰ Mîrîrî ye'nen Pauloya ta'pî warayo'kon apo'yen esanon pî': —Tarîpai wîî'n e'pai pra man maasa pra wîî'nîkon ya, eseuronkan moropai apo'yen ya' tîwe'sen yen pe. Moropai uurî'nîkon naarî e'tî'kan —ta'pîiya. ¹¹⁻¹² Tîise mîîkîrî apo'yen esa' wanî'pî

itîpai. Moropai apo'yen yaanen nîrî wanî'pî itîpai. Ta'pî to'ya: —Tarî si'ma kono'pîti iwa'ka eserîke pra man maasa pra kure'ne a'situn wanî. Mîrîrî ye'nen wîtinnîkon, Fenice peyakî pona. Moro Creta po e'nî ya, kure'ne a'situn ton pra awanî mîrîrî pata po —ta'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen innape apo'yen yaanen maimu kupî'pî Júlioya moropai apo'yen esa'ya. To' maimu wanî'pî Paulo maimu yentai.

Kure'nan A'situn Erepanî

¹³ A'situn iipî'pî kamai' winîpai a'tu'mîra, mararî awanî'pî. Mîrîrî ye'nen î' ta'pî tîuya'nîkon yawîrî apo'yen esanon moropai yaanenanya teesenumenka'pîkon yawîrî wîtîn ta'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen apo'yen yapîtanî'to'pe yenunsa'tuna kata ferro kure'nan amîi'ne mîrîrî ku'na'pî annaya apo'yen pona. Moropai anna ese'ma'tî'pî. Anna wîtî'pî aminke pra Creta wono a'mun winî rî pîkîrî anna wîtî'pî. ¹⁴ Tîise mîrîrî yai kure'nan a'situn iipî'pî ka'ne' pe manni' meruntî winîpainon, Creta wono winîpai aaipî'pî. Mîrîrîya apo'yen tukka'pî ka'ne' pe meruntî ke. To'sarî yarî yu'se yaanenann tîise to' taruma'tî'pîiya yapîtanîpî to'ya yentai. ¹⁵ Ira'tîpî'tî'pî a'situnya. Mîrîrî ye'nen tîwî a'situnya yaato'pe irumaka'pî to'ya. ¹⁶ Iwono si'mîrikkî kamai' winî tîwe'sen itese' Clauda yuwa'ka'pî annaya. ¹⁷ Tîise moro tîwe'taruma'tîi kanau apo'yen ra' pîkîrî iwa'tîsa'. Inkamoro apo'yen ya' teesenyaka'masanonya iku'na'pî apo'yen pona. Moropai mîrîrî tîpo apo'yen yewa'tî'pî to'ya tamî'nawîrî tîwoima'tîi sa'man ke. Inkamoro wanî'pî eranne' pe maasa

pra apo'yen wîti eserîke awanî'pî Líbia pata winîkîi kasapan pona. Mîrîrî ye'nen kamisa apo'yen ya' tîwe'sen, a'situn yapi'nen pe tîwe'sen satippe iwa'tîsa' yei pî', mîrîrî yeuka pî' to' esenumenka'pî. Moropai inu'tî'pî to'ya, mîrîrî apo'yen yaato'pe a'situnya kai'ma. ¹⁸ Kure'nan a'situn ko'mamî'pî mararî pra. Teeseuronkakon kai'ma to' esenumenka'pî. Mîrîrî yai apo'yen ya' teesenyaka'masanonya apo'yen ya' tîwe'sen mannekon papo pia'tî'pî tuna ka. Apo'yen eseuronka namai amî'mîra e'nîto'pe. ¹⁹ Erenma'sa' pe apo'yen ya' teesenyaka'masanonya apo'yen yawon itemannekon yewa'tîpî'to' kon mîrîrî soroka'pî nîrî tuna ka, amî'mîra awe'to'pe.

²⁰ Moropai anna ko'manpî'tî'pî. Tu'ke wei kaisarî annaya wei moropai kaiwano'yamî' era'ma eserîke pra awanî'pî ewaron pe awanî ye'nen, asakî'ne semana kaisarî. Mîrîrî tanne a'situn ko'mamî'pî mararî pra meruntî ke. Mîrîrî ye'nen anna esewankono'ma pia'tî'pî anna e'pîika'tî eserîke pra awanî ye'nen. ²¹ Mîrîrî ye'nen anna yekkari yonpa annaya pepîn tu'ke wei kaisarî. Mîrîrî ya Paulo e'mî'sa'ka'pî to' kore'ta. Ta'pîiya: —Uyonpayamî', î' kai'ma eseurîma ne'tîkini epu'tîya'nîkon e'pai awanî'pî. Creta po ko'mannîto'pe'nîkon sîrîrî warantî e'nî pepîn e'painon, yi'nîsa' pra awanî ya —ta'pîiya. ²² — Tîise esatîyua sîrîrî apî'nîkon. Eranne' pe pra e'tî. Maasa pra anî' sa'manta pepîn uurî'nîkon kore'ta. Apo'yen neken yen pe kupî sîrîrî —ta'pî Pauloya. ²³ —Sîrîrî tauya maasa pra Uyepotorîya sîrîrî ewarono' ya manni' uyepotorî unapurî Paapaya

inserî yarimasa' uupia. ²⁴ Mîikîrîya taa pî' man upî': "Paulo, eranne' pe pra e'kî. Maasa pra amîrî wîtî e'pai man reiyamî' esa' pe tîwe'sen César pia. Mîrîrî ye'nen Paapaya morî kupî pî' man amîrî pî'. Anî' sa'manta pepîn tamî'nawîronkon manni'kan apokonpe tuutîsanon", ta'pîiya upî'. ²⁵ Mîrîrî ye'nen tauya uyonpayamî', meruntî ke eranne' pe pra e'tî. Maasa pra innape Paapa kupî pî' wai, î' ta'pî tîuya kupîiya epu'tîuya ye'nen. ²⁶ Tîise iwono pona a'situnya uyarîkon sîrîrî, miarî esu'na'tîn kasapan pona —ta'pîiya to' pî'.

Apo'yen Ata'morikka

²⁷ Asakî'ne semana kaisarî anna yarî'pî a'situnya pîrau po, itese' Mediterrâneo. Mîrîrî tîpo ewaron ya', anoinna yairî, apo'yen ya' teesenyaka'masanonya a'mun winîkîi anna wîtî epu'sa' wanî'pî. ²⁸ Mîrîrî ye'nen kusan e'seusa yenumî'pî to'ya yaretî pî' amî'ne yewa'tîsa' to'ya wanî'pî imairono epu'tîkonpa kai'ma. Mîrîrî mairono wanî'pî 36 metros kaisarî. Tîise mararî tîlko'mamîkon tîpo inî'rî iku'ne'tî'pî to'ya. Itîrî'pîiya 27 metros kaisarî. ²⁹ Inkamoro ena'pî eranne' pe apo'yen e'pa'tî tî' pona nama tîuya'nîkon ye'nen. Mîrîrî ye'nen yapîtanî'to'kon ferro amî'ne'kon mîrîrî ma'pî to'ya apo'yen maikko winî emî'panto'pe kai'ma. Mîrîrî tîpo to' epîrema'pî ka'ne' pe pata erenmapî yu'se tîwanîkon ye'nen. ³⁰ Mîrîrî yai apo'yen ya' teesenyaka'masanon wanî'pî epepai apo'yen yapai. Maasa pra nari' pe awanî'pî. Mîrîrî ye'nen inkamoroya apo'yen po tîwe'sen kanau ma'pî tuna ka. Apo'yen yapîtanî'to' maa annaya sîrîrî ipottî winî kai'ma to' eseurîma'pî

tîise seru'ye' to' wanî'pî epepai tîwanîkon ye'nen.
³¹ Mîrîrî yai ta'pî Pauloya surarayamî' esa' Júlio pî' moropai surarayamî' pî'. Ta'pîiya: —Inkamoro apo'yen ya' teesenyaka'masanon wîtî'pî ya, î' kai'ma awe'pîika'tîkon e'painon? —ta'pîiya.
³² Mîrîrî ye'nen surarayamî'ya mîrîrî kanau yewa'tîto' e'seusa ya'tî'pî moropai irumaka'pî to'ya tuna ka' to' epe namai.

³³ Mîrîrî ewarono' erenmapî pra tîise Paulo wanî'pî tekkarikon yonpa tamî'nawîronkonya yu'se. Ta'pîiya: —Asakî'ne semana kaisarî aako'mansa'kon a'situn tî'napamî nîmîkî pî' emi'ne awanîkon. ³⁴ Mîrîrî ye'nen ayekkarikon yonpaya'nîkon e'pai awanî —ta'pîiya. —Tarîpai mararon î' rî anena'tî, meruntî ke awanîkonpa, enen aako'mamîkonpa aasa'mantakon namai. Maasa pra anî' sa'manta pepîn, î' e'kupî pepîn amîrî'nîkon yarakkîrî —ta'pîiya. ³⁵ Mîrîrî pe rî Pauloya trigo puusa' yapisî'pî, Paapa pî' eepîrema'pî tamî'nawîronkon rawîrî si'ma, moropai mîrîrî trigo puusa' pîrikkapî'pîiya, moropai enapî pia'tî'pîiya. ³⁶ Mîrîrî eta tîuya'nîkon pe taatausinpai to' ena'pî moropai tekkarikon yonpa'pî to'ya. ³⁷ Inkamoro pemonkonyamî' wanî'pî apo'yen yawonkon wanî'pî tamî'nawîrî to' tîise, 276 kaisarî. ³⁸ Tamî'nawîronkonya tekkarikon yonpasa' tîpo, trigo yense'kon yenumî'pî to'ya tuna ka amî'mîra apo'yen enato'pe kai'ma.

To' Erepanî A'mun Pona Tîisa'mantai Pra

³⁹ Pata erenma'sa' pe, apo'yen ya' teesenyaka'masanonya pata epu'tî pra awanî'pî. Tîise inkamoroya tuna esei'meto'ya

era'ma'pî, kasapan pe tîwe'sen. Mîrîrî ye'nen to' esenumenka'pî miarî ya' apo'yen yaapai awanî sîrîrî, miarî aako'manto'pe ta'pî to'ya. ⁴⁰ Mîrîrî ye'nen inkamoroya apo'yen yapîtanî'to'pe to' nîma'pî ferrokon amî'ne'kon mîrîrî yewakon ya'tî'pî. Moropai mîrîrî tîpo to' nairekon yeuka'pî to'ya. Mîrîrî ke to' e'kura'pî. Mîrîrî tîpo kamisa e'mai'non ipottî winon pîmî'sa'ka'pî to'ya a'situn yapi'to'peiya, mîrîrî a'mun winîkî apo'yen wîtîto'pe kai'ma. ⁴¹ Tîise a'situnya yari'pî. Moropai apo'yen erepamî'pî kasapan pona e'mai'non ipottî, mîrîrî eesu'na'tî'pî. Mîrîrî ye'nen imaikko winî kure'ne sipa sipaya ipa'tîpî'tî'pî. Mîrîrî ye'nen ya'morikka'pîiya. Tîise maasa to' erepamî pra tîise apo'yen esu'na'tîsa' wanî'pî kasapan pona. Mîrîrî ye'nen miarî awe'nîmî'pî.

⁴² Moropai inkamoro apo'yen ya' surarayamî' esenumenka'pî. Inkamoro anî'kan arakkansa'kon apo'yen ya' tînarîkon tî'ka tîuya'nîkon pî'. To' tî'kapai awanî sîrîrî. Maasa pra a'mun pona teerepansa'kon ya to' epe namai ta'pî to'ya. ⁴³ Tîise inkamoro maimu yuuku'pî to' esa'ya. Júlioya ta'pî to' pî'. Maasa pra Paulo wîl to'ya yu'se pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen ta'pîiya: —Manni'kan tîpînanukon epu'nenan inkamoro enato'pe e'pai awanî mîrîrî to' pînato'pe kasapan pona —ta'pîiya. ⁴⁴ Moropai —Manni'kan tîpînanukon epu'nenan pepîn inkamoro e'pîika'tî e'pai awanî mîrîrî yei pona to' enuku moropai apo'yen pia'pî pona tiaronkon enuku. Mîrîrî warantî to' wîtî e'painon a'mun yekaya —ta'pî Júlioya. Mîrîrî warantî to' e'pîika'tî yu'se awanî'pî mîito'pe. Mîrîrî ye'nen

mîrîrî warantî anna e'pîika'tî'pî tamî'nawîronkon a'mun pona anî' e'pa'tî pra awanî'pî moropai anî' sa'manta pra awanî'pî. Tamî'nawîrî anna e'pîika'tî'pî.

28

Malta Wono Po To' Wanî

¹ Tamî'nawîrî anna e'pîika'tîsa' yai o'non pata anna wanî ta'pî to'ya. Mîrîrî yai epu'tî'pî annaya mîrîrî iwono itese' Malta po anna wanî. ² Mîrîrî yai miarî tîlko'mansenonya anna koneka'pî morî pe. Mîrîrî yai kono' rena ko'mannîpî'pî mararî pra miarî. Moropai komi' pe awanî'pî. Mîrîrî ye'nen kure'nan apo' tîruka'pî to'ya, arinîkon atapinato' ton. ³ Mîrîrî yai apo' keme ya'punu'pî yannuku'pî Pauloya, apo' keme ton. Mîrîrî apo' keme yannukuiya tanne, îkîi wanî'pî moro. Mîîkîrî ya'nannîpî pia'tî'pî apo'ya. Mîrîrî ye'nen îkîi kuranta'pî moropai Paulo ye'ka'pîiya itenya pî'. ⁴ Mîrîrî era'ma'pî miarî tîlko'mansenonya. Îkîi e'weyeukasa' Paulo yenya pî' era'ma'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen inkamoroya ta'pî tîlwarîrî'nîkon rî: —Anî' pe mîserî warayo' wanî pe awanî? Pemonkon wîtîpon pe awanî eserîke awanî. Mîrîrî ye'nen mîîkîrî sa'manta e'pai awanî. Mîrîrî tînkupî'pî ye'mato'peiya. Mîîkîrî sa'manta pîn tuna ka' taana'se, tîise aako'mamî pepîn kupî sîrîrî. Kai'ma to' esenumenka'pî. ⁵ Tenya pî' tîwe'sen îkîi ma'pî Pauloya apo' kore'ta. Tîise î' kupîiya pra awanî'pî. Tîiwanmîra awanî'pî ne'ne' epu'tîiya pra. ⁶ Inkamoroya itenya îkîi ne'ka'pî wo'ma'ta nîmîkî'pî, awoipî nîmîkî'pî to'ya. Tîise î' wani'

pra awanî'pî. Î' wani' pra epu'tî pî' aako'mamî era'ma tûuya'nîkon wenai, inkamoroya tesorukon miakanma'pî. Ta'pî to'ya ipî': —Paapa pe awanî mîrîrî moriya —ta'pî to'ya.

⁷ Miarî awanî'pî warayo' itese' Públio, patakon esa' pe tîwe'sen, mîrîrî iwono esa' pe tîwe'sen. Mîîkîrîya anna yapisî'pî tîpata ya morî pe. Moropai seurîwî'ne wei kaisari' anna ko'mamî'pî iipia. ⁸ Mîîkîrî Públio yun wanî'pî miarî pri'ya pra tîwe'sen. Eekomî'ma'pî moropai nuwasu' pî' tîwe'sen. Mîîkîrî pia Paulo ewomî'pî quarto ta moropai ipona tenya tîise eepîrema'pî. Mîîkîrî esepî'tî'pî. ⁹ Mîrîrî tîpo pri'yawonkon pepîn mîrîrî iwono po tîwe'sanon iipî'pî Paulo pia. Inkamoro esepî'tî'pî. ¹⁰ Miarî anna wanî yai inkamoroya tu'ke î' rî tîrî'pî anna yekkari ton. Moropai anna asara'tî yai apo'yen ya tu'ke itîrî'pî to'ya nîrî anna pia. Itu'se anna e'to' mîrîrî ara'tîsa' to'ya wanî'pî tu'ke apo'yen ya', anna wîtî pe, anna yekkari ton.

Roma Cidaderî Pona Paulo Erepanî

¹¹ Mîrîrî yai seurîwî'ne kapoi kaisari' anna ko'mansa' tîpo, mîrîrî iwono po anna asara'tî'pî apo'yen ya'. Alexandria cidaderî poinon itese' wanî'pî ipî' e'menuka'pî pe paapayamî' monoi'pankon kai'ma. Mîrîrî apo'yen wanî'pî moro iwono po si'ma kono'pîtî yuwa'ka'tîpon pe. Mîrîrî pata pai anna wîtî'pî. ¹² Moropai anna erepanî'pî Siracusa cidaderî pona. Miarî anna ko'mamî'pî seurîwî'ne wei kaisari'. ¹³ Miarî pai anna wîtî'pî moropai anna erepanî'pî Régio cidaderî pona. Erenma'sa' pe anna wîtî tanne a'situn erepanî'pî anna ye'ma'pî pî' winîpai

tui'sen meruntî ke. Mîrîrî ye'nen asakî'ne wei tîise anna erepamî'pî Potéoli cidaderî pona. Mîrîrî pîkîrî apo'yen ya' anna wîtî'pî. ¹⁴ Miarî cidade po innape Jesus ku'nenan eporî'pî annaya. Inkamoroya anna eta'pî tîîpia'nîkon tiwin semana kaisarî anna ko'manto'pe kai'ma. ¹⁵ Mîrîrî tîpo anna ese'ma'tî'pî Roma pona. Mîrîrî yai innape Jesus ku'nenan Roma ponkonya anna yekare etasa' tîuya'nîkon yai inkamoro wîtîsa' wanî'pî anna ponaya cidade itese' Pra'ca de Ápio pona. Moropai tiaronkon wîtîsa' wanî'pî tiaron cidade pona itese' Três Vendas pona. Inkamoro era'ma tîuya yai Paapa pî' —Morî pe man —ta'pî Pauloya. Mîrîrî tîpo kure'ne aatausimpa'pî. ¹⁶ Roma pona teerepansa'kon yai tîwarîrî Paulo ko'manto'pe irumaka'pî to'ya tiwin surara itesa' ton yarakkîrî.

Atarakkansa' Pe Pauloya Itekare Ekaremekî

¹⁷ Seurîwî'ne wei teerepansa'kon tîpo, Pauloya Romaponkon epereto' yewî' esanon Judeuyamî' yanno me'po'pî tîîpia to' ii'to'pe. Inkamoro erepansa' yai to' pî' ta'pîiya: —Uyonpayamî', î' ku'sau'ya pra wai uyonpakon Judeuyamî' winîkîi. Uyeserukon pe utamokon nîtirî'pî to' napsî'pî pî' uuko'mansa' sîrîrî, tîrumakai pra. Mîîwîni tîise Judeuyamî'ya uyapisî'pî Jerusalém po. Inkamoroya urumaka'pî Romanoyamî' pia. ¹⁸ Inkamoroya uyekaranmapo'pî moropai uurî anrumakapai to' wanî'pî. Maasa pra î' rî unkupî'pî ton pra wanî ye'nen, î' kupîkonpa uyarakkîrî. ¹⁹ Tîise urumaka Judeuyamî'ya yu'se pra awanî'pî. Mîrîrî ye'nen to' esatî'pîuya to' pî' rei esa' pe tîwe'sen César pia, uyeseru pî' eseurîmapai

wanî ye'nen. Uyeseru pî' neken eseurîmato'pe. Uyonpayamî' î' kupîtîponkon uwinîkîi, inkamoro yeseru pî' eseurîma pepîn. ²⁰ Mîrîrî anekareme'pai wanî ye'nen amîrî'nîkon pî' esatî'pîuya aaipîkonpa. Sîrîrî warantî eseurîmapai wanî ye'nen amîrî'nîkon pokonpe tîise uurî wanî sîrîrî tarî yewa'tîsa' pe sa'man ferro ke, maasa pra manni' Judeuyamî'ya inîmîkî ko'mannîpî manni', mûîkîrî pî' eseurîma wenai uyewa'tîsa' to'ya sîrîrî.

²¹ Mîrîrî ye'nen inkamoroya ta'pî: —Kaareta yapî'sa' annaya pra man, apî' teeseurîmasen Judeuyamî' piapai'nîkon. Uyonpakon miarî painon ii'sa' pra man ayekare ekareme'se anna pî'. Î' kai'ma apî' eeseurîmaton imakui'pî pe awanî'pî ekaremekîton ii'sa' pra man —ta'pî to'ya. ²² Tîise î' kai'ma ayekare pî' eeseurîma anetapai anna man. Maasa pra eta'pî annaya man tamî'nawîronkon patakon kaisarî imakui'pî pe inkamoro innape Jesus ku'nenan to' kore'ta amîrî e'to'kon winîkîi to' eseurîma.

²³ Mîrîrî ye'nen teesepoto'kon weiyu ton mo'ka'pî to'ya Paulo eseurîma etakonpa kai'ma. Mîrîrî weiyu eseposa' yai inkamoro arinîkon wîtî'pî Paulo pia. Inkamoro ko'mamî'pî penane pata pai ewaron erepamî pîkîrî. Paapa maimu ekaremekî'pîiya î' kai'ma tamî'nawîronkon esa' pe Paapa iipî ekaremekî'pîiya to' pî'. Moisés nurî'tî kaaretarîya taasa' yawîrî moropai Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' kaaretarîya taasa' yawîrî ekaremekî'pîiya. Maasa pra innape Jesus Paapa narima'pî kupî to'ya yu'se tîwanî ye'nen.

²⁴ Mîrîrî yai tiaronkonya innape ikupî'pî. Tîise

tiaronkonya innape ikupî pra awanî'pî. ²⁵ Mîrîrî yai tamî'nawîronkon wîtî'pî iipia pai tîfwarîrî'nîkon teesiyu'pî'se. Tîise to' wîtî rawîrî Pauloya ta'pî to' pî': —Yairon pî' pena Morî Yekaton Wannî eseurîma'pî. Paapa maimu ekareme'nen Profeta Isaías nuri'tî winîpai amîrî'nîkon tamokon pî' eeseurîma'pî. Ta'pî Paapaya Isaías pî':

“Atîkî moropai ka'kî insanan pemonkonyamî' pî'.

²⁶ ‘Amîrî'nîkonya etapîti ko'mannîpî tîise epu'tîya'nîkon pepîn sîrîrî tîpose. Amîrî'nîkonya era'mapîti tu'ke ite'ka tîise î' kai'ma innape awanî era'maya'nîkon pepîn' makai to' pî'” ta'pîiya.

²⁷ “Maasa pra insamoro pemonkonyamî' yewan wani

sa'man pe pu'kuru.

Anetapai pra to' wani.

Mîrîrî ye'nen inkamoroya tîpanakon yettapuru eta tîuya'nîkon namai.

Tenukon yenpi'nu'sa' to'ya

anera'mapai pra tîwanîkon ye'nen.

Mîrîrî ye'nen epu'tî to'ya pepîn.

Mîrîrî warantî pra to' wani ya,

tenukon ke era'ma to'ya e'painon

moropai eta tîuya'nîkonya tîpanakon ke

epu'tî to'ya e'painon.

Teesenumenkato' ke to' esenumenka ya

epu'tî to'ya e'painon.

Inkamoro enna'po e'painon uupia uyapurî.

Mîrîrî warantî awanî ya,

inkamoro pîika'tîuya e'painon”,

ta'pî Paapaya Isaías pî' —ta'pî Pauloya.

Is 6.9,10

28 —Mîrîrî ye'nen epu'tîya'nîkon e'pai awanî î' kai'ma Paapaya Judeuyamî' pepîn pîika'tîto' ton yarimasa'. Inkamoroya sîrîrî itekare eta kupî sîrîrî —ta'pî Pauloya to' pî'. [29 Mîrîrî taa Pauloya etatîpo'nîkon Judeuyamî' wîtî'pî iipiapai teekore'mai, tîwarîrî'nîkon teesiyu'pî'se.]

30 Asakî'ne kono' kaisarî Paulo ko'mamî'pî kapoi kaisarî te'masen wîtî ta. Mîrîrî ye'ma'pîtî'pîiya. Mîrîrî yai tamî'nawîronkon tîpia tuutîsanon pokonpe awe'pîtî'pî. 31 Mîlkîrîya î' kai'ma to' yenupapîtî'pî tamî'nawîronkon esa' pe Paapa ena to' pî' ekareme'pîtî'pîya to' pî'. Moropai Uyepotorîkon Jesus Cristo yekare pî' eeseurîmapîtî'pî meruntî ke tîpia teerepansenon kaisarî. Anî'ya imanenpa pra ekareme'pîtî'pîiya.

Amenan pe paapaya uyetato'kon
New Testament in Macushi (BR:mbc:Macushi)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Macushi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Macushi [mbc], Brazil

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Macushi

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

677467a0-0559-5466-b865-742352ca2032